

IX ۹ نیشانه کان بنیادنانی کلّیسای ته ندروست

Church Elders

پیرانی کلّیسا

چۆن

وهک عیسا

گه لی خودا

به رپّوه بهین

جیّرمی رین

وه رگپران: نه ریمان تاهیر

ئه ندازیار سروش

بنیادنانی کلّسای تەندروست

پیرانی کلّسای

چۆن وهک عیسا گهلی خودا بهرپۆه بههین

جیرمی رین

Email: jamala@worksmail.net

Email: contact@handofhelp.info

Skype: jamalabumajd

www.handofhelp.info

UK: +44 (0) 7966 610944

Iraq: +964 (0) 751 792 5515

iraq, erbil, Ankawa, Hershem 28 / 23

Originally published in English under the title
Church Elders
by
Crossway
Amazon ISBN: 978-1985864054
Copyright© 2014 by Jeramie Rinne
All rights reserved

- ناوی کتیب: پیرانی کلّیسا
- نووسەر: جیمری رین
- وەرگێڕانی: ئەندازیار سروش & نەریمان تاهیر eng.srush@gmail.com
- چاپی یەكەم، ۲۰۲۰
- چاپخانه:
- تیراژ: ۱۰۰۰ دانە
- ژمارە ی سپاردن:

مافی چاپکردنی لەلایەن رێکخراوی هاند ئۆف هیلپ پارێزراوه

هه‌موو ئایه‌ته‌کانی له چاپی کوردیی سۆرانی ستانده‌ره‌وه (KSS) وه‌رگیراوه. هه‌موو مافه‌کانی پارێزراوه.

پیرانی کلّیسا: چۆن وهک عیسا گهلی خودا به پړپوه بهین
مافی بلاوکردنه وهی له لایه ن چیرمی رین پاریزراوه
(کړوسوهی) هه ستاوه به بلاوکردنه وهی ئەم به ره مه.
ناونیشان:

1300 Crescent Street
Wheaton, Illinois 60186

هه موو مافه کانی پاریزراوه. هیچ به شیکی ئەم بلاوکراوه به بهن ئاگادارکردنه وهی پیشوه ختی
نووسه ر ناکریت چاپ بکریتته وه، یان به هه ر یگه یه ک و به هه ر شیوه یه ک به خشریت، ئەلیکترۆنی،
فۆتوکۆپی، تۆماری دهنگی، مه گه ر ئەوهی که له گه ل یاسای مافی چاپ و بلاوکردنه وهی ویلایه ته
یه کگرتووه کانی ئەمریکا دا بگونجیت.
دیزاینی به رگ: کۆمپانیای دوآل نایدیتیتی
وینیه ی به رگ: واینرپزه نیکا
چاپی یه که م، ۲۰۱۲

له ویلایه ته یه کگرتووه کانی ئەمریکا چاپ کراوه.

نایه ته کان له وه شانی تین نای فی (وه شانی نیوده وله تی نوئی) وه وه رگراوه.

7-3233-4335-1-978 ژماره ی ستانده ری نیوده وله تی په رتووی کاغه زی

4-3234-4335-1-978 ژماره ی ستانده ری نیوده وله تی په رتووی بلاوکراوه ی ئەلیکترۆنی

1-3235-4335-1-978 ژماره ی ستانده ری نیوده وله تی په رتووی پی دی ئیف

8-3236-4335-1-978 ژماره ی ستانده ری نیوده وله تی په رتووی مۆبیاکیت

کتیبخانه ی کۆنگرپس، که ته لوگی دا تا و زانیاری بلاوکراوه

ناو: لیمه ن، جۆنانان، ۱۹۷۳ - نووسه ر.

ناونیشان: پیرانی کلّیسا: چۆن وهک عیسا گهلی خودا به پړپوه ده بهیت / جیرمی رین.

ناونیشانی دیکه: له سه ره وهی ناونیشانه وه: بنیادنانی کلّیسای ته ندروست

به رگی ره ق: 5-2327-4335-1-978 ISBN

8-3236-4335-1-978 ISBN په رتووی ئەلیکترۆنی:

4-3234-4335-1-978 ISBN پی دی ئیف:

۱. ته مینکردنی کلّیسای. ۲. ته مینکردنی کلّیسای - توژیینه وه.

کتیبی پیرۆز - یه زداناسی.

262.22dc-8

20110463829

کړوسوهی خزمه تیکی تایبه ت به چاپ و بلاوکردنه وهی کۆمپانیای بلاوکراوه کانی هه والی خو شه.

LB 20 19 18 17 16 15 14 13 12

9Marks ISBN: 978-1-951474-59-1

13 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

ناوه پړۆک

لاپه پره

۱

پیشه کیی زنجیره کتیبه کان

۳

پیشه کی

۷

به شی یه که م: پیشبینی مه که یان پیش روداوه کان مه که وه

۲۳

به شی دووهم: با بونی مه پرت لی بیت

۳۷

به شی سییه م: خزمه تی وشه که بکه

۴۹

به شی چواره م: به دواى ونبوواندا بگه پړۆ

۶۱

به شی پینجه م: به بی خۆزاکردن رابه رایه تی بکه

۷۵

به شی شه شه م: پیکه وه شوانایه تی بکه ن

۸۷

به شی هه وته م: نمونه ی که سیکی پړۆحیی پیگه یشتوو

۹۹

به شی هه شته م: پارانه وه له خودا له پیناوی میگه ل

۱۱۱

کوٹایی: ئه رکی جاویدانیی شوانایه تی

پیشہ کی زنجیرہ کتبہ کان

ٹایا باوہرت بہوہ ہہیہ بہرپرسیاریہ تی توہیہ کہ یارمہ تی بنیادنانی کلیسایہ کی تہندروست بدہیت؟ تہ گہر خوٹ بہ شوینکہ وتوو ی مہ سیح دہ زانیت، تہوا باوہرمان وایہ کہ بہ لئی، تہوہ بہرپرسیاریہ تی توہیہ کہ یارمہ تی بنیادنانی کلیسایہ کی تہندروست دہ دات.

عیسا فہرمانت پیدہ دات کہ قوتابی دروست بکہیت (مہ تا ۲۸: ۱۸-۲۰). یہ ہوزا دہ لیت لہ باوہرپدا خوٹ بنیاد بنی (یہ ہوزا ۲۰-۲۱). پہ ترؤس بانگہ پششت دہ کات کہ بہ ہرہ کانت بو خرمہ تکرڈن بہ کار بہ پینیت (یہ کہ م پہ ترؤس ۴: ۱۰). پؤلس پیت دہ لیت کہ بہ خوٹ و ہستیہ وہ راستی رابگہ یہ نہ تاکو کلیسا کہ ت گہ شہ بکات و پیگات (تہ فہ سؤس ۱۳: ۴، ۱۵). ٹایا دہ بینیت کہ ٹیمہ تہوہ لہ کوئی دہ ہیئین؟

تہ گہر تو تہ ندام یان رابہری کلیسای، زنجیرہ کتبہ کانی بنیادنانی کلیسای تہندروست ٹامانجی تہوہ یہ کہ یارمہ تیت بدات تاکو تہم داواکاریہ ی کتبی پیروژ بہ جی بگہ یہ نیت، وہ پؤلی خوٹ لہ بنیادنانی کلیسایہ کی تہندروستدا بگپیت. بہ جوڑیکی دیکہ دہ توانین بلین تہم ٹومیدوارین تہم کتبہ بانہ یارمہ تیت بدہن لہوہ ی کہ کلیسا کہ ت خوشبویت بہو جوڑہ ی کہ عیسا کلیسا کہ ت خوشدہ ویت.

ریکخرای ۹ نیشانہ کان پلان و بہرنامہ ی تہوہ یہ کہ کتبی کورت و پووخت لہ سہر ہہریہ ک لہو نیشانہ بنووسیت کہ مہرقوس بہ نو نیشانہ کانی کلیسایہ کی تہندروست ناوزہ دی کردوہ، لہ گہل یہ ک کتبی دیکہ سہبارہ ت بہ فیکردنی دروست. بہ دوای تہم کتبہ بانہ دا بگہری: وتاردانی روون و ٹاشکرا، یہ زداناسی بہ پی کتبی پیروژ، ٹینجیلی پیروژ، گوپینی باوہر، مزگینیدان، تہندامیتی کلیسا، تہمبیکردنی کلیسای، بہ قوتابیوون و گہ شہ کردن، لہ گہل رابہرایہ تی کلیسا.

کلیسا خوچیبیہ کان ٹیشیان تہوہ یہ کہ شکوی خودا بو گہل و نہ تہوہ کان نیشانبہدن. ٹیمہ تہم کارہ دہ کہین لہریگہ ی چاوختنہ سہر ٹینجیلی عیسا مہ سیح، وہ بہ مہ بہستی رزگاری متمانہ ی پی دہ کہین، ٹینجا بہ پیروزی و یہ کبوون و خوٹ و ہستی خودایی یہ کترمان خوٹ دہ ویت. نوٹ دہ کہین کہ تہم کتبہ ہاوکاری و یارمہ تیت بدات.

مارک دیفہر و جوٹانان لیمہن

ہہ لہ چنی زنجیرہ کتبہ کان

پيشه کی

من پیری کلیسام ... ده بیټ چی بکه م؟

زور له شوانی^a کلیساکان ده توانن کتیپیک بنووسن به ناویشانی «ئه وهی له کولیزئی یه زدانناسی فیریان نه کردم سه بارهت به خزمه تی شوانایه تی». په ننگه ئه م کتیپه چهنده به شیکی نازار به خش و نالوژی تیدابیت، وه کو: «چون رزگار ده بیټ له کوبوونه وهی کاریکی بیزار کهر و نه ویستراو» یان «چی ده لیت کاتیک وتار ده دهیت له پرسه ی ماته مینی مندالکی سی سالاندا». خزمه تی شوانایه تی چهن دین شیواز له خو ده گریټ له نازار، دلشکان و ده یان خالی دیکه که هیچ کولیزیک ناتوا بیت فیرت بکات.

جگه له وهش خزمه تیش چهنده شتیکی کتوپری خو شی تیدایه. کهس له کولیزئی یه زدانناسی به منی نه گوت که من ده کهومه داوی خو شه ویستی گه لی کلیساکه م یان من کورسی پیشه وهی ریزی یه که مم ده بیټ بو ئه وهی سه رپراستی خودا و هیزی ئینجیل بینم که کار له ژبانی خه لکدا ده کن. کهس باسی ئه و خو شی و قایل بوونه ی بو نه کردم که ههستی پی ده که م له ئه نجامی کارکردنم له گه ل پیرانی پارت تایم^b له کلیساکه مدا.

پیرانی پارت تایم خو شه ویت. c من قه رزاری مرو فگه لیک زور باشم، سه رباری جه نجالی خسته ی کاری خو یان، وه سه رقالیان به ئه رکی خیزانیان، به کات و به پاره قوربانی ده دن، وه به فرمیسکه وه نویت ده کن، بو ئه وهی کلیسا خو جیبیه که یان به رپوه به ن. چه ز ده که م که ده یان بینم پیکه وه له نیو نالنگاریه کان تیده کو شن، هه له ده کن، له نیو هه مو ئه وانه شدا پیده گهن. کاره که وه کو به سه ربردنی کاتیکه به یاوه ری دوا زده قوتابیه که: پیاوانی ئاسایی، بی که موکوری نین و ده ژین بو ئه وهی به نیعمه تی خودا

a شوان: به رپوه به ری کلیسا یان قه شه. وه رگپر.

b پیر - پیری کلیسا: ئه ندای ده سته ی به رپوه بردنی کلیسا. وه رگپر.

c مه به ستم له به کارهتانی پارت تایم واتای بنه رته تیه بو وشه ی «خوبه خش» یان «کارگه ری بی کری». مه به ستم له به کارهتانی وشه که ئه وه نیبه که جیاکاری بکه م له نیوان پیاوانی ئابینی و پیره کان. به لکو به پنجه وانه ی ئه وه، ئه م کتیپه به لگه به بو سه لماندنی بیرو که ی ئه وهی که پیری کارگه ر به بی پاره و شوان یان قه شه به ک که پاره وه ده گریټ هه مان پله یان هیه، ته نانهت ئه گه ر کومه لیک خه لک پاره به شوان یان قه شه بدن بو ئه وهی کاتی زیاتر ته رخان بکات بو ئه نجامدانی ئه رکه که ی.

بانگه‌پشتیکی نائاسایی بهیننه دی. پیرانی کلّیساکهم وه کو کۆمه‌ئیک برای راسته‌قینه‌ی منن؛ ناتوانم بیر له‌وه بکه‌مه‌وه که ده‌توانم به‌بئ ئه‌و برا شوانانه‌م خزمه‌ت بکه‌م.

به‌هۆکارێکی دیکه پیره‌کانم خۆشده‌وئیت: ئه‌وان پلانی خودان بۆ رابه‌رایه‌تی کلّیساکانی. هه‌رده‌م خودا شوان و رابه‌رانی گه‌له‌که‌ی داناوه. خودا موسا و ساموئیل و دادوه‌رانی دایه‌ گه‌لی ئیسرائیل. هه‌روه‌ها داودای پاشای بۆ دیاریکردن، یه‌که‌م شوانی ئیسرائیل که بئ رکه‌به‌ر بوو. سه‌رباری ئه‌وه‌ش، هه‌موو ئه‌و پیاوانه، له‌نیویشیان داود، به‌ شیۆه‌یه‌ک له‌ شیۆه‌کان که‌وتن. پاشایانی دوا‌ی داود گه‌لیان به‌ره‌و بته‌رستی و سه‌تمکاری برد. به‌م شیۆه‌یه‌، پیغه‌مبه‌ران ده‌ستیان کرد به‌ باسکردنی شوانی داهاتوو، واته «داود»ی نوئی (بۆ نه‌ونه، ئیشایا ۹: ۱-۷؛ حزقیال ۳۴: ۲۰-۲۴).

خودا به‌ئینه‌که‌ی خۆی هینایه‌ دی که عیسا‌ی نارد، کورپی داود، شوانه‌ چاکه‌که، ئه‌وه‌ی له‌ پیناوی مه‌ره‌کانی ژبانی خۆی به‌خشی و له‌نیو مردوووان هه‌سته‌تایه‌وه. به‌لام ئه‌مه‌ هه‌موو شتیکی نه‌بوو. عیسا‌ نێردراوانی راسپارد، ئینجا پیرانی راسپارد به‌ ئهرکی شوانایه‌تی میگه‌له‌که‌ی وه‌ک ئه‌وه‌ی شوانی یاریده‌ده‌ری ئه‌و بن و له‌ ژیر سه‌ره‌پرشتی ئه‌ودا بن هه‌تا ئه‌وه‌ی بۆ دووم جار دئیت (ئه‌فه‌سۆس ۴: ۷-۱۳؛ یه‌که‌م په‌ترۆس ۵: ۱-۴). بۆیه‌ پیران یاریده‌ده‌ری عیسان له‌ شوانایه‌تی کلّیساکانی.

• له‌خواترسن، نیازی چاکیان هه‌یه، شله‌ژاون

هه‌ چه‌نده له‌به‌ر ئه‌و هۆیانه، پیرانی کلّیسام خۆش ده‌وئیت، به‌لام تیبینی کیشه‌یه‌کی دووباره‌م کردوو. له‌گه‌ل ئه‌وه‌ی پیره‌کان به‌ شیۆه‌یه‌کی جیاواز له‌خواترسن و نیازی چاکیان هه‌یه، به‌لام زۆر ده‌شله‌ژئین سه‌باره‌ت به‌وه‌ی له‌ پله‌ی پیری کلّیسا‌دا چ کارێک بکه‌ن. هه‌موو کات پیران به‌ ته‌واوی درک به‌وه‌ ناکه‌ن که پێویسته‌ چی بکه‌ن. درۆم نه‌کردوو ئه‌گه‌ر بلّیم ئیمه، ئیمه‌ی شوان، له‌و شله‌ژانه‌یاندا به‌شدارین.

له‌ ئه‌نجامی ئه‌مه‌دا، پیره‌کان هه‌ز ده‌که‌ن نه‌ونه‌ی دیکه‌ی رابه‌رایه‌تی وه‌ر بگرن بۆ به‌رپۆه‌بردنی کلّیسا، ئیتر زۆر به‌ی جار پشت ده‌به‌ستن به‌ ئه‌زمونه‌ که‌سی و ته‌کیکیه‌کانی خۆیان. به‌بئ وه‌سفی کتیبی پیرۆز بۆ ئهرکی پیر، ده‌بینیت که ئاسایه‌ ئه‌و که‌سانه‌ پشت به‌ستن به‌ زانیاری پێشووی خۆیان. ئه‌وان پێیان وایه‌ که پله‌ی پیر وه‌کو ئه‌مانه‌یه: به‌رپۆه‌بردنی قوتابخانه، به‌رپۆه‌بردنی کۆمپانیا، به‌رپۆه‌بردنی که‌شتی جه‌نگی، به‌رپۆه‌بردنی پرۆژه، به‌رپۆه‌بردنی ئۆپراسیۆن، سه‌ره‌پرشتیکردنی به‌لێنده‌ره

لاوه کیه کان و کارکردن وهک ئەندامیک له ئەنجومه نی نوپنه ران.

سه لمینزواوه که لایه نه کانی ئەو ئەزموونانه ی ژیان هه رده م سوودبه خشن بو پوړلی پیرانی رابه ر، به لام سه ره پهرشتیکردنی کاروباری کلێسا ئەرکیکی نوازیه ه.

○ ”من پیری کلێسام... ئیستا ده بیت چی بکه م؟“

ئهم کتیبه هه ول ده دات که وه سفیکی ئەرکداری پوخت به گویره ی کتیبه ی پیرۆز پیشکەشی پیران بکات. ده مه ویت پوخته یه کی چیژبه خش سه باره ت به ئەرکی پیران پیشکەش بکه م که خویندنه وه ی ئاسان بیت، وه بکری پیشکەش بکریت بو پیریکی دیاریکراوی نوێ یان رهنگه که سیک بیه ویت بزانی ت پیری کلێسا چیه و چی ده کات. هیوادارم ئەم کتیبه وه لامی پیاویکی له خواترس و نیاز پاک بداته وه: «من پیری کلێسام ... ئیستا ده بیت چی بکه م!»

به لام ئەم کتیبه هه ر بو پیرانی ئیستا نیه یان بو ئەوانه ی چاویان له وه یه بن به پیر له کلێسا، به لکو بو ئەندامانی کلێساشه. هه موو کو مه لی باوه رداران پێویستیان به وه یه که له پلانی خودا بو کلێسای خوچی ی و نیوخوچی تیگه ن، له وانه ش پلانی خودا بو رابه رایه تی. له وانیه ئەندامانی کلێسا وه ک خودی پیران هه مان شپرزهی و سه رلیشیواویان هه بیت سه باره ت به وه سفی ئەرکداری بو پوړلی پیر.

نوێژ ده که م که ئەم کتیبه گورز و ته کانیکی ته ندروست بداته گه لی کلێسا، که ئەندامان و رابه ران سه باره ت به روانگه یه ک به گویره ی کتیبه ی پیرۆز یه ک بگرن بو خزمه ت و رابه رایه تی کلێسای خوچی ی. هیوادارم باوه ردارانی سست و ناچالاک ئەم کتیبه بخویننه وه، ئەوانه ی هیچ ناکه ن جگه له گه رمکردنی کورسییه کانی کلێسا، وه چه ز و خولای خویمان تا قی بکه نه وه به وه ی هانیان بدات بو شوانایه تی خیزان و کلێساکانیان. له کو تایی دا، نوێژ ده که م که خودا ئەم کتیبه بچووکه به کاربه نی ت بو ئەوه ی پیره ی ژیا نی چه ند که سیک بگو پرت به وه ی بانگه یشتیان بکات بو کارکردن له خزمه تی شوانایه تی به ته واو خو ته رخان کردنه وه.

○ پیران، چاودیران، شوانه کان

وشه یه کی پوخت سه باره ت به ده سته واژه کان: له م کتیبه دا ده سته واژه کانی پیر و چاودیر له بری یه ک به کار ده هیتم له بهر ئەوه ی په یمانی نوێ به تیکه ل

به کاریده هیئیت^d. پیرایه تی یه ک ئه رکه و دوو ناسناوی هه یه.

به ئی، له راستیدا سۆ ناسناون. له به شی دووه مدا دهیسه لمیتم که دهسته واژه ی قه شه (شوان) ئاماژه یه بۆ خودی پله ی کلێسای وه کو پیر و چاودیڤر. له لایه نی کتیبی پیرۆزه وه، «شوان» ده بیته «چاودیڤر». ئه و که سه ی له کلێسادا که زۆر جار پێی ده ئین «شوان»، ئه و پیری کلێسایه و پاره وهرده گریت، ئه و که سه ش که له کلێسادا پێی ده ئین «پیر» یان «چاودیڤر» ئه و شوانیکی نافهرمییه و به بن پاره خزمهت ده کات. جا ئه گهر پیر بیته، یان شوان، یان چاودیڤر، یان قه شه، به کرێه ک کار بکات یان خۆبه خش، ئه واهمان پله یان ئه رکی هه یه. به لام ئه م ئه رکه چییه؟ پێویسته پیران له کلێسا خۆجیبیه کاندای چی بکه ن؟ فه رمانه کانی عیسای رابه ر چییه بۆ شوانه یاریده ره کان، ئه وانه ی که له ژیر رابه رایه تی ئه ودا کار ده که ن؟ چۆن ده زانن داخوا سه رکه وتوون له به جیه پێنای ئه رکه که؟

به ره له وه ی وه لامی ئه و پرسیارانه بدهینه وه، پێویسته کارپکی گرنه بکه ین. ده بیته له ده سه لاته کانی پیر تیبگه ین به گویره ی کتیبی پیرۆز. ئه گهر بیر له وه ده که یته وه که ئه رکی پیر به ئه ستۆ بگریت، ئه واهه رکی له پێشینه ت ئه وه یه بزانیته داخوا ئاماده یته یان نا!

---

d تیبینی وشه کانی (پیران، چاودیڤران، شوان،) له به رامبه ر یه کتر به کارهاتوون له م ده قانه دا: (کردار ۲۰: ۱۷، ۲۸؛ تیتۆس ۱: ۵-۷؛ یه که م په ترۆس ۵: ۱-۵).

به شی یه که م پیشبینی مه که یان پیش روداوه کان مه که وه

من بهر له ته مهنی هه رزه کاریم بوومه قوتابی مه سیح، له ریگه ی خزمه تیکی دلسۆزانه ی یه کیک له کلێساکانی پیرانی باپتیست له دهره وه ی لاس فیکاس. کاتیک ته مهنم بووه بیست و شهش سال، بوومه شوانی سه ره کی (یان ده توانیت بلێت: «پیری سه ره کی») له کلێسایه کی بچووکی باپتیست له دهوروبه ری شاری بوستن، له ویلایه تی ماسه چوسیت. ره نگه وا تیبگه یه که من له هه موو ئه رکه کانی پله ی پیر تیگه یشتبووم. به لام باوه ر ده که یه تی یان نا، هه تا ئه و پله یه م وه رنه گرت، ده ستم به خویندن نه کرد بو ئه وه ی بزانه م ناخو کتیبی پیروژ سه باره ت به پیرانی کلێسا چی ده لیت.

کاتیک ئه وه م کرد، دوو شتم بینی. یه که م: سه رسام بووم له وه هه موو وتانه ی که کتیبی پیروژ سه باره ت به وه بابه ته ده یلیت. کتیبی پیروژ له نزیکه ی زیاتر له ده ده قدا باسی پیرانی کردووه. بۆم روون بووه وه که پیره کان وه کو مه سیح لایه نی بژارده ی کلێسا نین؛ چونکه ئه وان پلانی خودان بو به ریۆه بردنی کلێساکانی. چۆن له م شته بی ئاگا بووم؟

دووهم: سه رسام بووم چۆن باسکردنی ئه رکی پیران به گویره ی کتیبی پیروژ، زۆر جیاواز بوو له وه ی

من بیستبووم. پیم وابوو که من شایسته م بو ئه وه ی بیه شووان و پیر له بهر ئه وه ی عیسام خو شده ویت، وه له بهر ئه وه ی من پله یه کی زانسیم به ده سه ته پناوه له یه کیک له کو لێژه کانی یه زدانناسی، وه به له ئاستیکی باشدام له وتاردان. له مه زیاتر پینویستیم به چییه؟!

ره نگه تۆش پیت و ابیت که به هو کاری جیاواز پینویسته بیته پیری کلێسا. وه ره نگه له وه باوه رده دا بیت که کاتی هاتوو به چیه پال ئه نجومه نی پیرانی کلێسا؛ له بهر ئه وه ی تۆ ئه ندامیکی سه رراست بوویت له کلێسا، دوو جار له لێژنه ی ئیردراویتی خزمه ت کردوو، له ماله که تدا میوانداری کو بوونه وه ی خویندنی کتیبی پیروژت کردوو و وه مندالانی پۆلی دووهمت فیر کردوو له قوتابخانه ی رۆژانی یه کشه ممه دا له وه کاته ی که لپیرسراوه کان هیچ مامۆستایه کی دیکه یان نه بووه. هه روه ک هه موو ئه و شتانه ی له

ئەستۆتدا بووە کردووتە، ئیستا کاتی تۆ ھاتووە بۆ ئەوہی رابەراییەتی بکەیت.

یان رەنگە پیت وایت کە تۆ ئەندامیکی ھەر دەبیت لە ئەنجومەنی پیراندا بیت بە ھۆی ئەو بەخشینە زۆرە داراییەکی کە ھەتە. وە کلێسا نەیدەتوانی کە ئەو سالاھ بە بودجەییەکی باش تێپەرپنیت بەبئ ئەو چەکەکی بانک کە تۆ بەخشیت. ئەوانەکی بە دەستفراوانی دەبەخشن شایانی ئەوہن کە حساب بۆ قسەیان بکریت، وە پینگەییەکی بەرزیان ھەبیت لە ئەنجومەنە کارگێرییەکان. ئەوانە یاساکان؛ ئەگینا کلێساکەت پشت بە رابەرپک دەبەستیت ئەزموونی تەواوی نییە لە بواری کارەکاندا.

ھەر وەھا رەنگە کە پیت وایت پێویستە تۆ رابەر بیت لە کلێسا لەبەر ئەوہی لە دەر وەھکی کلێسا رابەریت. رەنگە تۆ بەرپۆھبەری کۆمپانیایەکی سەرکەوتوو بیت، ئەندامی ئەنجومەنی کارگێری دەزگایەکی قازانج نەویست بیت، سەرۆک بەش بیت، سەرۆکی تیبیکی سەربازی بیت، یان مەشقکاری تیبیک بیت. بەو پێیە، بە متمانە وە پیت وایە کە لێھاتووویی، وە ئەزموون و بەھرەکانی رابەراییەتی وات لێدەکات بژاردەییەکی ھموونەیی بیت بۆ پلەکی پیر. ئەی وا نییە؟

ھەر وەک لە پێشەکیدا گوتم، کە رۆلی یەکەمینت، پەیوہست بە پلەکی پیر، دنیابوونەوہیە لەوہی شایانی ئەوہی بێتە پیری کلێسا یان نا، لەسەر بنەمای ئەو شایستەییەکی کە لە کتیبی پیرۆزدا باسکراون. تەنانەت ئەگەر پێشتیش وەک پیر خزمەت کردبیت، با کتیبی پیرۆز لێھاتووویی بپشکنیت بۆ ھەلبژاردنت بۆ ئەم پلەییە. لە خوار وە باسی شەش دەسەلاتی پیر دەکەین کە لە پەیمانانی نوپوہ وەرگراوہ. بە نوپۆ و نزاوہ بیخوینەوہ. رامان بکە و بیران لئ بکەوہ، ئینجا بانگی کەسانی دیکە بکە بۆ ئەوہی گفتوگۆیان لەگەل بکەیت. ئەم بەشە بە ھاوسەرەکەت پیشان بدە، یان چەند برادەرپکت، یان یەکیک لە پیران، وە بپرسە: «ئایا ئەم تاییەتمەندیانە لە مندا ھەییە؟»

○ دەزانیت کە تۆ شایستەکی بۆ خزمەتکردن وەک پیریکی کلێسا، ئەگەر تۆ...

○ ھەز دەکەکی کە بێتە پیریکی کلێسا

لە یەکیک لە درێژترین برگەکانی فیرکاری لە پەیمانانی نوپدا سەبارەت بە پیران،

پۆلسی نیردراو دەست بە قسه ده کات و ده لیت: «ئەم قسه یه راسته: ئەگەر یه کیک چاوی له چاودیری بیت، هه زوی له چاکه کارییه» (یه کهم تیمۆساوس ۳: ۱). وه پۆلس باسی ئەوهی کردووه و ده لیت: «ئهو مینگه له ی خودا بله وه پینن که له نیوانتاندایه، وه ک چاودیر خزمه تیان بکه ن، نه ک به ناچاری، به لکو به ویسته وه وه ک چۆن خودا ده یه ویت» (یه کهم په ترۆس ۵: ۲).

پێویسته ئیوه به هه ز و خواستی خۆته وه خوازیاری ئەو پۆسته بیت. چاودیری پێویستی به سه رراستییه. ئەگەر له ناخدا تینوو پیت بۆ ئەم رۆله نه بیت، ئەوا هیژ و وزه ت به فیرو ده روات. بینگومان، ئەمه واتای ئەوه نییه که هه ر که سیک به ویت بیته پیریکی ئەوا شایسته یه بۆ ئەو رۆله، به لام واته نه بوونی هه ز و ئاره زوو کیشه یه.

یه کیک له ئەندامانی کلێسا کهم توانایه کی باشی هه یه که بیته نمونه یه کی باش بۆ ئەرکی پیرایه تی. به رپرسیانی ده سته ی هه لبژاردن داویان لێ کرد وه ک پیریکی له کلێسادا خزمه ت بکات. له راستیدا سێ جار داوامان لێ کرد. وا دیار بوو که جاری سێیه م کاریگه ری له سه ری هه بوو، پازی بوو؛ له کۆتاییدا به داواکه مان پازی بوو. به لام، له دوای ئەوه ی زیاتر قسه م له گه لێ کرد، ئەوه روون بووه وه که زۆر هه ز ناکات له وه ی بیته پیریکی کلێسا. پازی بوو که خزمه ت بکات، به شیکی له بهر ئەوه بوو که دوو جاری پێشتر داواکه ی ئیمه ی ره ت کردبووه وه. وه له کۆتاییدا، به پالنه ری هه سترکردن به ئەرک به رامبه ر به کلێسا ناچار بوو که قبوولی بکات. ریک ئەوه یه که په ترۆس هۆشدارێ ده رباره ی داوه.

هه ره ها پپی گوتم که هه ز ده کات هه ندیک کات ته رخان بکات بۆ ئەوه ی له گه ل دراوسی و خه لکی گه ره که که ی باسی ئینجیل بکات. ناتوانم وینای ئەو خه فه ته بکه م که ده کری هه سته ی پنی بکات له وه ی ته نها کاته کانی به سه ر ببات له به رپوه بردنی مینگه لی خودا له کاتیکدا په رۆشی ئەوه بوو بچیته پال ئەو خه لکانه ی که رزگار ده بن. له بهر ئەوه له دوای نوێژکردنیک زۆره وه، پای خۆی گوپی و به ئازایه تیه وه پاشگه ز بووه وه له هه لبژاردنی بۆ جاری سێیه م بۆ پله ی پیر. خه ریک بوو تیکه لی بکه ین له نیوان مزگینیده ر و پیردا.

سه رباری ئەوه ی هه موو پالنه ره کان خراب نین، پێویسته له ناخه وه هه زه ت هه ییت که بیته پیری کلێسا. ئایا رۆحی پیروژ په رۆشییه کی پیروزی له دلتدا داناهه بۆ به رپوه بردنی کلێسای نیوخۆیی؟ ئایا پالنه ره که ت چیه ؟

• نمونہ کی کہ سایہ تیبہ کی له خواترس

رہنگہ پیت وابت کہ گرنگترین ئاکاری تایہت کہ پیویستہ له پیردا هہ بیت لہاتووہیہ له بهر پوہ بردنی کلئسادا. سہرباری ئه وهی کہ توانای بهر پوہ بردن به شیکه له تواناکانی چاودیبری کلئسا، کتیبی پهیمانی نوئی زور چر ده بیته وه له سہر ئه وه کہ سایہ تیبہ کی کہ له خواترسہ. پیویستہ له سہر شوانه یاریده دہرہ کانی عیسا کہ رہنگدانہ وهی ئاکارہ کانی کہ سایہ تی عیسایان هہ بیت. پیریک به له خواترسی و بهرہیہ کی مام ناوہندی رابہ رایہ تی بناسریت باشتره له رابہ ریکی خاوهن کہ سایہ تیبہ کی ئه فسوناوی بو جہ ماوہر و کہ موکوری گہورہ له رهوشتیدا.

به وردی ئه م دوو لیستہ بخوینہ وه کہ پؤلس باسی کردوون و تایہ تمہ ندیہ کانی چاودیبری له خوگر تووہ له دوو برگہی کتیبی پیروژ کہ له خوارہ ودا هاتووہ. پیویستہ ئه م شتانہ له گہل پیردا بگونجیت وه ک جلیک کہ بهر گدوور به تایہ تی بوئی دہ دوریت:

«چاودیبر دہ بیت گلہی له سہر نہ بیت، میردیہ ک ژن بیت، وریا و ژیر و بهر پیز و میوان دؤست بیت، بتوانیت خہ لک فیربکات، سہر خوش و توندوتیژ نہ بیت، به لکو دننہرم بیت، شہر فرؤش نہ بیت، حہزی له پارہ نہ بیت.» (یہ کہم تیمؤساوس ۳: ۲، ۳).

«له بہر ئه وهی چاودیبر سہر کاری خودایہ، پیویستہ گلہی له سہر نہ بیت، خو سہ پین و توورہ و سہر خوش و شہر فرؤش نہ بیت، چاوی له دہستکھوتی نارہوا نہ بیت، به لکو میوان دؤست بیت، حہز له چاکہ بکات، ژیر بیت، راستودروست و پیروژ و خوڤراگر بیت» (تیتؤس ۱: ۷، ۸).

به هوئی گرنگی کہ سایہ تی هاوش پوہی مہ سیح، با راوہ ستین بو ئه وهی به وردی بیر له چہند تایہ تمہ ندیہ کی ئه وه کہ سایہ تیبہ بکہینہ وه.

گلہی له سہر نہ بیت. پؤلس خستہی تایہ تمہ ندیہ کانی به بی گلہی و گیروگرفت دہست پئکردووہ. ئه م وه سفانہ واتای ئه وهی نییہ کہ پیر له سہرووی گوناہ ناونراوہ، وه له ژیانکی رؤحی و مہ عنہوی بی گوناہدا بژییت. ئه گہر حالہ کہ بهو شوہیہ بیت، ئه وا پیویستہ کلئساکان هہ موو پیرہ کانیان دہربکہن. به لکو ئه وه کہ سہی بی

گله ییه پله یه کی نموونه یی هه یه له هاوشیوه بوونی مه سیح، وه بی گوناھی شتیکی زهقه. که باسی که سیک بکریت بی گله ییه سیفه تیکی نزیکه بو ئه وهی بیته که سیکی ناوبانگ باش له لای ئه وانه ی له دهره وهن (یه که م تیمۆساوس ۳: ۷)، راستودروست و خۆراگر (تیتۆس ۱: ۸).

سابیتی ئه نیابیلی له کتیبه که ی سه بارهت به شایسته ییه کانی پیران باسی ئه و ئاکاره ده کات و نووسیویه تی: «مه به ست له وهی که مروّف بی گله یی بیت، له سه ر پیر پیویسته که سیک بیت هه مووان بینن که هه لّسوکه وت و ره وشتی بی خه وشه. خه لکی تووشی کوست ده بن له کاتی بیستنی توّمه تیک که که سیکی ئاوا ئه نجامی دابیت.»^۱

دیاریکردن و کاندیدکردنی که سیک که بی گله یی و پاکه بو پیره رایه تی، نیشانه ی متمانه ی ئه ندامانی کلّیسیایه به و که سه. سه رباری ئه وه ش، ئه و پاره رانه ی کلّیسا که به بی گله یی و پاک ناسراون له لای کوّمه لگا شایه تی کلّیسا ده پاریزن، که پۆلس ده لیت: «ده بیت ناوبانگی باش بیت له لای ئه وانه ی له دهره وهن، نه وه ک قسه ی بیته سه ر و بکه ویته به ر داوی شه یتان» (یه که م تیمۆساوس ۳: ۷).

خۆراگر و هیمن و له سه رخۆ. به گویره ی ئه و وینه یه ی که پۆلس پیشانی ده دات پیویسته که پیران ریکوپییک بن، ژیر بن، دلنهرم بن، هیمن و خۆراگر بن. به سه رخۆدا زالبوون به به ره مه می پۆحی پیروژ داده نریت (گه لاتیا ۵: ۲۳)، وه نیشانه یه که له نیشانه کانی ژیانی که سی مه سیحی. به کورتی، ئه و مروّفه ی پره له پۆحی پیروژ به وه جیا ده کریته وه که به سه رخۆدا زاله.

شایانی سه رنجه که له هه ردوو لیستدا پۆلس سه بارهت به نیشانه تایبه ته کانی نه بوونی هیمنی و به سه رخۆدا زال نه بوون هۆشداری ده دات و ناگادارمان ده کاته وه: ئالووده بوون به مه ی و سه رخۆشی ژیانی مروّف تیکده دات و په لکیشی ده کات بو گوناھی زیاتر. پیاویک ده ناسم، کاتیک بووه پیری کلّیسا وازی له خواردنه وهی مه ی هینا. ئه وهی ئه و پیاوه ده یویست ئه وه بوو که بی گله یی بیت سه بارهت به وهی په یوه سه ته به خواردنه وهی مه ی، وه نموونه یه که له به رده م هه ر ئه ندامیکی کلّیسا تیکۆشیت بو ژرگار بوون له ئالووده بوون به مه ی یان زیده روپی کردن له خواردنه وهی.

هه ر چه نده کتیبی پیروژ داوا له پیران ناکات که واز به ینن له خواردنه وهی مه ی،

^۱.eThabiti Anyabwile, *Finding Faithful Elders and Deacons* (Wheaton, IL: Crossway, 2012), 57

به لأم ئەوان دەبیت توانای نکۆلیکردن له خودی خۆیان هه بێت که ئەم برا پیره
پیشانی دا.

ئایا ئالووده بوونت هه یه و دهیشاریتهوه، ئالووده بوونی وهک کحول، مادهی
بیهۆشکه، بابه تی به دره وشتی، یان قوماز؟ ئایا جله و گهریت له دهست ده دهیت له
تووهره بوونت، به هه دهردانی پاره، جویندان، یان دووزمانی؟ ئایا پێویستت به دواخستنی
ههنگاوێکه بۆ ئەوهی بیهته پیری کلێسا تاوه کو بۆ ماوه یهک خۆت تهرخان بکهیت بۆ
نه هیشتنی گوناھیکی دیاریکراو که له لات بووته نه ریت، تاوه کو چاکه ی خۆراگریت
گه شه بکات؟

نهرمونانی. په ندیکی سواحیلی به ناوبانگ هه یه ده لئ: «کاتیک فیل شه ر ده کات،
پێ له گیا ده نریت». له سه ره هه مان ئاواز، کاتیک شوانی کلێسا له شه ر و توندوتیژی
تیوه ده گلێت، مینگه له که ئازار ده چه ژیت. بۆیه پۆلس وه سفی پیری شایسته ی کردووه
به وهی «سه رخۆش و توندوتیژ نه بیت، به لکو دلنه رم بیت، شه رفرۆش نه بیت» (یه که م
تیمۆساوس ۳: ۳) وه «خۆسه پین و تووره... نه بیت» (تیتۆس ۱: ۷). چاودێرانی کلێسا که
خۆپه رست بن، خۆسه پین، شه رفرۆش، هه لپه رست، دلره ق، هه له شه و سه رکیشی بکه ن
ئهو ته ندامانی کلێسا ده خه نه ژیر پینان و ویرانیان ده که ن.

به پێچه وانه ی ئەوانه ی پێشتر باسمان کرد، پێویسته که پیران هانی دلنه رمی و
نهرمونانی بدن. دلنه رمی به مانای لاوازی و ترس نییه. پیری دلنه رم به نهرمونانی
شوان و هه ستیاری باوکیکی خۆشه و یسته وه په یه وهی ده سه لاته کانی ده کات. جارێک،
ته ماشای به رنامه یه کی ته له فزیۆنیم ده کرد دیمه نکی پیشان دا که کیسه لیک ده رۆشیت
به ریدا هه تا ئەوه ی له فیلێک نزیک که وته وه که له گو مێک ئاوی ده خوارده وه. که
فیله که ته ماشای خواره وه ی کرد، زۆر به وریایه وه به پتی کیسه له که ی لادا نه وه ک
به بی مه به ست پێ له و ئازه له بچوکه بنیت. سه رسام بووم کاتیک بینیم چۆن ئەو
ئازه له گه وره یه ئەوه نده گرنگی دا به و ئازه له که زۆر بچوکه تره له خۆی. خه لکی
هه مان هه ستی سه رسامیان ده بیت کاتیک له لایه ن رابه ری کلێسا وه به نهرمونانییه وه
هه ل سوکه وتیان له گه ل ده کریت.

ئایا تۆ نهرمونانیت یان توندروهیت؟ ئایا باوه رت به ناشتییه یان وروژینه ری
ململانیت؟ ئایا به باشی گوێ ده گرت یان قسه به به رامبه ره که ت ده بریت بۆ

ئەو ھى ۋاي خۆت دەربېرىت؟ زەھمەتە ئەو شتانە لە ناخى خۆتدا ھەلبەسەنگىنىت. ئازايەتت ھەبىت و داوا لە چەند ئەندامىكى كلىسا بکە كە دەتېنن بۆ ئەو ھى ھەلسەنگاندىكى راشكاوانەت پى بلىن.

چاۋچىنۆك نەبىت. پىۋىستە پىران «چاۋچىنۆك نەبن بۆ پارە». پەترۆس دەلېت كە پىۋىستە پىران خزمەت بکەن، «نەك بۆ دەستكەوتى شەرمەزارى، بەلكو بە چالاكىيەو» (يەكەم پەترۆس ۵: ۲). ئەم وشانە ھەرەشەيەكى توندە بۆ ئەو شوانانەى كە خزمەتە كانيان بەكار دەھىنن بۆ ئەو ھى دەۋلەمەند بېن، وە بۆ ئەو ھى ژيانىكى خۆش بگوزەرىنن. ھۆشيار بە لەو شوانانەى بەرھەمى مىگەلەكەيان دەخۆن.

چاۋچىنۆكى تەنھا كىشەى ئەو شوانانە نىبە كە پارە وەردەگرن؛ ئەو پىرە پارت تايمانەش كە لەپىناو پەيدا كەردنى پارە دەژىن، بە زەھمەت دەتوانن كات و وزە برەخسىنن لە چاۋدېرىكەردنى كۆمەلى باۋەرداران لە كلىسادا. ھەندىك جار پىرانى پارت تايم يارى بە كلىساكان دەكەن، لە رىگاي ئەو بەخشىنانەى كە پىشكەشى دەكەن. رەنگە دەسەلاتيان بەسەر بودجەى كلىسادا ھەبىت، وە داھاتە دارايىيەكانى كلىسا بەرەو خزمەتتەك دەبەن كە ھەزى پى دەكەن. ئەوان بارى تەندروستى كلىسا و سەرکەوتنى لەسەر بنەماى ئەو راپۆرتەى مانگانە ھەلدەسەنگىنن كە خەزەندار پىشكەشى دەكەن. وە كاتتەك كە ساتتەك كلىسا بەرپۆە دەبەن كە پارەيان خۆش دەوئ، ئەو ئەنجامى مەھالى ئەو ھى كە خزمەتەكان رادەو ھەستىن، وەكو ھاۋكارى ھەژاران، چاندنى كلىسا، چاردانى جىھانى. بۆچى پارەيەكى زۆر لە بابەتتەك خەرج بىرئ كە راستەوخۆ دەۋلەمەندبوونى ئەو بەشەى لى ناكەوئتەو كە پىرە چاۋچىنۆكە كە بەسەرىدا زالە؟

چۆن ھەلسۆكەوت لەگەل پارەدا دەكەيت؟ ئايا خۆشت دەوئت و بۆ كۆكەردنە ھى دەژىت؟ ئايا لە بەخشىن بە كلىساي خۆچىيى، و بلاۋكەردنە ھى ئىنجىل، وە داىنكەردنى پىۋىستىيەكانى خەلك چىژ وەردەگرىت؟ ئايا دەيەك دەبەخشىت يان بەخشىنئىكى كەم، بەخشىنئىكى بە دەستفراوانى و قوربانىدەرانە يان تەنھا ھىمايەك بۆ بەخشىن؟ ئايا بەخشىنەكەت بە مەرجه؟ ئىتر بە وردى خۆت بىشكەن، بە ھى «لەبەر ئەو ھى خۆشۋىستنى پارە يەككە لە سەرچاۋەكانى ھەموو جۆرە خراپەكارىيەك» (يەكەم تىمۆساۋس ۶: ۱۰).

بەر لە ھى كۆتايى بە گەتوگۆكامان بېئىنن، ھىوادارم بۆ ساتتەك رابو ھەستىت، وە

بیر له عیسا بکه‌یته‌وه. کاتیک پابه‌رانی جوله‌که تاوانباریان کرد به‌وه‌ی هاوپه‌یمانی شه‌یتانه هیچ تۆمه‌تیک پییه‌وه نه‌چه‌سپا، له‌به‌ر ئه‌وه‌ی بئ که‌موکوپری بوو. وه کاتیک په‌ترۆس شمشیره‌که‌ی بو هه‌ره‌شه به‌رز کرده‌وه، ده‌رفه‌تی ئه‌وه‌ی بو ره‌خسا رابکات له‌وه‌که‌سانه‌ی بو گرتنی هاتبوون، عیسا هیمنی خو‌ی پاراست، مکور بوو له‌سه‌ر جیبه‌جیکردنی ئه‌وه‌ی ئه‌وه‌ و باوک پلانیان بو داپشتبوو که له‌سه‌ر خاچ بپته دی. عیسا دلنه‌رم و نه‌مونیان بوو له هه‌لسوکه‌وتکردنی له‌گه‌ل لاوازه‌کان و بریندار و که‌سانی نه‌خۆشدا. وه کاتیک شه‌یتان شانشینه‌کانی جیهانی پیشان دا، عیسا چاوچنۆک نه‌بوو؛ به‌لکو له‌م ساته‌دا به‌سیفه‌تی شوانیکی ته‌واو هه‌لسوکه‌وتی ده‌کرد که خودا میگه‌له‌که‌ی پپی راسپاردبوو، ئه‌وه‌ هه‌وونه‌یه‌کی پیشکه‌ش کرد شایانی ئه‌وه‌یه که پیرانی کلێسای سه‌رده‌می ئیستامان بیگرنه به‌ر.

• توانای فیکردنی کتیبی پیروژت هه‌یه؟

پۆلس ده‌لێت که چاودێر (به‌رپوه‌به‌ر) ده‌بیت «بتوانیت خه‌لک فیکر بکات» (یه‌که‌م تیمۆسوس ۳: ۲). فیکردنی کتیبی پیروژت بابه‌تیک سهره‌کیه له‌خزمه‌تی پیری شوان. له‌به‌شی سییه‌م به‌ورده‌کاریه‌وه باسی بابه‌تی فیکردن ده‌که‌ین. به‌لام ئیستا به‌ساده‌یی ئه‌م پرسیاره له‌خۆت بکه: «ئایا وشه‌ی په‌روه‌ردگارم فیری خه‌لک کردووه و ئه‌نجام و کاریگه‌ری به‌رچاوم هه‌بووه؟»

به‌دریژایی چه‌ندین سا‌ل، پیرانی کلێسا که‌مان به‌رده‌وام بوون له‌گفتوگۆکردن له‌بابه‌تی هه‌لبژاردنی ئه‌وه‌که‌سانه‌ی که‌ره‌نگه‌بینه‌پیری کلێسا. جاریکیان یه‌کێکیان باوه‌رداریکی پیشنیار کرد که‌وا چه‌ندین سا‌ل بوو ئه‌ندامیکی سه‌رراستی کلێسا بوو. سه‌باره‌ت به‌که‌سایه‌تی ئه‌وه‌که‌سه‌خوواناسه‌ و هاوسه‌رگرییه‌ریکوپیک و دروسته‌که‌ی قسه‌مان کرد. ئینجا ئه‌وه‌خزمه‌ت و لێژنانه‌مان ژمارد که تیدا خزمه‌تی کردبوو. زانیان که ئه‌م که‌سه‌سه‌دان کاتژمێر خۆبه‌خشانه‌خزمه‌تی کردووه. هه‌رچه‌نده‌زیاتر باسمان کرد، زیاتر روون ده‌بووه‌وه‌که‌پیوسته‌ئه‌م که‌سه‌له‌کلێسادا پله‌ی پیری پی بدیت. ئینجا یه‌کیک ئه‌م پرسیاره‌ی کرد: «ئایا ده‌توانیت خه‌لکی فیری کتیبی پیروژ بکات؟»

بینگومان ئه‌وه‌پیاوه‌ی باسی ده‌که‌ین به‌پیشه‌نگییه‌باشه‌که‌ی زۆر شتی فیکر کردین. به‌لام پۆلس مه‌به‌ستی له‌وه‌نه‌بووه‌کاتیک مه‌رجیکی دانا که‌پیوسته‌پیر توانای

فیرکردنی هه بیټ. پۆلس مه بهستی ئه وه بوو که پیر توانای گه یاندنی ئینجیل و بیروباوه پری کتیبی پیروزی هه بیټ بو گوێگران به شیوهیه کی زاره کی و به ره همدار. پیویسته که پیر «دهست به په یامی متمانه وه بگریټ که به گویره ی فیرکردنه، تا کو بتوانیت به فیرکردنی دروست خه لک هانبدات، سه رزه نشتی به ره له ستکاران بکات» (تیتۆس ۱: ۹).

به لام له هه ندیک باردا زانیمان که ئه م برایه هه رگیز وتاری نه داوه ته نانه ت له گروویکی بچوکیشدا، وه کو کومه له ی بچووکی مالان. له بهر ئه وه بریارمان دا هه لبژاردنی ئه م برایه به شیوهیه کی کاتی دوا بخه یین تا وه کو له گه لیدا ئه و بابه ته روون بکه ینه وه له گفتوگویه کی دیکه دا بو درێژه دان به بابه ته که.

پیرانیش وه کو عیسا شوانایه تی باوه پداران ده که ن. ههروه ک عیسا به ده سه لاته وه وشه ی خودای پاده گه یاند، پیویسته پیرانیش توانا کانی خو یان بزانی بو فیرکردنی کتیبی پیروزی به له تها تووی.

• ئایا به باشی خیزانه کی خۆت به پرپوه ده به یټ؟

کومه لگای ئه مریکی سنووړیکی دا برینی پروون داده نین له نیوان کاری گشتی و تایهت، وه له نیوان چوارچیوه ی مال و کاردا. ئیمه رابه ره هه لده سه نگیین له بواری کارکردن به توانا کانی له سه ر زیاد کردنی بری قازانج و هینانه دی ئامانجی کو مپانیا، نه ک له سه ر بنه مای چاکی و باشی ژیا نی که سی. که س بو ی نییه خو ی له منداله کانی، هاوسه رگرییه که ی، ژیا نی سیکی هه لبقورتین.

به لام له خیزانی خودا، ژیا نی پیر له ماله که ی خویدا گرنگیه کی زوری هه یه. له راستیدا، هاوسه رگری و پهروه رده ی مندال به لگه یه کی پروونه له سه ر شایسته یی پیر بو ئه م پله یه. بیر له سی رپگا بکه وه مرؤف پیویسته بکات له به پرپوه بردنی خیزانه که یدا بو ئه م پله رابه رییه له کلێسادا. پیویسته پیر:

خاوه نی یه ک ژن بیټ. زۆر به ی وه رگریانه کانی کتیبی پیروزی به ئینگیزی وشه کانی پۆلسی به م شیوه یه نووسیوه «میردی یه ک ژن» (یه که م تیمۆساوس ۳: ۲؛ تیتۆس ۱: ۶). به لام هه ندیک له وه رگریانه کان نووسیویانه: «پیاوی یه ک ژن بیټ.» زه حمه ته که بزانی چۆن به وردی بزانی چۆن ئه م ده ربرینه وه ربگری دیت. به لام، به لای که مه وه، گه یاندنی

تیگه‌یشتنی می‌ردی دلسۆزه که‌وا ریز له په‌یمانی هاوسه‌رگیری پی‌رۆز ده‌گریت.

ئایا به‌رده‌وام له باری سیکسییه‌وه وه‌فادار بووی بۆ هاوسه‌ره‌که‌ت؟ ئایا ته‌ماشای مال‌په‌ری به‌دپه‌وشتی ده‌که‌یت؟ ئایا پی‌شتر له ژنه‌که‌ت جودا بوویته‌ته‌وه؟ ئیستا په‌یوه‌ندی نیوان خۆت و هاوسه‌ره‌که‌ت چۆنه؟ بی‌گومان هیچ که‌سیک هاوسه‌رگیریه‌کی خه‌یالی و بی‌گه‌ردی نییه. به‌لام ئە‌گه‌ر هاوسه‌رگیریه‌که‌ت به‌ناپه‌خته‌تی به‌رپۆه ده‌چیت (یان له‌مه‌ش خراپتر) ئە‌گه‌ر له‌رابردوودا له‌هاوسه‌رگیریت ئە‌زموونی شکستت هه‌بووه، پی‌ویسته له‌گه‌ل پیران و شوانه‌داناکاندا قسه‌بکه‌یت به‌ر له‌وه‌ی هه‌ول بده‌یت ببته‌پیر.

چۆنیه‌تی هه‌لسوکه‌وت له‌گه‌ل بوکه‌که‌ت گزنگیه‌کی زۆری هه‌یه ئە‌گه‌ر بیر له‌وه بکه‌یته‌وه رۆژیک ببته‌شوانی بووکی مه‌سیح.

ئایا مه‌رجه که «می‌ردی یه‌ک ژن بیت» ئە‌و برایانه‌ی که هاوسه‌رگیریان نه‌کردووه ناییت ببنه‌پیری کلێسا؟ له‌سه‌ر بنه‌مای فیکردنی پۆلس که له‌شوینی دیکه‌دا رپونه‌سه‌باره‌ت به‌خزمه‌تی زگورته‌کان، وه‌له‌سه‌ر بنه‌مای ئە‌وه‌ی پۆلس نێردراویکی زگورت بووه (یه‌که‌م کۆرنسۆس ۷: ۷، ۲۵-۲۸)، وا دیاره که خودی زگورتییی پی‌ویسته رپگر نه‌بیت له‌به‌رده‌م دانانی که‌سیک له‌پله‌ی چاودێردا. له‌گه‌ل ئە‌وه‌شدا، ئە‌گه‌ر هاوسه‌رگیریت نه‌کردبیت، له‌خۆت پرسیه: «ئایا پارێزگاری له‌پاکی سیکسیم ده‌که‌م؟ ئایا من بی‌که‌موکوپیم له‌په‌یوه‌ندییه‌کانم له‌گه‌ل ره‌گه‌زی به‌رامبه‌ردا؟»

باوکیکی سه‌رکه‌وتوو: لێهاتوویی له‌کارگیری و به‌رپۆه‌به‌ریدا بۆ پیران گزنگه. پی‌ویسته چاودێران توانای رابه‌رایه‌تیان هه‌بیت، ئە‌وه‌ش به‌گوێه‌ری ئە‌وه‌ی له‌گه‌ل ناوه‌رۆکی نازناوه‌که‌ روون ده‌بیته‌وه «چاودێر». له‌گه‌ل ئە‌وه‌شدا، ئیمه‌هه‌تا ناستیکی نموونه‌یی «به‌رپۆه‌بردن» له‌گه‌ل فه‌رمانبه‌ر، پلانریژی، وه‌پلانی دارایی و ستراتیژی پیکه‌وه‌گری ده‌هه‌ین. پۆلس نموونه‌یه‌کی دیکه‌ی رابه‌رایه‌تی داناوه: رابه‌رایه‌تی مال و منداڵ. پیر ئە‌وه‌یه‌که‌ به‌سه‌ر مالی خۆیدا زال بیت و به‌باشی به‌رپۆه‌ی بیات و منداڵه‌کانی به‌شپۆه‌یه‌که‌ په‌روه‌رده‌ده‌کات که ئە‌وپه‌ری ریزی لێ بگرن. «ئە‌گه‌ر که‌سیک نه‌زانیت خیزانه‌که‌ی به‌رپۆه‌بیات، چۆن چاودێری کلێسای خودا ده‌کات؟» (یه‌که‌م تیمۆسۆس ۳: ۴، ۵).

ئایا ئیوه‌هاوشپۆه‌ و ویکچونیک ده‌بینن له‌نیوان باوک بوون له‌گه‌ل ئە‌وه‌ی

پیری کلئسا بیت؟ له ههردوو باردا پیاو پۆلی رابه‌رایه‌تی هه‌یه. وه له ههردوو باردا، به‌رپرسیاریه‌تی سه‌ره‌کی له هه‌ستۆ ده‌گریت له یارمه‌تیدان له‌ژیر چاودێری ئه‌و بو‌ئوه‌ی گه‌شه‌ بکه‌ن و پێکه‌وه‌ گونجان بژین. هه‌ریه‌ک له‌ باوکایه‌تی و پیرایه‌تی پێنمایی خه‌لک و ئاراسته‌کردنیا له‌خۆ ده‌گریت به‌ره‌و پێگه‌یشت له‌نیو چوارچێوه‌ی کۆمه‌له‌ی باوه‌رداران. فێر به‌ که‌ خیزانی خودا به‌رپۆه‌ به‌یت به‌وه‌ی سه‌ره‌تا خیزانی خۆت به‌رپۆه‌ به‌یت. ئایا منداله‌ کانت هه‌لسوکه‌وتیان جوانه‌ یان جله‌وگیر ناکرین؟ ئایا منداله‌ کانت له‌ ماله‌وه‌ فێری وشه‌ی خودا و ئینجیل ده‌که‌یت؟ یان منداله‌ کانت پقیان له‌ دل‌په‌قیت و که‌می په‌یوه‌ندیت ده‌بێته‌وه‌ له‌گه‌ڵیان (ئه‌فه‌سۆس ٦: ٤)؟ به‌ گه‌شتی که‌شی ماله‌وه‌ت چۆنه‌؟ ئایا چاوپرێکردن و سیسته‌م زاله‌، یان که‌شیکی ژه‌هراوی، ناتهن‌دروست و ئاژاوه‌؟

ئایا له‌ ئه‌رکی پیرایه‌تی، ئه‌م ده‌قه‌ ئه‌و برایانه‌ ناگرێته‌وه‌ که‌ مندالیان نه‌بووه‌؟ نه‌خێر، له‌ پرووی بنه‌ماوه‌ نه‌خێر. له‌گه‌ڵ ئه‌وه‌شدا، ئه‌گه‌ر پیاوی هاوسه‌ردار په‌تی کرده‌وه‌ مندالی بیته‌ بو‌ئوه‌ی شیوازیکی ژیا‌نی دیاریکراوی هه‌بیت به‌بی ئه‌وه‌ی مندال له‌به‌رده‌می بنه‌ پێگر، پێویسته‌ ئه‌مه‌ نیگه‌رنامه‌ن بکات. ئایا خۆشویسته‌نی جیهان پێگری لێکرده‌وه‌ له‌ گوێزایه‌لبوونی ئه‌م پاسپارده‌ سه‌ره‌کییه‌ی هاوسه‌رگیری: «به‌ردار بن و زۆر بن» (په‌یدا‌بوون ١: ٢٨)؟ به‌لام ئه‌گه‌ر پیاو به‌ هوکاری له‌ ده‌ره‌وه‌ی خواستی خۆی مندالی نه‌بیت، پێویسته‌ له‌ قۆناغیکی ژیا‌ندا له‌ کاتی به‌قوتابیکردنی که‌سانی دیکه‌دا پاساوی توانای به‌ره‌مه‌داربوونی خۆی به‌یته‌وه‌. ئه‌مه‌ش بنه‌ماکه‌یه‌: پیاوا‌تیک به‌ شوان ده‌ست‌نیشان کراون ئه‌گه‌ر به‌راستی له‌ خزمه‌تیک‌ی شوانایه‌تی کاریگه‌ر به‌شدار بووبن.

میواندۆست بیت: پۆلس دوو جار رایسپاردوه‌ که‌ چاودێران «میواندۆست بن» (یه‌که‌م تیمۆساوس ٣: ٢؛ تیتۆس ١: ٨). میواندۆست بوون ده‌کرێ ده‌رخه‌ری ئه‌مانه‌ بیت، میه‌ره‌بانی و نه‌رمونیانی و چاودێری خاوه‌ن پێویسته‌یه‌کان و سه‌رگه‌ردانه‌کان و ئه‌وانه‌ی به‌ده‌ست ته‌نها‌یه‌وه‌ ده‌نالین، هه‌موو ئه‌م ئاکارانه‌ بو‌ پیر سوودبه‌خشن. هه‌روه‌ها میوانداری شتیکی دیکه‌ ده‌کات و ده‌رفه‌تیک ده‌داته‌ که‌سانی دیکه‌ که‌ به‌ کرده‌وه‌ ژیا‌نی خیزانیت بینن.

ئایا که‌سانی دیکه‌ کاتیک دێنه‌ ماله‌که‌ت له‌ دوا‌ی ئه‌وه‌ی تو‌ بانگه‌یشتت کردوون بو‌ نانخواردن چی ده‌بینن؟ بیگومان خیزانیتیک‌ی بی که‌موکوری نابینن. به‌لام، ئایا

میوانه کات ههست به گهرموگوری و پیزی بهرامبهر ده کهن له دهنگ و زمانی جهسته له نیوان خوٚت و هاوسه ره کهت؟ له نیوان تو و منداله کانت؟ ئایا ده بینن که منداله کانت گوپرایه لی تون، وه تو ش به ریگایه کی ته ندروست کاردانه وهت هه یه کاتیک منداله کانت سه ریچی ده کهن؟ نه گهر ماله کهت کلئسا بیت، ئایا میوانه کان ده یانه ویت جار یکی دیکه بینه وه ماله کهت؟

○ ئه گهر نیر بیت⁸

پیویسته ئیستا ئه مه پروون بیت، به لام با به راشکاوی پیت بلیم که خودا ته نها پیاوانی بانگه پشت کردوو ه بو ئه وهی ببه پیری کلئسا. بیر له م تیبینیانه ی خواره وه بکه وه:

○ پۆلس دوو جار گوتوو یه تی، ههروه ک پیشتر بینیمان، له دوو شوینی جیاواز، پیویسته چاودیر میدری یه ک ژن بیت.

○ بهر له وهی پۆلس باسی بابه تی چاودیران بکات ده سته جی گوتوو یه تی: «ریگا نادم ژن فیگردن بدات و ده سه لاتی به سه ر پیاودا هه بیت، به لکو ده بیت له هیمنیدا بیت» (یه کهم تیموساوس ۲: ۱۲). له سه ر بنه مای هاو رییه کی راسته وخوی ده قه کان، پیویسته ئه م ئایه ته جیه جی بکریت، به لایه نی که م، بو پۆلی چاودیر، که به شیوه یه کی سه ره کی به هه ری ه ک له پۆلی فیگردن و پیاده کردنی ده سه لات ده ناسریت.

○ پۆلس رابه رایه تی کلئسای به رابه رایه تی خیزان به ستوو ه ته وه. ههروه ک خودا داوای له پیاوان کردوو ه که هاوسه رگیری بکه ن و مندال پهروه رده بکه ن (ئه فه سو ۵: ۲۲ - ۶: ۴)؛ به هه مان شیوه داوا له پیاوان ده کات که رابه رایه تی کلئسا و خیزانی کلئسا بکه ن.

ئایا ئه مه واتا پیویسته ژن که هیچ کاتیک فیگردن نه کات و شوانایه تی نه کات یان گونا هه ئه گهر ژن پیشه نگ بیت له خوا په رستیدا؟ بیگومان نه خیر. ئه م ژنه

---

g باش ده زانم که ئه م بابه ته مشتومری زوری له سه ره، وه به داخه وه، ناتوانم هیچ بلیم جگه له ئامازه بو کردنیک بو چه ند پاساو یک که پشتگیری را و بو چوونی من بیت. وه بو چوونه نیو ناوه رۆکی گشتگیر و ته واوی ده ق و بابه ته کانی په یوه ست به مه، پرانه:

Wayne Grudem, *Evangelical Feminism and Biblical Truth: An Analysis of More than Disput-
(ed Questions* (Colorado Springs, CO: Multnomah, 2004

له خواترسانهت له بیر بیت که خودا به کاریهیناون بو پرنوینیکردنی تو و دروستکردنت، وه کو شهوهی من له بیرمه. به لام ئهرکی پیر زیاتره له وهی تهنها به هره داریک یان خزمه تیک بیت. وشه ی «پیر» بو ئهرکیکی دیاریکراوه، وه پوئیککی خودایی دیاریکراوی ههیه، وه پیگهیه کی دیاریکراوه له نیو پهیکه ری پیکهستی کلئسای ناوخویی، تهواو ههروهک وشه ی «باوک» بو پیگهیه کی خودایی دیاریکراوه، خودا له خیزاندا دایناوه. ههروهک پوئلی باوک، به هه مان شیوه خودا داوای کردوو به دهسه لاتداری پیاوانی شایسته بو پوئلی پیر.

◦ ئه گهر باوهرداریکی چه سپاویت له باوهر

پوئس هوشداری داوه له وهی باوهرداره نوییه کان ئهرکی پیر بگرنه ئه ستو، ده لیت: «تازه نه بیت له باوهر، نه وهک لووتبه رز بیت و هه مان سزای شهیتانی به سه ردا بدریت» (یه کهم تیمؤسوس ۳: ۶).

هه ندیک جار ئه وانهی تازه باوهریان هیناوه سه رساممان ده کهن به دلگه رمییه پوئیه که یان، وه به گوژانه خیراکه یان، وه چاردانیان به بی ترس. به لام ئارام بگره بهر له وهی ئه م که سه نوییه له باوهر، پر له وزیه، له ئهرکی پیر دابنیت؛ چونکه زور له ههنگاوی گه شه کردن و تاقیکردنه وه له به رده می چاوه ری ده کات. دهسته واژه ی پیر، له ناوه پوئکدا ئاماژه یه بو دانایی، ئه زموون، ئه مانه ش ئاکاریکن که باوهرداری نوئی نییه تی.

ئه گهر له باوهردا نوییت، چر به وه له قوولبونه وه له مه سیحدا، به ئاگا به له لووتبه رزی پوئلی. له راستیدا، با ههنگاوئیک بگه پیننه وه داوه: دلنیا به وه له راستی قبوولکردنت بو مه سیح، واته باوهری راسته قینهت ههیه و گومان و دوودل نیت له وهی که ئاخو تو بهت کردوو له گونا هه کانت و باوهرت هیناوه که عیسا له گونا هه کانت خوئشده بیت؟ ئایا باوهرت ههیه که تهنها به مردنی عیسا و هه ستانه وهی خودا پرزگاری کردیت له دۆزهخ و له گه لی ئاشتبوویته وه؟ ئایا دووباره له دایک بوویته ته وه؟ هیهچ شتیک کلئساکان ویران ناکات وه کو دانانی شوان و پیری بیباوهر. چون که سینک ده توانیت وه کو شوان خزمهت بکات له ژیر سه رکردایه تی عیسادا، وه په نگدانه وهی که سایه تی عیسا ی هه بیت ئه گهر هیشتا باوهردار نه بیت.

کلئساکه مان له کو بونه وهی سالانه دا پیران هه لده بژیریت. داوا له پیرانی کانیدی

ئەم كۆبۈنە ۋە يە دەكەين كە باسى بكنەن چۆن تۆبەيان كردووە و چۆن باوهرپان بە عيسا هئناوہ. بەلام زۆربەى جار ئيمە چەندين سالە ئەم پياوانە دەناسين و پيشتر لە ئەركى پيردا خزمەتيان كردووہ. كلئسا دەيەويت جارئكى ديكە گوئ بگريت لە دانپيدانانى ئەم پياوانە بە باوهرپهينانيان بە عيسا. دلنيا نيم لەوہى كەى كلئساكەمان دەستيكرد بە پەپرەوكردى ئەمە، بەلام هيوادارم كە وازى لئ نەهئين.

○ ئايا ئەمە لەسەر تۆ پەپرەو دەبيت؟

دەمەويت ئيستاستيكت بكنەيت. بەر لەوہى بجيتە بەشى داھاتوو. دەمەويت (يەكەم تيمۆساوس ۳: ۱-۷) بە دەنگيكي بەرز بخوئيتەوہ. من تەواو رژدەم لەسەر ئەوہى دەيلئيم؛ برۆ شوئيتك تايەتمەندى خۆت هەبيت، ئەگەر ئەمە پئويست بكات، وە بە دەنگيكي بەرز ئەم تايەتانە بخوئەوہ:

«ئەم قسەيەراستە: ئەگەر بەكئك چاوى لە چاودئيرى بئت، حەزى لە چاكەكارىيە. چاودئير دەبيت گلەيى لەسەر نەبئت، مئردى يەك ژن بئت، وريا و ژير و بەرئيز و ميوان دۆست بئت، بتوانئت خەلك فئربكات، سەرخۆش و توندوتئيز نەبئت، بەلكو دلنەرم بئت، شەپرفرۆش نەبئت، حەزى لەپارە نەبئت. خئزانەكەى باش بەرئيوە ببات، مندالەكانى بەوپەرى رئزەوہ ملكەچ بن. ئەگەر كەسيك نەزانئت خئزانەكەى بەرئيوە ببات، چۆن چاودئيرى كلئساي خودا دەكات؟ تازە نەبئت لە باوهر، نەوہك لووتبەرز بئت و هەمان سزاي شەيتانى بەسەردا بدرئت. دەبئت ناوبانگى باش بئت لەلای ئەوانەى لە دەرەوہن، نەوہك قسەى بئتە سەر و بكنەوئتە بەر داوى شەيتان.»

كاتئك لە ژئير پشكنيندا بووم بەر لە دەست لەسەر دانانم بوؤ خزمەتى شوانايەتى، يەكئك لە پياوہكان ئەو داوايەى لئ كردم؛ كئيبى پيرۆزەكەم كردهوہ و (يەكەم تيمۆساوس ۳: ۱-۷) بە دەنگيكي بەرز لەبەردەم پياوہكە و لەبەردەم ئەو خەلكە خوئندەوہ كە لە ھۆلەكەدا بوون. كاتئك تەواو بووم، پياوہكە پئى گوتم: «سوپاس بوؤ خوئندەوہى ئەمە. ئيستايەك پرسيارم ماوہ. ئايا ئەمە لەسەر تۆ جئيبەجئ دەبئت؟» ئئنجا دانئشت. پئويستە ھاوشئوہى عيسا بين ئەگەر دەمانەوئت كلئساكانى ئەو بەرئيوە ببەين، وە عيسا ھەموو ئەم ئاكارە تايەتانەى تئدا بەرجەستە دەبئت.

دەبى مەرەكان تايپەتمەندى و نيشانەكانى شوانىكى گەورە لە ژيان و كەسايەتى ئەو شوانانەدا ببينن كە لە ژىر چاودىرى ئەودان. بۆيە، ئايا دەتوانم پىرسم كە لەسەر بنەماى ئەم وەسفەى ئەركى پىر كە ئىستا خوڻدتهوه: ”ئايا ئەم دەقە لەسەر تۆ جىبەجى دەبىت؟»

به شی دووهم با بۆنی مه‌رت لی بیت

له کاتیکدا له پیره‌وه‌که راهه‌ستا‌بووین، له‌دوای په‌رستش له کلێسا، میوانیکی نووی گوتی: «که‌واته‌ ئه‌م کلێسایه‌ وه‌ک کاری توۆ وایه‌، وه‌ توۆ له‌ بواری فرۆشیاری کار ده‌که‌یت، وه‌ خودا به‌ره‌مه‌مه‌ینه‌که‌یه‌». (خۆزگه‌ ته‌واوی سه‌ربورده‌کانی رۆژانه‌م به‌ هه‌موو گه‌فتوگۆ سه‌یره‌کانه‌وه‌ توۆمار بکردبا که له‌دوای چه‌ند ساتیک چوومه‌ ناوی، له‌ کاتیکدا له‌ به‌شی دواوه‌ی کلێساکه‌ راهه‌ستا‌بووم!)

وه‌لامم دایه‌وه‌: «نه‌خێر، رێک ئه‌مه‌ نا».

پیاوه‌که‌ ده‌یویست به‌ پشتبه‌ستن به‌ ئه‌زمونه‌کانی له‌ کلێسا تییگات، وا دیار‌بوو که‌ شاره‌زایه‌ له‌ کاری بازرگانی و فرۆشیاریدا؛ ئه‌وه‌ وای لیکرد‌بوو که‌ هه‌ول‌ بدات له‌ ژێر رۆشنایی زانیاری پێشووی راقه‌ی واتای کلێسا بکات.

به‌ داخه‌وه‌، ته‌نها ئه‌وه‌ که‌سانه‌ی له‌ کلێسادا نوین ئه‌م هه‌له‌یه‌ ناکه‌ن؛ شوانه‌کان، پیران، ئه‌ندامانی کلێساش زۆر جار به‌ هه‌له‌ له‌ روانگه‌یه‌کی بازرگانی و دامه‌زراوه‌یه‌وه‌ راقه‌ی واتای کلێسا ده‌که‌ن.

به‌ دلناییه‌وه‌ کلێساکان لایه‌نی تاییه‌ت به‌ کارکردنی بازرگانیا‌ن هه‌یه‌؛ که‌ زۆر جار پشت به‌ به‌رپرسیاری دارایی ده‌به‌ستیت، بودجه‌، فه‌رمانبه‌ر، سیاسه‌تی په‌یوه‌ست به‌ کریکاران، ئاسانکاری و بیمه‌، وه‌ هیلکاری بوۆ به‌رپوه‌چوونی ئامانجه‌کان، وه‌ ده‌سته‌ی ناوخۆ و لیژنه‌کان. هه‌ر به‌شیک له‌وه‌ به‌شانه‌ی باس‌مان کرد به‌شیکه‌ له‌ ژبانی کۆمه‌له‌ی باوه‌رداران له‌ کلێسا، وه‌ پێویسته‌ به‌باشی به‌رپوه‌ به‌ردری بوۆ شکۆمه‌ندی خودا؛ کلێسا ئیوخۆییه‌کان پیکهاته‌یه‌کی رینکخراوه‌یه‌.

کیشه‌ سه‌ره‌له‌ده‌دات کاتیک ئه‌م پیکهاتانه‌ هاوشیوه‌ی کاری بازرگانی به‌شیک ده‌بیت له‌ مۆدیلێکی بازرگانی گشتگیر بوۆ کۆمه‌له‌ی باوه‌رداران که‌ فێرکردنی کتییی پیرۆز فه‌رامۆش ده‌کات؛ په‌نگه‌ شته‌که‌ به‌م شیوه‌یه‌ بیت:

○ شوان = سه‌رۆک / سه‌رۆکی ئه‌نجومه‌نی کارگێری

○ تیمی کارکردن = جینگرانی سه‌رۆکی ئه‌نجومه‌نی کارگێری

○ ئەندامان = پشكداره كان / كرىكاره دلسۆزه كان

○ ميوانه كان = ئەوانه ي رهنه ببنه كرىار

ئە ي رۆلى پىر چى دەبىت؟

○ پىران = ئەندامانى ئەنجومه ن

لەم مۆدیلە دا وەسفى ئەركى پىر هاوشیوه ی وەسفى ئەركى ئەندامى ئەنجومه نه. ئەوانن كه شوان (شوانه كان) دادەننن بۆ رابه رايه تى خزمەت. ئینجا پیره كان پیکه وه كۆدەبنه وه له كۆبوونه وه كانى ئەنجومه نى كارگىپرى بۆ هەلسه نگاندى خزمەت، وه چاودىپرى كاروبارى دارايى و دانانى سىاسه ته كانى كارکردن ده كەن. وه شوانه كان له بەردەم ئەندامانى ئەنجومه ن پيشنياره كانى ده خاته روو بۆ ئەوه ی پىران له سه ر پازى بن يان نا، به گویهرى ئەم مۆدیلە شوانه كان خزمەت ده كەن، وه پیره كان به رپوه ده به ن. به لام ئەم مۆدیلە ی پىران ده سه وه ستانه له به رجه سه ته كردنى راستىبه كى سه ره كى كتيبى پىروۆ به وه ی پىرانىش شوانن.

○ پىر = شوان

به شیوازیك، وه له قوناغیكدا، جىاوازىمان كرد له نیوان شوان و پىر، له نیوان ئەو كه سانه ی له خزمەت پاره وه رده گرن و ئەندامانى ئەنجومه ن كه هىچ كرىه ك وه رناگرن. به لام په یمانى نوئى جىاوازی ناكات له نیوان ئەم دوو رۆله دا.

شوان كىبه؟ وشه ی «شوان» له وشه ی “poimen” ی یونانىبه وه وه رگىراوه. ئاماژه به بۆ شوان و ته واو واتای وشه كه ی هه یه، وه ك ئەو كه سانه ی كه له كىلگه كان كاریان ده كرد له گىرانه وه ی لوقا سه باره ت به له داىكبوونى عىسا. به لام زۆر جار وشه كه ئاماژه به بۆ عىسا، شوانه دلسۆزه كه مان. هه روه ك كرداری “poimaino” ی لى داده رپۆرئیت، كه واتا “ده له وه رپۆرئیت” یان «ئاگای له مېگه له كه ده بىت». بۆیه قه شه شوانه، هه روه ك له وه راندن و چاودىپرى كردن واتا گرنگىدان به مېگه له كه. وه سه یر نیبه كه وشه ی «له وه راندى» له وشه ی “pastor” ی لاتینى وه رگىراوه كه واتا له وه راندى!

ئەمه به به شىكى گرنه دادەنرئیت، كه وا په یمانى نوئى هه ر دوو شیوازی ناو و كرداری وشه ی «له وه راندن» به كاردەهینئیت سه ربارى زمانىكى وینا كردنى فراوانتر بۆ چاودىپرى، بۆ وه سف كردنى پىران و كاره كه یان. ته ماشای ئەم ئایه تانه ی خواره وه بکه ن

که‌وا تیتدا له‌سەر بابه‌ته‌کان جه‌خت ده‌که‌مه‌وه، هه‌ردوو شیوازی “poimaino” و “poimen” وه‌رگی‌پردراوه.

پۆلس هۆش‌داری به‌پیرانی کلێسای ئه‌فه‌سۆس ده‌دات، ده‌ئیت:

«ناگاتان له‌خۆتان و له‌هه‌موو میڠه‌له‌که‌بیت، که‌پۆچی پیروژ
ئیه‌وی کردوو به‌چاودێر به‌سه‌ریانه‌وه. شوانایه‌تی کلێسای خودا
بکه‌ن، که‌به‌خوێنی خۆی کړیویه‌تی» (کردار ۲۰: ۲۸).

وه‌په‌ترۆس به‌شیوازیکی هاوشیوه‌نووسیه‌تی:

«وه‌ک پیریکی هاوپریتان، داوا له‌و پیرانه‌ده‌که‌م که‌له‌تیتان‌دان،
شایه‌تی نازاره‌کانی مه‌سیح و هاوبه‌شی ئه‌و شکۆیه‌ی وا‌را‌ده‌گه‌یه‌نری:
ئه‌و میڠه‌له‌ی خودا بله‌وه‌پینن که‌له‌نیوانتاندایه‌، وه‌ک چاودێر
خزمه‌تیان بکه‌ن، نه‌ک به‌ناچاری، به‌لکو به‌ویسته‌وه‌وه‌ک چۆن خودا
ده‌یه‌ویت، نه‌ک بۆ ده‌ستکه‌وتی شه‌رمه‌زاری، به‌لکو به‌چالاکیه‌وه،
خۆتان به‌سەر ئه‌وانه‌دا مه‌سه‌پینن که‌دراونه‌ته‌ده‌ستتان، به‌لکو ببنه
مۆونه‌بۆ میڠه‌ل. کاتیکیش سه‌رۆکی شوانان ده‌رده‌که‌وی، تاجی شکۆ
وه‌رده‌گرن که‌کال نابیته‌وه» (یه‌که‌م په‌ترۆس ۵: ۱-۴).

وادیاره‌په‌ترۆس باسی ئه‌وه‌ده‌کات که‌عیسا له‌دوای هه‌ستانه‌وه‌ی پێی گوت:
«به‌رخه‌کانم بله‌وه‌پینه». وه‌«مه‌ره‌کانم بله‌وه‌پینه» (یۆحه‌نا ۲۱: ۱۵، ۱۷).

سه‌باره‌ت به‌و ئه‌رکانه‌ی که‌عیسا وه‌ک به‌هره‌داویه‌تییه‌کلێساکه‌ی چی ده‌بێ
بگوتریت؟ پۆلس باسی خشته‌یه‌ک ده‌کات که‌پیکدیت له‌نێردراو، پێغه‌مبه‌ر،
مزگیئیده‌ر، ئینجا «شوان و مامۆستا» (ئه‌فه‌سۆس ۴: ۱۱). له‌پرزمانی زمانی یۆنانیدا
به‌دوای یه‌ک‌داهاتنی شوان و مامۆستا ئه‌وه‌پروون ده‌کاته‌وه‌که‌هه‌ردووکیان یه‌ک
ئه‌رک و پۆلیان هه‌یه‌. که‌واته‌، شوانی کلێساکان مامۆستاشن. هه‌روه‌ک پێشتر بینیمان،
فێرکردنی ئه‌کیکی جه‌وه‌ه‌رییه‌بۆ ئه‌رکی پیر.

○ بابه‌تی سه‌ره‌کی

جارپیکیان براده‌ریک که‌پیریکی پارت تایم بوو پێی گوتم: «زه‌حمه‌ت‌ترین شتی

په یوه ست به خزمه ته که م وه ک پیر نه وه یه که باوهر بکه م من شوانی کی راسته قینه م». به لام ناکریت کتیبی پیرۆز له وه روونتر بیت. نه گهر پیری کلپسا که تی، نه وا تو شوانی کی راسته قینه ت، ته واو وه ک نه و شوانه پسپوره ی که پاره وهرده گری ت.

ره نکه هیشتا گومان ت هه بیت. ئایا جیاوازی نییه له نیوان نه وان ه ی به تایه ت دیاری کراون که وه ک شوان خزمه ت ده که ن و پاره وهرده گرن و که سانی «ناسایی» که له ئه رک و پیگه ی دیکه دا کار ده که ن و خو به خشن له خزمه تکردن وه ک پیر؟ به لئی، جیاوازی هه یه. بو هوننه، نه و شوانانه ی که پاره وهرده گرن زور جار بر وانه یه کی نه کادیمی فه رمییان به ده ست نه هیناوه له فی رکردنی یه زداناسیدا، وه له هه فته دا کاتی زیاتریان هه یه بو خزمه ت، هه روه ها نه زمونی کی زیاتریان هه یه له بواری شوانایه تی و خزمه تی کلپسا و فی رکردن. هه روه ها ره نکه، هه رچه نده ش که پیویست نییه هه موو کاتیک به و شیوه یه بیت، نه و شوانانه ی که پاره یان پاداشت وهرده گرن به هره داتر بن له خزمه تی شوانایه تی یان وتاردان، نه وه ش وا ده کات که به ده وامی ته واو دا مه زری تر بیت بو نه وه ی خزمه ت بکه ن.

به لام شوانی تایه تمه ند که پاره وهرده گری ت کات و فی رکردن، به هره و دلگه رمی زوری هه یه، له رووی لوژیکیه وه (وه له رووی کتیبی پیرۆزیشه وه) واتای نه وه نییه که پیرانی پارت تایم به هیچ شیوه یه ک له شیوه کان له شوانی تایه تمه ند که مترن. ناگرکوژینه وه خو به خشه کان رووبه رووی هه مان ناگر ده بنه وه که نه و ناگرکوژینه وانه رووبه رووی ده بنه وه که مووچه وهرده گرن. هه روه ک پیره خو به خشه کان رووبه رووی هه مان ئالنگاریه کان شوانایه تی ده بنه وه که شوانه تایه تمه ند که رووبه رووی ده بیته وه. وه پیویسته که پیرانی پارت تایم ری زی شوانه تایه تمه ند که بگرن وه ک نه وه ی «له نیواندا پله به رزتره» h، به لام پیرانی پارت تایمیش له هه مان ناستی نه وانن.

• شکل و شیوازیکی نووی و جیاواز

له ژیر رو شنای نه وه ی باس مان کرد، نه گهر مانه ووی وه سفی ئه رکی پیر پوخت بکه ینه وه، ده کری به سانای بلین: «مه ره کانم بله وه ری نه». نه گهر له م کتیبه دا

ه بو گفتوگویی کی سوو دبه خش سه باره ت به م تیگه یشتنه، بر وانه:

Alexander Strauch, *Biblical Eldership: An Urgent Call to Restore Biblical Church Leadership* (Littleton, CO: Lewis and Roth, 1995), 45-50

تهنایه ک شتت له بیر بێت، با ئەوه بێت که پیران شوانن، وه پڕۆلی سه ره کیان چاودێر کردنی ئەندامانی کلێسایه ههروهک چۆن شوان مه ره کانی خوێ ده له وه پڕییت. وه به ده برینییکی وردتر، پیران شوانن له ژێر سه ره کردایه تی سه ره وکی شوانان؛ که خزمه تی شوانه دلسۆزه که ده کهن به وهی مه ره کانی ئەو ده له وه پڕین.

کهواته، بێت وایه کرداری «شوانایه تی» چیه؟ له پرووی کرداره وه چۆنه؟ به شه کانی داهاتووی ئەم کتیبه لایه نه جیاوازه کانی شوانایه تی ده پشکنیت. وه باسی چه ند شتیک ده که ین، وه کو: فێرکردن، رابه رایه تی، نوێژ.

به لām، بهر له وهی بچینه نیو «پڕنمایي کارکردن» بو ئه رکي شوان، پيوستمان به وه یه دوو کاریگه ری گشتگیر بینین له شکل و شیوازی پیر که پڕۆلی شوان ده گیریت. ده کرێ به راستی تیبگه ین له بیرۆکه ی ئەوهی پیران شوانن، وه ئەوان ته نها ئەندامی ئەنجومه ن نین له پڕنخراویکی قازانچ نه ویست، بو پرودانی گوپرانکاری بنه ره تی له خزمه تی پیران له کلێساکه مان به لای که مه وه به دوو پڕیگای سه ره کی.

• بۆنی مه ریان لیدیت

کاریگه ری یه که می نمونه ی پیر که به پڕۆلی شوان هه لده ستیت له پيوستی ئەوه یه که له گه ل ئەندامانی کلێسا له په یوه ندیدا بێت.

ساتیک پاره سه ته و بیر له شوانی مه ری راسته قینه بکه وه. په نگه شوانتیک له ده شت بینییت کار ده کات، په نگه خو ت بینییت یان له به رنامه یه کی ته له فزیو نی بێت. په نگه هه رگیز نه تبینییت، به لām سه باره ت به شوان له کتیبی پیرۆز خویندوته وه، ئەوه نده به س بێت بو ئەوهی بتوانیت له هزرتدا وینای بکه یت.

چی ده بینیت؟ ئایا شوانتیک ده بینیت له له وه پڕگایه کی سه وزدا میگه له که ی ده له وه پڕییت؟ په نگه ئەوه به یینته پش چاوت که شوانتیک جلوه برگیکی ده شته کی له به ردایه، داریکی به ده سه ته وه یه که سه ریکی چه ماوه ته وه و پیه وه مه ره کان ناراسته ده کات بو چوونه نیو پشتیریکی ده وره دراو به شورایه کی به ردین. وه په نگه (زه بووری ۲۳) بلێته وه و ئەندیشه ی ئەم شوانه بکه یت که وا ده رخت مه ره کانی پالکه وتوون له نیو له وه پڕگایه کی سه وز و له گو می کدا ئاو ده خو نه وه.

بیر له هه ر چیه کیان بکه یته وه، وێنه هزرییه کا ئمان که ئەندیشه یان ده که ین

به لای کهم له یه ک شتدا هاوبه شن. له هه موو ئه م وینانه دا، شوان له نیو مه ره کانیدا ده بیزیت. نه ک له شوینیکی دوور؛ به لکو له نیو مه ره کانیدا ده پرات، ده ستیان لیده دات و قسه یان له گه ل ده کات، ههروه ک ده یانناسیت له بهر ئه وهی له گه ل یان ده ژیت. له ئه نجامی ئه وه دا بوئی مه ری لیدیت.

ره نگه له بری ئه وهی بیر له شوانی مه ری راسته قینه بکه یته وه، پیویسته به ساده یی بیر له عیسا بکه یته وه. له ئینجیله کاندا ده بینین که هه رده م عیسا له نیو خه لکدایه. جگه له و کاتانه ی که له ته نه اییدا نوپژی ده کرد، وا دیاره که عیسا ته وای کاته که ی له گه ل قوتابییه کانی به سه ر ده برد، له گه ل کو مه لی خه لک؛ بو هه رکوی ده چوو ده ستی له خه لک ده دا، فیری ده کردن، مه شقی پی ده کردن. شوانه دل سوژه که نه ته نها ژیانی له پیناوی مه ره کانی داده نا، به لکو ژیانی خو شی له گه ل ئه وان به سه ر برد.

ههروه ک شوانی راسته قینه له گه ل میگه له که ی ده ژیت و مه ره کانی ده ناسیت، وه ک چون عیسا سه رقال بوو به دروستکردنی په یوه ندی له گه ل قوتابییه کانیدا، به هه مان شیوه پیران ژیانی خو یان له گه ل ئه ندامانی کلپسا به شدار ده کهن. ئه وان وای ده بینن که خه ریکی خزمه تی ئه وانن. به شه کانی داهاتووی ئه م کتیبه باسی پیکهاته جوړاو جوړه کانی ئه رکی پیر ده کات، وه هه مووی وای داده نیت که پیران له گه ل خوشک و براکانیان له په یوه ندی نزیکدا ده ژین.

با ئیستا نمونه یه ک وه ربگرین که میواندوستییه. ههروه ک له به شی رابردوو بینیمان، هه ردوو لیست که تایبیه تمه ندییه کانی چاودیر داده نین له سه ر ئه و پیاوه ی که ده یه ویت ئه م پله یه ی هه بیت ئه وهی تیدا هاتوو که میواندوست بیت بو بیگانه (یه که م تیمو ساوس ۳: ۲؛ تیتو س ۱: ۸). بوچی ئه م هه موو جه خت کردنه وه یه له سه ر میواندوستی؟ میواندوستی ته نها دللی به خشنده و ئاراسته ی دللی خزمه تکار ده رناخت، به لکو نیشانی ده دات که ئه و که سه ی چاوی له پله ی چاودیره له گه ل خه لک بیت و به وای ریگایه کدا بگه ریت بو ئه وهی له ژیانی خویدا پيشواز بیان لیکات. زوربه ی کات پیاوانی میواندوست چه ز ده کهن هه رده م له نیو خه لکدا بن ئه گه ر کلپسا له پیگه ی پیر دایانین.

له به رامبه ر ئه وه دا، ئه و چاودیرانه ی که به مو دلیلی پیر کار ده کهن وه ک ئه ندامی ئه نجومه نی نوپنه ران نابیت له نیو خه لکدا بن، که ده توانن له کو بوونه وهی مانگانه دا

به شدار بن، وه به شدارى گفـتوگوکانى ئهـنجومهـنى کارگيرى دهـکهن، دهـنگى خويان دهـدهن، ئينجا دهـگهـرئنهـوه مالهـکانيان و ههـستيش بهـوه دهـکهن ئهـركى خويان جيـبهـجى کردوو. کاتيک ئهـم شيوازه بهـسهـر پيراندا زال دهـبیت خويان ماندوو ناکهن و ناچنه ناو مملانئ لهـگهـل ئهـوهى قسهـيان بو دهـکات، ئهـندامىکى شهـکهـتى کلئسا لهـبهـر ئهـوهى زياتر لهـ سائیکه بئ کاره، وه نهـک لهـگهـل براهـک که ههـول دهـدات نهـگهـرئتهـوه بو بهـکارهـينانى هيرۆيين، وه نهـ لهـگهـل خوشکيک لهـگهـل پياويکى بئ باوهـر لهـ پهـيوهـنديدا تيوهـگلاوه، وه هيج کيشهـيهـک لهـمهـدا نابينئت. ئهـوان پيـان وايه: «ئيا شوانيکمان دانهـمهـزراندوو بو ئهـوهى رڤگرى لهـو ئازاوهـگيريهـ بکات؟!» رهـنگه بهـراستى بانگهـيشـت کرايـت بيتهـ شوان و لهـ هزرتدا ئهـم بهـرپرسيارييتانه دهـگرته ئهـستو. بهـلام ئهـگهـر پيرىکى پارت تايـم بيت، ئهـوا کاتى هاتوووه خوـت ئاماده بکهـيت بو ئهـوهى يارمهـتى داويت و بچيته نيو جهـنگهـکانى شوانايهـتى و لهـپال تيمى کارکردن که پاره وهـردهـگرن و وه خوـت خزمهـتيکى شوانايهـتى کردارى بکهـيت و راستگو لهـ دلـهـوه.

○ کهسيکى نه شياوت داناوه بو ئهـرکيک!

ئيا ئهـم جوړه کارکردنه لهـگهـل خهـلک مايهـى مهـترسييه؟

رهـنگه پيـت وايـت: «تو باش نيت بو کارکردن لهـگهـل خهـلکدا. وه باشتره بو تو کار بکهـيت لهـگهـل ژمارهـکان يان کوـمپيوتهـر يان ئاميرى کارهـبايى. وه تو کهسيکى گوـشهـگيريت و لهـ ئهـزموونى کهسايهـتيت ئهـمه سهـلميزاوه. وه به راشکاوى تو کهسيکى زور نااسايـت».

پيوست نيه لهـسهـرت تو زور کراوه بيت يان تهـواو ساکار بيت بو ئهـوهى لهـگهـل ئهـندامانى کلئساکهـت لهـ پهـيوهـنديدا بيت. تو تهـنها پيوستت بهـويهـ ئهـوانت خوـشبوئت. بهـر لهـ دهـستپيـکردنى پهـرستش لهـ کلئساکهـت دهـستپيـشخهـر بهـ بو گفـتوگوپهـكى لهـسهـرخو لهـگهـل بيوهـژنيکى پير، يان ئهـم ژن و ميـرده بو نانى ئيواره بانگهـيشـت بکه، ههـنديک ئهـندام بانگهـيشـت بکه که پهـيوهـنديان لهـگهـل کلئسا کهـمه. خهـلکى خوـشهـويستى گرنگيـپيدانى راستهـقينه دهـزانن لهـو کاتهـى دهـبينن، ههـرچهـنده ئهـگهـر بهـ شيوازيکى شاراوه و ناموـش بيـت. خوـشهـويستى لهـ ههـموو رڤگرى و بهـربهـستىک تـيدهـپهـرئت.

رهـنگه هوکارىکى ديکته ههـبووايه بو دوودلى لهـوهى پهـيوهـسته بهـ خزمهـتى

شوانایه تی بو ئه ندامانی کلّیسا. رهنگه ده ترسیت له وهی کیشه کانی خه لک له سه رت که له که بیت، یان وا ده که یه ت با به ته که خراپتر بیت به هه و لدانی گه مزانه بو یارمه تیدان. ههروهک تو بروانامه ی ئه کادیمیت له کۆلیژی یه زداناسی وه رنه گرتوو له راویژ یان فیژکردن. خو ت به کئ ده زانیت تاوه کو پو لّی شوان بگپیت؟

با راشکاو بم، من نا لیم که هه موو ئه وانه ی هه ز ده که ن ببه پیری کلّیسا ئه وا شایسته ن. ئه وه ی ده ی لیم ئه وه یه که پیاوه شایسته کان پپو یسته نه لّین که شایسته نین و پپو یست نیبه ئه وه بکه ن به هو ی ترسیان له نه توانینی چاره سه ری ئه و مملاتیانیه ی خه لکی پپیدا ره ت ده بن.

فه رموو له گه ل چه ند بیرو که یه کی خیرا سه باره ت به شوانایه تی ئه و که سانه ی که به کیشه ی گه و ره دا تیده په رن:

- خودا له کتیبی پیرو زیدا پیرانی داناوه و ئه و ده زانیت که چی ده کات.
- عیسا ده توانیت له ریگای تو وه کار بکات؟
- شوانایه تی به پنگه ی یه که م په یوه ست نیبه به چاره سه رکردنی کیشه کانی خه لک (بو زانیاری زیاتر سه باره ت به م با به ته بروانه خواره وه).
- رهنگه دانایی زیاتر هه بیت به گویره ی کتیبی پیرو ز که وا ئه وه ی به شداری پئ ده که یه ت زیاتره له وه ی که پیت وایه.
- هه موو کات ده توانیت داوای یارمه تی له عیسا و که سانی دیکه بکه یه ت.

○ گۆرینی له سه رخۆ

به ره له سی سأل، کلّیسا ی باپتیسیت که تپیدا وه ک شوان خزمه ت ده که م بانگه یشتی شوانیکی کلّیسا ی پرزیبته یه نی کرد بو ئه وه ی بیته شوانی گه و ره. ئه م شوانه به هره ی وتاردانی رافه کاری هه بوو، جه ماوه ریکی زور له ده وری کۆبوونه وه بو ئه وه ی گوپی لی بگرن، ههروه ها کاریگه ری زوری هه بوو له ژیا نی چه ندین که سدا. جگه له مه ش شتیکی دیکه ی کرد چه ندین سالی دوای رو یشتنی کاریگه ریبه ئه ری نیبه که ی له کلّیسا که مان به رده وام بوو: رابه رایه تی کۆمه لیک باوه رداری کرد له کلّیسا بو ئه وه ی مۆدی لکی پیران دروست بکات له به رپوه بردنی کلّیسا.

له و کاته ی که هاته کلّیسا، زیاتر له ده سأل بوو که پیری تپیدا بوو. به لام

له دواى ئه وهى وردتر له روانگه ي كتيبي پيروزه وه ئهركى پيرمان خوینده وه، بومان پروون بووه وه ئيمه، ئيمه ي پير پيوستمان به هاوسهنگى ههيه. زوربه ي وزه كه مان له ههلسوكه وتكردن به سهر ده برد وه ك ئه ندامى ئه نجومه نى نوينه رانى ده زگايه ك، وه زور كه متر گرنگيمان به چاوديري گه ل ده دا؛ له بهر ئه وه ده ستمان كرد به وهى كه به هيواشى گرنگى زياتر به شوانايه تى بدين. هه تا ئيستاش كو بوونه وه كانى مانگانه مان ده كه ين، گرنگى به وه ده ده ين كه هاوشيوه ي ئه نجومه نى نوينه رانه. ديسان ده يللم، ئه مه يه كيكه له پيكهاته كانى روللى پير و ژيانى كلتسا. ههروه ها ههولمان ده دا زياتر له گه ل ئه ندامانى كلتسا كات به سهر بدين.

بو هونوه، زياتر له ساليك پيش ئيستا، ليستيكي ئه ندامانى كلتسامان له نيو پيره كان دابه ش كرد كه له پهره سه ندى كلتسادا وه رگيرابوو، ئينجا ئامانجيكمان له بهرده ممان دانا كه په يوه ندى به هه ر ئه نداميك بكه ين له م ليسته دا، لانى كه م يه ك جار له ماوه ي ساليكدا. ههنگاو يكي بچووك بوو بو چاكردى په يوه ندييه كان. له گه ل ئه وهى ههنگاو يكي بچووك بوو، به رهه ميكي ده سته جيى هه بوو. ئه ندامه كان ته نها به پيزانينيان كاردانه وه يان نه بوو، به لكو ئاماده بوون زياتر كراوه بن له بهرده م پيراندا. ئه م جوړه خزمه ته ي شوانايه تى وه كو ئالنگايه كه بو پيره كان به لام به رهه مدار بوو. سه ربارى ئه وه، هه ستم به هه سانه وه كرد له بهر ئه وهى تيميكي فراوانم له گه ل بوو يارمه تيان ده دام له هه لگرتنى باره كانى چاوديري كرى زياترى كو مه له ي باوه رداران. هيشتا ريگا كه ي بهرده ممان دريژه، به لام پيرانى كلتسا كه مان زياتر بوئى مه رى ليده هات.

◉ ئامانجه كه چييه؟

پوخته ي ئه وهى پيشوو: پيران هه ر شوانى كلتسان. ده سته واژه ي شوانايه تى وينه يه كى وه رگيراهه، واتا ي گرنگ له خو ده گريت بو خزمه تى پيران. يه كه م، كارى پير به پينگه ي يه كه م له ريگاي په يوه ندييه كانى ئه ندامانى كلتسادايه. ئه وه خزمه ته ي كه پير ده يكات په يوه سته به هه لك زياتر له وهى په يوه سته بيت به بهرنامه وه.

جگه له وهى وينه ي شوانايه تى ته نها پيمان ناليت كه ي پيوسته كارى پير ئاراسته بكرت، واتا، په يوه ندييه كان به چ ئاراسته يه كن، ههروه ها پيمان ده لیت بو چيشه. بوچى پيوسته كه پيران تيكه لى ئه ندامانى كلتسا بن و به شدارى ژيانيان بكه ن؟

وه ههول دهدهن چ ئامانجیک بپیکن؟ ئایا ئامانجه که کورت دهکریتهوه لهسهه دروستکردنی که شیکه ههست و هاوسوژی خیزانی له کلێسادا؟ جیبه جیکردنیکی دیکه ههیه له جیبه جیکردنه بنهههتیه کانی مۆدیلی شوانایه تی: پیران خزمهت دهکهن به ئامانجی که شه پیدانی ئەندامانی کلێسا به رهو پینگه یشتن له ژانی مه سیحیی.

جاریکی دیکه بیر له شوان بکهوه. وینایهک که ئهرکی پوژانه ی له نیو مه ره کان جیبه جی دهکات: ئالیکیان ده داتی، به رهو دۆله که ده یانبات، له ئازه لی دپنده پارێزگارییان لیده کات، برینه کانیان تیمار ده کات، یان به دوا ی ئه وه دا ده گه ری ت که ون بووه. بوچی شوان ئەم شتانه ده کات؟ ئایا ئامانج و مه به ستی چیه؟ ئەوان مه پری پینگه یشتوو. پوژ به پوژ شوان ماندوو ده بی ت بو ئەوه ی مه پری سه لامهت و قه له و و به سوود ده سه ته بهر بکات.

ئایا پیران ئامانجی هاوبه شیان هه یه؟ پیران به کو ششه وه کار ده کهن له په یوه ندیه کانیان له گه ل ئەندامانی کلێسا بو یارمه تیان له سه ره که شه کردن له عیسا ی مه سیحدا. وه چاودێران کار ده کهن و نوێژ ده کهن و خزمهت ده کهن تا کو خوشک و براکانیان به شیوه یه کی نزیکتر و قولتر عیسا بناسن، وه به سه رپراستی هه ومله که چی بن، وه به شیوه یه کی روونتر ره نگدانه وه ی ئاکاره کانی ئه ویان هه بی ت، جا ئە گه ره وه ک تا ک بی ت یان وه ک خیزانی کلێسا. سه رباری ئەوه، باوه ردارانی پینگه یشتوو ته ندروست له رووی پوچیه وه زیاد ده کهن که په یامی ئینجیل جار بدهن بو که سانی دیکه و یارمه تی که سانی دیکه بدن بو که شه کردن له مه سیحدا.

پۆلس به راشکاوی باسی کردوو که که شه کردن ئامانجی خزمه تی شوانایه تیه:

«ئیت مه سیح به هه ندیک ی دا ببه نه ئی رداو، هه ندیک پینغه مه ره، هه ندیک مزگینیده ره، هه ندیک شوان و ماموستا، بو ئاماده کردنی گه لی پیروزی خو ی بو کاری خزمهت، بو بنیادنانی جهسته ی مه سیح، هه تا هه موومان بگه ین به یه کیتی باوه ر و ناسینی کو ری خودا، بی نه مرو قی کی پینگه یشتوو، بگه ینه ئەندازه ی ته واوی پری تی مه سیح»
(ئه فه سو س ٤: ١١-١٣).

کاتیک پیران به باشی ئه ره که کانیان به چیده هینن، ئیت باوه رداران به «...مندا ل» نامینن، به لکو «له هه موو شتی کدا که شه بکه ین، له ناو ئەوه ی سه ره، واته مه سیح.» (ئایه ته کانی

۱۴، ۱۵). پېويسته له سهر پيران كه ټهوپه پری توانايان وه گه پر بخه ن بو ټهوهی له گه ل پو لیس بلین: «ټیمه ټهوه راده گه یه نین، هه موو كه سیك ټاگادار ده كه یه وه و بهوپه پری داناییه وه فیریان ده كه یه ن، بو ټهوهی بتوانین هه ریه کیکیان وه ک كه سیکی پینگه یشتوو به یه کببون له گه ل مه سیحدا به ټیننه به رده م خودا» (کو لوسی ۱: ۲۸).

• بهرپوه بردنی ده زگایه ک

چارپکی دیکه به راوردی هزری شوانایه تی بکه، به و پیره ی كه هه لده ستیت به ټه ركه كه ی به شیوازی ټه ندامی ټه نجومه نی نوینه ران. کاتیک پیر له بنه رته دا خوی وه ک ټه ندامی ټه نجومه نی نوینه ران ده بینیت، پیمان وایه كه ټه رکیان بهرپوه بردنی لایه نه جیاوازه کانی کلئسایه وه ک ده زگایه ک. وه واتای «سهرکه وتن» به رای ټه وان مکوربوونه له سهر ټه وهی بودجه ی گشتی و باری دارایی ده زگاکه باش بیت، پاریزگاریکردن له شوین و ته لاره کان، وه چاودپریکردنی چالاکي و بهرنامه ټاست به رزه کان كه ژماره یه کی زور خه لک ټییدا ټاماده بیت. پیرانی جوړی ټه ندامانی ټه نجومه نی نوینه ران هه ست ده كه ن بهرپوه بردن ټامپریکه و زیاتر گرنگی پیده ده ن له وهی گرنگی بده ن به گه شه ی ټه ندامانی کلئسا و زیادکردنی پینگه یشتیان.

پیشتر باسم کرد كه ژپرخانی ده زگایی کلئسا وه کو: بودجه ی، کرداره کانی، بهرنامه کانی، شویننه کانی، وه فهرمانه رانی، بهراستی گرنگیان هه یه. بهرپوه بردنیکی کاریگه ر له خویدا خزمه ت و بههره ی رڅوچی سوودبه خشه بو کوی جهسته ی مه سیح، وه ده رفه ت بو پیران ده رپه خسیټت كه بو شوانایه تی خویان ته رخان بکه ن. شایانی باسه كه بیروکه یه کی بچووک سه باره ت به رپکخستن وای کرد موسا له په یمانی کون و ټیردراوان له په یمانی نوی بتوانن بانگه ټیشته کانیان به ټیننه دی، ټه نجامه كه شه ی بهرکه ت بوو بو گه لی خودا (ده رچوون ۱۸: ۱۳-۲۷؛ کردار ۶: ۱-۷). پیران بهرپرسیار ټیټیه کی گشتی ده گرنه ټه ستو كه په یوه سته به سه رپه رشتی ژپرخانی رپکخستنی کلئسا به سیفه تی ټه وهی شوانن و گرنگی به په یوه ندی ده ده ن له گه ل ټه ندامان.

بیروکه یه کی سه ره کی: پېويسته ده زگا به رده وام خزمه تی ټه ندامه کانی بکات. بهرنامه و کرداره کان له باشتین باریدا جگه له ټامراز بو هټانه دی ټه رک هپچی دیکه نیبه كه ټه ندامه کان یارمه تی یه کتر بده ن بو گه شه کردن و پینگه یشتن له مه سیحدا.

ټه مومونم فیرم ده کات كه پیران به ټاسانی کیش ده بن به ره و ده موده زگا له بری

ئەندامان، ۋە بەرەو كەپر لەبری مېو، دەكەونە ناو گەفتوگۆی زیاتر و كۆششیکى زیاتر دەكەن بۆ رېكخستنى لایەنە لوجیستییه كان (سەرچاوه كان، پلان، جیبه جیکردن) لە برى كۆششكردن بۆ گەشەپیدانی كەسە كان. تەواو دلتیا نیم لە هۆكارى روودانى ئەمە. پەنگە لەبەر ئەو ە بیت كە بەرنامە و سیاسەتى كاروبارەكانى بەرپۆهەردن دەكرى پلانى بۆ دابزیت و جیبه جى بكریت، لە كاتیکدا خزمەتى یارمەتیدانى كەسە كان بۆ گەشەكردن لە مەسیحدا ئاژاوهى تیدایە، ۋە شتیكى رېكخراۋ نییه كە بتوانریت پېشینی بكریت، هەروەك بە هیواشى بەرپۆه دەچیت. لە راستیدا، هەرگیز ئەركى شووانیەتى خەلك لەم ژيانەدا كۆتایى پینایەت و ناتوانین جله وگىرى بكەین.

پۆیستە پیران بەرگرى و پېشگىرى بكەن لەو ەى بكەونە ئیو ئەو ەى تەنها بەرپۆهەرى دەزگا بن، لەبری ئەو ە، پۆیستە لەسەریان پارێزگارى بكەن لە ئاراستەكردنى كلیسا ۋەك كۆمەلێك باوهردار بەرەو پێگەشتن لە مەسیحدا. ۋە بۆ یارمەتیدان لە هینانەدى ئەمە، پېشنیارت بۆ دەكەم كە بۆ گەفتوگۆردن لە كۆبوونەو ەى داهاوو ە پیران پرسىاریك یان دوو پرسىار لەم جۆره پرسىارانەى خوارو ە بكەیت بۆ خستەى كارەكان:

- ئەو ئامرازانە چىن كە یارمەتى كلیساكەمان دەدەن تاكو زیاتر پەنگدانەو ەى عىسای هەبیت؟ ۋە ئەم ئامرازانە چىن كە یارمەتیمان نادەن بۆ پەنگدانەو ەى عىسا؟
- ئایا مەملانئى هەیه لە كلیسادا چارەسەر نەبوو یت؟ ئایا ئیمەى پىر دەتوانین كردارى ناشتەوا ەى بەرپۆه بەهین؟
- ئایا هىچ ئەندامێك دەناسین كە لە گوناهى زەقدا تێو ەگلا یت، یان تەنانەت سەردانى كلیسا نەكات؟ كئى پەيوەندیان پۆه دەكات؟
- چىن ئەو سىپارانەى كئیبى پىرۆز یان باوهرە یەزدانناسییه كان كە ئەندامانى كلیساكەمان پۆیستە لە سالى داهاوو بىخوینن؟ ۋە بۆچى؟
- ئایا ئەندامانى كلیساكەمان چۆنیەتى جاردان بۆ كەسانى دىكە و بەقوتایىكردن یان دەزانن؟ ئایا ئەمە دەكەن؟
- ئایا ئیمە كلیسایه كى نوێخوینن؟

---

i Colin Marshall and Tony Payne, *The Trellis and the Vine: The Ministry MindShift That Changes Everything* (Kingsford, NSW, Australia: Mattias Media, 2009).

○ راده ستکردنی بهرگه که

کاتیک عیسا بۆ ئاسمان بهرز بووه وه، ئەم رینمایانهی کۆتایی دایه قوتابییه کانی:

«پرۆن، هه موو نه ته وه کان بکه نه قوتابی، به ناوی باوک و کور
و پرۆحی پیروژ له ئاویان هه لیکشن، فیریان بکه ن با کار بکه ن به
هه موو ئه و شتانهی که رامسپاردوون. دلنایان من هه موو پرۆژیک
له گه لتانم، هه تا کۆتایی زه مان» (مه تا ۲۸: ۱۹، ۲۰).

عیسا قوتابییه کانی راسپارد ئه وه بکه ن که به درپژایی چه ند سالی رابردوو خووی
له گه لیان ده یکرد. قوتابییه کانی کۆ کرده وه، جیای کردنه وه، وای لیکردن گه شه بکه ن
له ریگای فیرکردنی راسپارده کانییه وه؛ شوانه دلسۆزه که ته نها ژيانی نابه خشیته له
پیناوی ئه م مه رانه دا به لکو له نیویشیاندا ده ژییته و ده یانگۆرپیت. عیسا قوتابی
دروست کرد: خه لکی خوشیانویست، گوپرایه لی بوون، باسی ئه ویان بۆ خه لکی دیکه
ده کرد.

ئیستا ده بینین عیسا ئه م قوتابیان ه ده نیرپیت بۆ ئه وهی که سانی دیکه بکه نه
قوتابی. له پاش ئه مه، نیردراوه کان بهرگی شوانایه تییان له عیسا وه رگرت و بانگهیشتی
زیاتری خه لکیان کرد له شوینکه وتووانی عیسا، وه خستیانه نیو کلیساکان، وه له
ریگای فیرکردنیانه وه یارمه تییان دان بۆ گه شه کردن.

له دوای ئه وهی نیردراوان ئه م کلیسا نیو خوویانه یان دامه زراند که پیکهاتبوون له
قوتابییان، قوتابییه کانی له لایه ن خوویانه وه بهرگی خزمه تی شوانایه تییان راده ست کرد
له سه ر بنه مای په یوه ندییه کان له گه ل خه لک و به ئامانجی پیگه یاندنیان. ئه م بهرگه یان
راده ستی کۆ کرد؟

راده ستی پیرانی کلیسایان کرد!

به‌شى سېيەم خزمەتى وشەكە بکه

پېم وايە پېرەکان حەپەسابوون.

لە کۆنگرەى سالانەى پيران کۆبووینەووە بۆ گەمگۆگردنى ئامانجەکانمان بۆ سالی داهاوو، وە بۆ پېداچوونەووەى وەسفى ئەرکى پلەى چاودېر بەگۆپرەى کتیبى پېرۆز. کاتیک بابەتى فېرکردن وروژنرا، ئەم ئالنگارییەم خستە بەردەم ئامادەبووان: «دەمەوئیت لە کاتیکدا لەم سالە دوو لە پېرەکان لە بەیانى رۆژانى یەکشەمە وتار بەدەن».

لەگەل ئەوەى هەندیک لە پیرانى پارت تایم لە هەندیک کلێسادا وتار دەدەن، بەلام لە کلێساکەى ئیمە هەردەم وتارەکانى رۆژانى یەکشەمە لەلایەن ئەو شوانانەووە بەرپۆ دەچیت کە پارە وەرەگرن. کلێسا پەناى بۆ وتاردانى پارت تایمەکان نەدەبرد تەنها لە کاتى لەناکاوى نەبیت. لەبەر ئەووە شتیکى چاوەروانکراو بوو کە پېرەکان کاردانەووەى سەرسورپهینەریان هەبیت بۆ ئەو ئالنگارییەکەى لەبەردەمیان دامنا، وە چاوەکان زەقبوونەووە، لەگەل پیکەنینیکى شاراوو و لە ناخدا پەست.

جگە لەوەى من هەولم نەدەدا کە شتیکى نابەجى بکەم، هەموو ئەوەى هەبوو من دەمویست سەرنجیان رابکێشم بۆ بانگهێشەکەیان بەگۆپرەى کتیبى پېرۆز بۆ فېرکردنى وشەى خودا. ئەگەر پېرەکان شوانایەتى مېگەلى عیسا بکەن، یەکەم ئەرکى سەرەکیان تېرکردنى دەروونى ئەندامانى کلێسایە بە وشەى خودا؛ بەبى خواردن، مەرەکان لاواز دەبن، وە دەمرن، بەبى ناندانیکى رېکوپیک لە رېگای فېرکردنى کتیبى پېرۆزەووە، باوەرداران لە رووى رۆحییەووە برسى دەبن.

فېرکردن لە هەر رۆلێکى دیکە زیاتر نیشانەیهکە کە پیرانى کلێسای ئیوخۆبى پى جیادەکرێتەووە. لە بەشى یەکەمى ئەم کتیبەدا بینیمان کە پیرانى شایستە هەر دەبیت توانای فېرکردنیا نەبیت (یەکەم تیمۆساوس ۳: ۲). شایانى تېبینیکردنە کە شایستەیهکانى پيران و خزمەتکاران کە پۆلس باسى کردوووە لە (یەکەم تیمۆساوس ۳) لە دوو لیستی هاوشۆوون جگە لە یەک جیاوازی روون: پېویستە پيران توانای فېرکردنى وشەى خودایان هەبیت، لە کاتیکدا لە خزمەتکاردا ئەم مەرجه داواکراو

نییه. پیران و خزمه تکاران پئویسته له هه مان ئاستدا هاوشیوهی مه سیح بن، به لام
تهنها پیران پئویسته که لیهاتوییه رافه کردنی کتیبی پیروژ و جیه جیکردنیان هه بیته.
له به شی دووه مدا له و راستیه دا راماین که پیران شوانن. کاتیک پۆلس لیستیکی
ئه رکه جیاوازه کانی نووسی که عیسا به کلئیسای به خشیه، ئه رکی شوانایه تی و ئه رکی
فیکردنی تیکه ل کرد: «مه سیح به هه ندیک کی دا بنه ئیردراو، هه ندیک پیغه مبه ر،
هه ندیک مزگینیده ر، هه ندیک شوان و مامۆستا» (ئه فه سۆس ۴: ۱۱).

لیرده دا تیبینی دوو شت بکه. یه که م: هه موو خاوه نیک کی ئه م ئه رکانه وشه ی خودا
ده گه یه نن. هه روه ک ئیردراوانی شایه تحال وشه کانی عیسا و کرداره کانی پاده گه یه نن و
تۆماری ده که ن. پیغه مبه ران راسته وخۆ له خوداوه وشه کانی پاده گه یه نن، مزگینیده ره کان
له سه ر هه مان ئاواز و راسته وخۆ مزگینی ئینجیل بلاو ده که نه وه. شوانه کان باوه پردارانی
کلئیسای نیوخوییه کان فیر ده که ن. ئه مه ش ده مانبات بۆ تیبینی دووه م. وشه کانی «شوان
و مامۆستا»، له ئایه تی یازده پیکه وه هاتوون. له زمانی یۆنانیدا، یه ک ئامرازی
پیناساندن بۆ هه ر دوو ناو دانراوه، که ئاماژه یه بۆ ئه وه ی ناوه کان هه ریه که وه سفی
ئه وه ی دیکه ده کات. به و شیوه یه، ده رپرینی «شوان و مامۆستا» ئاماژه نییه بۆ دوو
ئه رک به لکو بۆ یه ک ئه رک، واتا: ئه رکی «شوانی مامۆستا».

◦ حوکمی خودا به وشه که ی خۆی

له و راستیه ی که خودا ده یه ویت پیران گه له که ی فیر بکه ن نابیت تووشی شتیکی
کتوپر و سه رسوپمان بین. خودا به وشه که ی حوکمی گه له که ی خۆی ده دات؛ بۆیه،
خودا هه رده م پابه رانی گه له که ی کردووه ته بریکاری گه یاندنی وشه که ی.

خودا به لینه کانی خۆی به ئیبراهیم و ئیسحاق و یاقوب داوه، ئه وانیه که پۆلی
خۆیان سه رکردایه تی هۆزه که یان کردووه بۆ متمانه کردن به و به لئینه و گوپراه لئ
خودا.

هه روه ک خودا وشه ی په یمانی دایه موسا، که به پۆلی خۆی هه ستا و گه لی
ئیسراییلی فیر کرد (دواوتار ۴: ۱). وه موسا فه رمانی به باوکانی گه لی ئیسراییل کرد
که منداله کانیا ن به پریوه به ن و فیری شه ریه تیان بکه ن (دواوتار ۴: ۹؛ ۶: ۴-۲۵). وه
ئه م فه رمانه دووباره بووه وه بۆ باوکانی باوه پردار له کلئیسای (ئه فه سۆس ۶: ۴). کاهینان

له ئيسرائيل ته نها قوربانييان نه ده كړد، به لكو گه ليشيان فيري فرمانه كاني خودا ده كړد (ليثيه كان ۱۰: ۱۰، ۱۱؛ دووهم پوخته ي ميژوو ۱۰: ۳؛ ۱۷: ۷-۹). خودا پړنويني گه له كه ي كړد و به هيژي كړدن به ناردني پيغه مبه ران كه رايانده گه ياندا: «يه زدان ئاوا ده لئيت». ته نانه ت پاشاي ئيسرائيل، لئي چاوه پړي ده كرا كه به پړذي شه ريعه تي خوداي خوښديت (دواوتار ۱۷: ۱۸-۲۰).

ئيجا عيسا شوانه دلسوژه كه مان بوو، يه كه م وتار پيژي توانادار و گرنگ تر بينان. كاتيك عيسا خه لكه كه ي بيني: «دلي پييان سووتا، چونكه وه ك مه پري بي شوان واوون، هر بويه ده ستي كړد به فيركردنيان به زور شت» (مهرقوس ۶: ۳۴). چوار ئنجيله كه پرن له نمونه كاني عيسا، رافه كړدنه كاني، وتاره كاني، گفتوگوكاني. عيسا وشه ي به جه سته بووه (يوحه نا ۱: ۱، ۴)، نه وه ي كه هه موو فه رمايشته كاني په يمانی كوڼي ته واو كړد (مه تا ۵: ۱۷؛ لوقا ۲۴: ۲۵-۲۷، ۴۴-۴۷)، به دريژايي ماوه ي خزمه ته گشتيه كه ي له سهر زه وي وشه ي خوداي لي ده رژايه وه.

له دواي هه ستانه وه ي عيسا، فيركردن و خزمه ته جار دانه كه ي گواسته وه بو نيردراوان (مه تا ۲۸: ۱۹، ۲۰). هه روه ك ئنجيله كان پرن له فيركردني عيسا، به هه مان شيوه سپاره ي كرداري نيردراوان و نامه كان پرن له فيركردني نيردراوان. نيردراوان كه ساني ديكه يان به قوتابي كړد له ريگاي وتاره كانيانه وه و نه وه قوتاييانه يان خسته بووه نيو كليسا، وه پيرانيان بو هه موو كليساكان دانا و به فيركردني نيردراوان په يمانيان پيدان (كردار ۱۴: ۲۳).

ساتيك راوه سته، له خوښي نه م شته رامينه. عيسا زيندووه، وه له ئاسمان پاشايه تي ده كات، وه فه رمانزه وايي كليساكه ت ده كات. وه له كليساكه ت په يره وي له ده سه لاتي پاشايانه ي ده كات له ريگاي كتيبي پيروزه وه. وه ميگه له كه ي ئستا گوپرايه لي ده بن به گوپرايه ليمان بو كتيبي پيروز. بويه، نه گه ر تو پيريت و به سه رراستي وشه ي خودا فيري خه لك ده كه يت، نه وا عيسا به ده سه لاتي له سهر ميگه له كه ي خزمه تي وشه كه ي خو ي ده كات، له ريگاي نه وه فيركردنه ي تو پيشكه شي ده كه يت.

○ به شدار بوون له فيركردندا

له رووي كردار يه وه، نه م چه مكه چ كاريگه ريه كي له سهر پيران هه يه؟ كاريگه ري نه مه چيه له سهر وه سفی نه ركي پير؟ پيم وايه كه دوو كاريگه ري هه يه. پيوسته

کاریگه‌ری یه‌که‌م پروون بیت: پیویسته پیران به‌شداری بکه‌ن له خزمه‌تی فی‌رکردن له کلّی‌سادا. ئە‌گه‌ر توّ پیریت، ئە‌وا پیویستیت به‌وه‌یه خه‌ریک بیت به‌رافه‌کردنی کتیبی پیروژ و پروونکرنه‌وه‌ی.

له‌گه‌ل ئە‌وه‌دا، زۆر جار پیران خویان به‌ دوور ده‌گرن له‌ فی‌رکردن. ته‌نانه‌ت ئە‌و پیرانه‌ش که‌ شایسته و توانادارن بوّ فی‌رکردنی وشه‌ی خودا له‌و ده‌رفه‌تانه‌ پاشگه‌ز ده‌بنه‌وه که‌ بوّ فی‌رکردن بوّیان ده‌ره‌خسیت. ئە‌مه‌ش به‌ چه‌ند هۆکاریک پرووده‌دات، له‌ هه‌موویان به‌ربلاوتر ئە‌وه‌یه که‌ هه‌ست ده‌که‌ن توانای ئە‌وه‌یان نییه. پیرانی پارت تایم توانا سروشتیه‌کان و ئە‌زمونه‌کانیان له‌ فی‌رکردن و مه‌شقی یه‌زدانناسی به‌راورد ده‌که‌ن به‌ تواناکانی ئە‌و شوانانه‌ی که‌ پاره‌ وه‌رده‌گرن، وه‌ هه‌ندیک جار له‌ ئە‌نجامی ئە‌وه‌دا تووشی شکست ده‌بن. ئە‌وان پێیان وایه: ”چی وا ده‌کات ئە‌ندامانی کلّی‌سا چه‌ز بکه‌ن گوئیگرن له‌ که‌سیکی ئاره‌زوومه‌ندی وه‌کو من، له‌ کاتیکدا له‌ تیمه‌که‌دا وتارییژ و مامۆستای شاره‌زایان هه‌یه؟“ سه‌رباری ئە‌وه، زۆر جار چاودێرانی پارت تایم چه‌ندین کاتژمێر له‌ ده‌ره‌وه‌ی کلّی‌سا کار ده‌که‌ن، بوّیه کاتی پیویستیان که‌مه‌ بوّ ئە‌وه‌ی وانه‌کانیان ئاماده‌ بکه‌ن. کئ چه‌ز ده‌کات که‌ خۆراکیکی ناته‌واو بداته‌ مه‌ره‌کان؟

به‌لام، ئە‌گه‌ر توّ پیریت، ئە‌وا توّ مامۆستایت، بوّیه‌ پێ مه‌ده‌ ئە‌م مه‌ترسی و شکستانه‌ ریگرت لیبکات له‌ ئە‌نجامدانی خزمه‌تی فی‌رکردن. له‌بری ئە‌وه، هان بدری و بانگه‌پێشتکراویه‌ که‌ت ته‌واو بکه‌ به‌ به‌کارهێنانی باشترین تواناکانت.

هان بدری به‌وه‌ی که‌ فی‌رکردن له‌ زۆر شوینی جوراوجۆر پرووده‌دات. ته‌نها وتاری به‌یانی پوژی یه‌کشه‌مه‌ نییه. پیران ده‌توانن که‌ خۆراک به‌ میگه‌ل بده‌ن له‌ کۆبوونه‌وه‌ی گه‌وره‌ یان له‌ قالبی زۆر که‌سییدا. ده‌توانیت له‌ پۆلی قوتابخانه‌ی پوژانی یه‌کشه‌مه‌ کتیبی پیروژ فی‌ری خه‌لک بکه‌یت، یان بوّ کۆمه‌لێکی بچووک له‌ ماله‌وه‌ یان له‌ قوتابخانه‌ی هاوینه‌ی مندالان، یان بوّ یه‌ک که‌سه‌ له‌ په‌یوه‌ندی مامۆستا به‌ قوتابیه‌که‌ی. به‌دوای فی‌رکردندا بگه‌رێ له‌ هه‌ر شوینییک له‌ کلّی‌سادا و برۆ بوّ پێشکه‌شکردنی یارمه‌تی.

کۆمه‌لی باوه‌رداران له‌ کلّی‌سا که‌مان کۆمه‌لێکی بچووکی خه‌لکی که‌مبۆدیایی له‌خۆ ده‌گریت. وه‌ له‌ ماوه‌ی نیوان ۱۹۸۱ و ۱۹۸۲، چه‌ند ئە‌ندامیکی کلّی‌سا بریاریان دا خۆبه‌خش یارمه‌تیان بده‌ن بوّ هاتنیان بوّ ویلایه‌ته‌ یه‌کگرتوو‌ه‌کانی ئە‌مریکا له‌ ماوه‌ی قه‌یرانی په‌نابه‌رانی که‌مبۆدیاییه‌کان. زۆر له‌م که‌سه‌ که‌مبۆدیاییانه‌ باوه‌ریان هێنا و

بوونە ئەندامى كلىسا. لە پۆلى خویندىنى كىتىبى پىرۆز لە پوژانى يەكشەممە بە زمانى خمىرى ئامادە دەبوون كە زمانى فەرمى كەمبۆجيايە. چەندىن سالى كارىگەر بووم بە بىنىنى پىران كە لە پىگاي وەرگىرى راستەوخۆ ئەم پۆلانەيان فىر دەکرد؛ پىرەكان دركيان بە پىويستىيەكان دەکرد، بەربەستى پوژنىبىرى و زمانيان تىپەپراند بو ئەوهى خوراكى مېگەلەكە بەدەن.

هەروەها هان بەدرى بەو راستىيەى كە بەهرەى فىركردن لە كۆمەلىكى جياواز لە خالى بەهيز و هەلسوكەوتەوه دىت. ئەگەر تواناي ئەوهت نىيە كە سەرنجى جەماوەرىكى گەورەى باوەردار بوروژىنى و وايان لىبەكەيت بو ماوهى چل و پىنج خولەك لەنىو قسەكانى تو نقووم بن، ئەمە واتاي ئەوه نىيە پىويستە كە واز لە بانگهيشتىيەكەت بەهيتت بو ئەوهى بىتە مامۆستا. واز لە بەراوردى نەزۆكانە بەهتە، وە بىر لەوه بەكەوه چوون بەهرەكان و ئەزمونەكانى ژيان و ئەو كەسايەتتىيەى بەكاربەهيتت كە خودا پىي بەخشىويت.

مايكل يەكەك بوو لە ئەندامانى كلىساكەم، هەستى بە گرنگيدانىكى زور دەکرد بەو پياوانەى كە چەندىن سالى بوو لە شكستدا بوون بەهوى داوكەوتىيان بە گوناھى ئالوودەبوونى هەمەچەشن. وە هوكارى گرنگيدانى لە بنەرەتدا ئەوه بوو كە عىسا پزگارى كەردبوو لە گوناھى ئالوودەبوون و بەهيزى كەردبوو. بەو شىوئەى، خویندىنى كىتىبى پىرۆزى رىكخست سەبارەت بە جوړەكانى ئالوودەبوون. مايكل بەرنامەيەكى چارەسەرى يان چاكبوونەوهى بەكارنەهينابوو، بەلكو تەنها فىرى كىتىبى پىرۆزى دەكردن. بەلام ئەزمونى لە ژيان، وە هاودەردى كەردن واى لىكەردبوو تواناي پەيوەندى هەيتت لەگەل ئەم پياوانەى كە لەگەل ئالوودەبوون لە مەملاتىدا بوون، بە رىگايەكى جياواز لەو رىگايەى كە من لە وتارەكانم دەيگرەمە بەر لە پوژانى يەكشەممەدا. مايكل تەننەت يەكەك نەبوو لە پىران، بەلام نمونەكەى پىشامان دەدات چوون خودا ئەزمونە جوړاوجوړەكانى ژيامان بەكاردەهيتت بو فىركردنى وشەكەى.

لە كووتايىدا، هان بەدرى بەو راستىيەى كە مامۆستايانى كىتىبى پىرۆز دەكرى چاكتر بن. پىويستە هەموو مامۆستاىەك پەپرەوى لە رىنمايەىكانى پوئس بكات بو تىمۆساوس:

«هەتا دىم بايەخ بە خویندەوهى گشتى نووسراوه پىرۆزەكان و وتاردان و فىركردن بەدە. ئەو بەهرەيەى لە تۆدایە پشتگوپى مەخە، ئەوهى بە پىشبنى وەرترگرتوووە كاتىك پىرانى كلىسا دەستيان لەسەر

دانايت. بايه خ بهم شتانه بده، هه موو تواناي خوټى تيدا به كار بهينه، تاكو
پيشكه و تنت بو هه مووان دهر بكه و يت» (يه كه م تيموساوس ٤: ١٣-١٥).

خودا داوا له ماموستايان ده كات بو ټه وهى پيش بكه ون و گه شه بسين نه ك ټه وهى
كه ته واو و كامل بن. خوټ به ماموستايانى ديكه به راورد مه كه؛ به لكو فيركردنه كه ت
به راورد بكه به سالى رابردووت يان پينچ سالى رابردوو، وه هه ول بده بو باشتربوون.
ټيمه باشت ده بين كاتيك «په پرهوى لهو شتانه ده كه ين» (يان «خويندنه وه، وتاردان،
فيركردن»)، وه كاتيك «پيانه وه په يوه ست ده بين».

بو يه دهر فته تى فيركردن بقوزه وه. خوټ هان بده. ټه گهر پياو اټيكى مه شقكار
ده ناسيت له وان هى له كلنسا كه تدا شاره زايى يه زداناسيان هه يه، داوايان لى بكه
رپنو پټيت بكه ن بو كتى بى سوو دبه خش له پيناوى به هيز كردنى ټه و لايه نانه ي
له زانيارى كه مت هه يه. وه داوا له ماموستايان و پيرانى ديكه بكه كه گوئ له
وانه بيژيه كانت بگرن و به راو و سه رنجه كانيان له باره يه وه ناموزگاريت بكه ن.

ټه گهر شوانى كلنسا كه ت كه هه موو روژانى يه كشه ممه وتار ده دات لى ت پيرسيت
ټاخو حه ز ده كه يت روژى يه كشه ممه وتار بده يت، سه ركيشى بكه و بلن: «به لى!»

○ پاريزگارى له فيركردنه كان بكه

فيركردنه كانى پيرانى كلنسا لايه نيكى ديكه ش له خو ده گريټ. چاودير نه ته نها
به شدارى له فيركرن و وتارداندا ده كات، به لكو ده بيت كلنسا له فيركردنى هه له
پاريزيت. پيوسته له سه رى له مه يدانى بيرو باوه ردا به دوو رول هه لستيت، ټه و
ده بيت فيركردنه كانى خوئ به كرده وه يى جي به جن بكات و پاريزگارى له و فيركردنانه
بكات: «ده ست به په يامى متمان هه وه بگريټ كه به گوپره ي فيركردنه، تاكو بتوانيت به
فيركردنى دروست خه لك هان بدارت، سه رزه نشتى به ره ه لستكاران بكات» (تيتوس ١: ٩).

نه ريتى ټازه له درنده كان ټه وه يه كه مه ر بكه نه نيچير، وه ك چون شوانه كان
به رپه رچى شير و گورگ ده دهنه وه، به هه مان شپوه ش پيران، پيوسته له سه ريان
به رپه رچى ماموستايانى دروزن بده نه وه. پولس هوشدارى دايه پيرانى ټه فه سوس و
ده لى ت:

«ده زانم پاش روپشتنم گورگى رفينه ر دينه ناوتان، به زه بيان به ميگه له كه نايه ته وه.

ههروهه ها له نيو خوتاندا خه لكانيك پهيدا ده بن كه راستي ده شيوينن، تاكو قوتابيه كان به لاي خوياندارابكيشن. بويه تيشك بگرن، له بيرتان بيت بو ماوهي سن سال شهو و پوژ به فرميسكه وه نه وه ستاوم له ناگادار كرده وهي هه ريه كيكتان» (كرداري نيردراوان ۲۰: ۲۹-۳۱).

ده بي پولس ترسيكي تايه تي هه بوويت له فيركردني هه له له نه فه سو سدا؛ چونكه له نامه بو كليسي اي نه فه سو س دووباره جه ختي كردووه ته وه له سه ر گنگي خزمه تي فيركردني شوانايه تي بو نه وهي باوه پرداران گه شه بكنه و بچه سپين له به رامبه ر ته وژمه كانی فيركردني درويين و چه واشه كاريه كانی. كاتيک فيركردني راسته قينه رولي خوي ده گيريت، «بو نه وهي له مه ولا ساوا نه بين، شيواو و هه لگيراو به هه موو بايه كي فيركردن، به فيلي خه لكي، به مه كر به ره و چه واشه ي ته له كه بازي» (نه فه سو س ۴: ۱۴).

◦ ستراتيزيه كانی به رده وامي تيشكگري

به رگري كردن له دژي فيركردني درويين پويستي به ناگابوونه. پيران پويستيان به وريايي هه يه له و كه سانه ي يان نه و بيروكانه ي كه ره نكه ئينجيل بشيوييت يان واتاي كتبيي پيروژ بگوړيت. له خواره وه باسي سن خالي ستراتيزي ده كه يين بو به رده وامي له تيشكگري بو پاراستني ميگه له كه ت:

◦ ناگادار بوون له بارودوخ

ده ست بكه به تيگه يشتن له ژينگه ي روحيه ت. زانيار ي پهيدا بكه سه باره ت به و بيروباوه ر و فه لسه فه و ئاينانه ي له كومه لگا كه تدا هه يه. ئايا گه له كه ت په يوه ستن به يه كيک له ئاينه گه و ره كان؟ ئايا له شاره كه ت لايه تيكي مه زه به ي به هيژ هه يه؟ فيري فيركردنه بنه ره تيبه كانی نه و كومه لانه به، به تايه تي كاتيک پيچه وانه ي ئينجيل و راستي كتبيي پيروژه.

ئه ي چي سه باره ت به دين و مه زه به جياوازه كان؟ ئايا رينويني مه زه به كان سه ركه وتوو بوون، وه كو: خوشه ويستي جيهان، تاكگه رايي، ئاقلانه يي، يان ريزه يي له هزري خه لك له و شوينه ي كه تيدا ده ژيت؟ ئاسايه كه كه سايتك دينه كليسا كه ت نه م بيروباوه رانه يان هه يه، به گويره ي نه م مه زه بانه كاري خويان له كليسا ده كهن، ته نانه ت به بي نه وه ي دركيشي پي بكنه. مكور به له سه ر نه وه ي له فيركردن و

گفتوگۆت ھۆشدارى بدەيت سەبارەت بەم بىننە گەردوونىيانە.

بەئاگا بە، بە تايبەتى لە ھەولە چالاكەكانى گۆرپنى ئىنجىل لە كلىساكانى دەوروبەرت، تەنانەت لە كلىساكەى خۆشتدا. ئەمە زۆر شت دەگرێتەو، وەكو: ئىنجىلى سامان و تەندروستى، يان يەكتايى كراو، يان شوپنكەوتنى پىتەكانى شەرىعت، يان لىبرالىيەتى بى يەزدانناسى. ئايا كەسايەتییە كارىزمایيەكانى ھەرىمايەتى شوپنكەوتەى نوپیان دەبیت بۆ فێركردنى ئىنجىلىكى سووككراو يان ساختە؟ دەكرى ھەموو ئەم فێركردنە زيان بە مېگە لەكەت بگەيەتیت.

◦ چاودێرى كردارى بەئەندامبوون بەكە

لە كاتىكدا ئاسۆ ناوچەى كلىسا نپوھەخۆبىيەكەت دەپشكنیت، لە يادى مەكە كە پارىزگارى بەكەيت لە دەروازەى پىشەوھى پشتىرى مەرپەكان. كين ئەوانەى دەبنە ئەندامى كلىساكەت؟ ئايا ئەندامە نوپيەكان فێركردنى كلىساكەت دەزانن؟ ئايا لەگەلى ھاوران؟ ئايا تۆ لەمانەدا دلىيات؟

كردارى بەئەندامبوون بە رېگايەكى درېژدا دەروات بۆ پارىزگارىكردنى كلىساكەت لە فێركردنى درۆبين. پپويستە ئەوانەى كە دەيانەوېت ببنە ئەندامى كلىساكەت گوپيان لەمە بېت كە كلىساكەت باوهرى پپى ھەيە بەر لەوھى ببنە ئەندام تىيدا. مە پىرانى كلىساكەم بە درېژايى چەندىن سالى لەوھى تىگەيشتىن كە ھەندىك ئاكارى يەزدانناسى تايبەتى كلىساكەمان دەبېتە ھۆى دلگەرمى زياتر بۆ ھەندىك كەس زياتر لە كەسانى دىكە. ئەم تايبەتەندىيانە لەمانەدايە: لەئاوھەلكيشانى باوهرداران، يەزدانناسى رىفۆرم، وە پپويستى ئەوھى كە پىرانى كلىسا دەبى لە رەگەزى نىر بن. لەبەر ئەوھى بە ئەنقەست ئەم بىروباوهرانە لە وانەكانى بەئەندامبوون دەوروزېنين كە پىشكەشى دەكەين. ئەگەر يەكەك لە ئامادەبووانى وانەكان وازى لە ئەندامىتى ھيئا، وە بە ھۆى ئەم بىروورا باوهرپيانە وازى لە كلىسا ھيئا، ئەوا بۆ ماوھەكى زۆر نەرمونيان بووين بەرامبەرى.

پپويستە بزائيت كە ئەوانەى دەيانەوېت ببنە ئەندام باوهرپيان بە چى ھەيە. بىخە

ز بەكتايى كراو باوهرپىكە بەوھى كە خودا بە رېگايەكى تۆكەمە و ورد جەلەوگىرى گەردوون ناكات، بەلام شتەكە بە كراوھى بە جىدەھىلئيت بۆ مروف بۆ ئەوھى بژاردە گزنگەكانى ھەبىت (ئاوادى خواست) كارىگەرى ھەيە لەسەر رووداوە مېژووبى و داھاتووبىيەكان. بەگوپرى ئەمە، خودا بە شىوھەكى گشتى داھاتوو نازائيت. وەرگىر

به‌نامه‌ته‌وه که پیران و داواکارانی به‌ئەندامبوون چاوپیکه‌وتیان هه‌بیت. راسته‌وخۆ له خه‌لک بپرسه داخوا له هه‌لۆیسته‌کانی بیروباوه‌ری کلێسا تیده‌گه‌ن و له‌گه‌لی هاوران. هه‌ندی‌ک کلێسا داوا له‌ ئەندامانی نوێ ده‌کهن که راگه‌یه‌نراوی بیروباوه‌ری کلێسا واژۆ بکه‌ن بۆ دانپێدانانی په‌زنامه‌ندیان به‌ په‌یوه‌ستییه‌کانی یه‌زدانناسی بۆ کۆمه‌لی باوه‌رداران. پێویست به‌وه ناکات ئەمه‌ بلیتم، به‌لام به‌هه‌رحال ده‌بلیتم، هه‌رگیز پێ مه‌ده به‌ که‌سیک که ئەندامی کلێسا نه‌بیت و پڕۆلێکی فێرکاری پێخراوی هه‌بیت له‌نیو کۆمه‌لی باوه‌ردارانی کلێساکه‌ت.

◦ چاودێری خزمه‌ته‌کانی کلێساکه‌ت بکه‌

ئایا ده‌زانیت کلێساکه‌ت چی فێری ئەندامانی ده‌کات؟ ده‌سه‌لاتی خۆت وه‌ک پیر به‌کاربه‌ینه‌ بۆ چوونه‌ نیو وانه‌کان و دانیشتن له‌ وانه‌کانی گه‌نجان یان له‌ ریزی داوه‌ی کۆبوونه‌وه‌ی خامان دابنشه. له‌ کۆبوونه‌وه‌ی قوتابخانه‌ی پڕۆژانی یه‌کشه‌مه‌مه‌ چهند جارێک ده‌ستی هاوکاری درێژ بکه‌. ئەم جوړه‌ خۆراکه‌ پۆحیه‌ چیه‌ که‌ گه‌له‌که‌ت هه‌یه‌تی؟ ئایا ئەو فێرکردنه‌ی پێشکه‌ش ده‌کری‌ت ده‌کری‌ت وا دابنریت ئینجیلیکی ته‌واوه یان ئینجیلیکه‌ له‌ پرووی یه‌زدانناسیه‌وه‌ گه‌نده‌له‌؟ به‌ گۆیگرتنیکی جیاواز گوێ له‌م مۆسیقایه‌ بگه‌ر که‌ له‌نیو کۆمه‌لی باوه‌رداران ده‌ژه‌نریت. گۆرائیه‌ پۆحیه‌کان چ په‌یامێک سه‌باره‌ت به‌ خودا ده‌گه‌یه‌نن، یان سه‌باره‌ت به‌ ئینجیل، یان پزگاری؟ ئایا گۆرائیه‌ پۆحیه‌کان پالپشتی بیروباوه‌ره‌که‌ت ده‌کات یان تیکیده‌دات؟

◦ له‌ کرۆکه‌وه‌ ئەم چاودێریه‌ په‌په‌وه‌ بکه‌

شوانایه‌تی چاک دیته‌ دی کاتی‌ک شوانه‌کان که‌سه‌کان ده‌ناسن. چی ده‌خویننه‌وه‌؟ ئایا گوێگری چهند وتاری‌بێژیکی تابه‌تن له‌ ئەنته‌ریتیه‌وه‌؟ ئەگه‌ر ئەندامانی کلێساکه‌ت به‌ دلگه‌رمیه‌وه‌ ئالوگۆر به‌ کتیبیک ده‌کهن له‌نیو خۆیان، په‌نگه‌ پێویست بکات که‌ تۆش ببخوینیته‌وه‌.

ئەگه‌ر رابه‌ری کۆمه‌لێکی خویندنی کتیبی پیرۆز، یان مامۆستایه‌ک له‌ خزمه‌تی قوتابخانه‌ی پڕۆژانی یه‌کشه‌مه‌مه‌، یان وانه‌بێژیک که‌ پیت وایه‌ فێرکردنی راسته‌قینه‌ ده‌شی‌وینیت، راسته‌وخۆ رووبه‌رووی به‌وه‌. رووبه‌رووبوونه‌وه‌ دوا مه‌خه‌ نه‌وه‌ک هه‌لۆیسته‌که‌ به‌ره‌وه‌ هه‌لکشان بچیت و بارودۆخه‌که‌ خراپتر ببیت.

هه لۆیسته كان له خۆرا چاك نابنهوه. نێردراوان قورستین تۆمه تیان ئاراسته ی مامۆستایانی درۆیین کردوو (دووهم په ترۆس ۲؛ دووهم یۆحنا ۷-۱۱؛ یه هوزا ۵-۱۱)، وه عیسا هۆشدارى داوه له داها تووی خراپی ئه و کلێسیایانه ی که ده بیته خانه خوئیان (ئاشکراکردن ۲: ۱۴-۱۶، ۲۰-۲۳).

○ جیاکردنه وه ی بابه تی سه ره کی

گرتگرتین شت که پیران بتوانن بیکه ن بۆ پارێزگاری له فێرکردنی درۆیین زانیی راستی راسته قینه ی کتیبی پیروژه؛ کاتیک پیر «ده ست به په یامی متمانه وه بگریت که به گویره ی فێرکردنه»، ئه و کاته «بتوانیت به فێرکردنی دروست خه لک هان بدات، سه رزه نشتی به ره له ستکاران بکات» (تیتۆس ۱: ۹). چه واشه کاری و نیوه راستی وه ک په تایه، به لام جگه له یه ک راستی هیچی دیکه نییه. هه رچه نده زیاتری کتیبی پیروژت زانی، توانات زیاتر ده بیت بۆ جیاکردنه وه ی ئه و فێرکردنه درۆیینانه ی که به زه حمه ت جیا ده کریته وه.

رابه رانی یه کیک له کلێساکان هه ستیان کرد که شوانی کلێسا له ئینجیل لایداوه و دوورکه وتوو ته وه، شوانه که زیره ک و زانیاری زیاتر بوو له رابه ره کان، وادیاره که توانیویه تی هه لۆیسته کانی خۆی به گویره ی کتیبی پیروژت به سه لمینیت. به لام سه رباری زۆری زانیارییه که ی، ئه م فێرکردنه نوویه له گه ل رابه رانی کلێسا نه گونجاوه؛ درکیان به وه کردوو که ئه م فێرکردنه جیاوازه له په یامی راستگۆ که فیری بوون، ته نانه ت له گه ل ئه وه ش که له چه له حانییه ک له گه ل شوانه که ی کلێسا نه یان توانیوه سه رکه وتوو بن، هه رچه نده ی که نه یان توانیوه به وردی ئه و خالانه دیاری بکه ن که لئی لایداوه، پووبه پرووی ئه م شوانه بوونه وه، له کۆتاییدا، شوانه که وازی له کلێسا هیئا.

شته که پپووستی به به ده سه ته پنانی پله ی زانستی نییه له یه زداناسی بۆ پارێزگاریکردن له بیروباوه ری کلێسا، به لام پپووستی به بویری و باوه ر هه یه.

○ درپژه دان به فێرکردنه کان

ئه م به شه هانی پیران ده دات بۆ ئه وه ی به شداری بکه ن له پێشکه شکردنی فێرکردنی راست و پارێزگاریکردن لئی. به لام پپووسته به کردار ئه مه بکه یت. له راستیدا په نگه مامۆستایه کی به ئه زموون بیت، توانات هه بیت بۆ چاره سه رکردنی کیشه زۆر

ئالۆزه كانى يەزدانناسى و زىرەكتىن مامۇستاي درۆيين له كاركردن رابگرىت. له گەل ئەمەشدا، هېشتا كېشەيه كى دىكەى گەوره هەيه رۈوبەرووى خزمەتە فيركارىيه كەت دەبېتەوه، ئەويش ئەمەيه: رۆژيک دەمرىت.

كاتيک تۆ دەمرىت، بە نىعمەتى خودا لەدوای خۆت چەندىن باوەردارى بەجیدەهیلېت كە زۆر باش فيركراون. بەلام، ئايا لەپاش خۆت چەند مامۇستايەك بەجیدەهیلېت كە ئەوەندە بەباشى مەشقيپيكراون بۆ ئەوهى لەپاش تۆ مەشخەلى فيركردن هەلبەگرن؟ بەشيكي گرنكى فيركردنى كليسا پيكدېت لە مەشقيپيكردى شوانە مامۇستاكاني داهاوو، بەگوپرهى ئەوهى پۆلس بە تيمۇساوسى گوت: «ئەوهى لەبەردەم چەندىن شاھتەدا لە منت بيستوو، بە خەلكى دلسۆزى بسپېره كە ليھاتوو بن بۆ ئەوهى خەلكى دىكەش فيركەن» (دووھ تيمۇساوس ۲: ۲).

ئايا تيبينى پياويكت كر دووه لە كليسا كە وا ديارە مامۇستايان پيريكي داهاوو؟ بىر لە چاوپيەكتەوتنى بەردەوامى بكەوه بۆ خویندەنەوهى يەزدانناسىيان خویندنى كتيبي پيرۆز. يان بىر لەوه بكەوه وەك مەشقكار بيخەيتە پال كۆمەلى خویندنى كتيبي پيرۆز لە ماله كەت يان لە وانەى كتيبي پيرۆز كە رۆژانى يەكشەممە لە كليسا پيشكەشى دەكەيت. لەگەلدا ئەو هەنگاوانەى پيشان بەدە كە بۆ ئامادەكردى وانەكان دەيگريته بەر، وە دەرفەتتيكى پى بەدە بۆ ئەوهى فيكردن پيشكەش بكات، پاشان راي خۆتى پى بلى لەسەر ئەوهى پيشكەشى كر دووه، ئينجا دووبارەى بكەوه.

○ حازر و ئامادە بن

كيتفن يەكيك بوو لەو پيرانەى كە ئەم ئالنگارييهى قبوول كرد كە خرابوو بەردەميان بۆ ئەوهى رۆژى يەكشەممە وتار بەدن. لەدوای ماوهيهكى كەم لە پەزاهەندييه كەى بۆ ئەركەكە، پىي گوتم كە حەزىكى لەرادەبەدەرى هەيه بۆ چارپادانى وشەى خودا بۆ خەلكى گەرەكەكەى، وە دەپيرسى كە خودا بانگهيشتى كر دووه بۆ يارمەتيدان لە دامەزراندنى كليسا يەك لەوئى. كيتفن مامۇستاي خویندنگاي ناوەندى بوو لە گەرەكەكە، هەروەها مەشقكارى وەرزشى راكردن و تۆپى پى بوو. لە كۆمەلگاكەى سەدان كەسى دەناسى. ئاي لەو كەسە نەوونەيهيه كە دەكرى يارمەتيدەر بىت لە چاندنى كليسا يەك لەوئى! بىرۆكەى ئەوهى بەراستى دەكرى لە بەيانى رۆژانى يەكشەممە وتار بەدات ژيانى بەم خەونە بەخشى.

ئەمپرو، كېڤن لە كلېساكەمان لە مەشكردنداىە بو و تاردان، وە لە رېي ئەنتەرنېتەو و تاردانى پراڤەكارى دەخوئېت بە سەرپەرشتى دەزگای سىميون ترەست، وە بە رېكى دەرفەت دەقۇزېتەو بو فېربوون و سەبارەت بەمە سەرنج و ئاموژگارى وەردەگرېت. نازانم ھەموو ھەنگاوەكانى داھاتوو چوون دەبن، يان ئايا چاندنى كلېساكە دېتە دى يان نا. ھەموو ئەوانە لە دەست خودايە، بەلام من پېرېك دەبينم بانگېشتەكەى بو فېركردن جېبەجى دەكات، وە پېشەكەوئت، وە بوئرى ئەوہى ھەيە لە پېناوى ئىنجىل خەونى گەورە بېنئت.

به شی چوارهم گه ران به دواي ونبوواندا

وازه پنیانی ئەندامانی کلێسا له ئاماده بوون له کۆبوونهوه کانی په رستشی پۆژانی یه کشه ممه دیارده یه کی زۆر باوه. ههفته و مانگ تیده په پیت هیشتا که س ههستی به ئاماده نه بوونی نه کردووه. ده کری ئه مه له کلێسا گه وره کان زۆر ئاسانتر رووبدات، به لام ده کری له کلێسا بچووکه کانش رووبدات.

خه لکی له کلێسا که ی مندا ئاماژه بو ئه م دیارده یه ده که ن به وهی ده لێن «که وتنه ئیو درزه کان»، یان: ئه و شته ی که لئی بیئاگا ده بیته. شتی وه کو ئه مه ده لێن: «ئایا به م دوا یانه خاتوو سالیته له کلێسا دا بینووه؟ هیوادارم نه که وت بیته ئیو درزه کانه وه». به لام ئایا شته که به م شیوه یه روو ده دات؟ ئایا به راستی بارو دوخه که وه ک که وتنه ئیو درزه کانه؟ ئه م وه سفه وا پیشان ده دات که کلێسا وه ک کوخیکی بچوو ک بیت و له سه ر دارنکی به رز دروست کرایت، چه ند بو شایه کی هه بیت له ئیو ته خته داره کانی زه ویه که ی. هه ندیک جار یه کیک له ئەندامانی کلێسا وریا نییه، قاچی ده که ویتته ناو یه کیک له م بو شایانه، به خیرایی ون ده بیت. ئایا به راستی ئەندامان له پر واز له کلێسا ده هینن، وه به شیوه یه ک که هیچ ده رفه تیک نه بیت بو ئه وهی خه لکی تیبینی ونبوونیان بکه ن؟

چی ده بیت ئه گه ر وینه یه کی جیاواز به کار به یینن، له بری ئه وهی «ده که ویتته ئیو درزه کان»، بلین: «له میگه ل داده پریت». ئه م وینه یه زیاتر گونجاو دیاره، به لای که مه وه له به ر دوو هوکار: یه که م ئه وه یه وشه ی «ونبوو» له ناوه روکدا ئاماژه یه بو ئه وهی ئەندامی دا پراوی کلێسا به رپر سیاری تیبیه کی که سیی هه یه بو ئه وهی به رده وام بیت له په یوه سستی به کومه لی باوه رداران؛ وه ک چۆن ناییت که مه ر میگه ل به جی به یل بیت بو ئه وهی به بن بیر کردنه وه بکه ویتته ناو بو شایی. ئه وان له گه ل کاتدا به ده وری زنجیره یه ک بژار ده دا ده خو لینه وه.

هوکاری دووهم ئه وه یه که وینه ی مه ری ونبوو ئاماژه یه بو ئه وهی پیویسته که سیک چاودیری میگه له که بکات و هه ل سوکه وت بکات کاتیک خه ریکه یه کیک له مه ره کان به ده مدا بکه ویت. به لئ، هه ر ئەندامیکی کلێسا به رپر سیاری تیبیه کی که سیان هه یه که لیره و له وئ نه گه رین، به لکو ئه رکی هه ر ئەندامیکی کلێسا یه که گرنگی

به‌وانه‌ی دیکه بدات. له‌گه‌ل‌ئه‌وه‌شدا، پٚویسته‌کۆمه‌لٚیکی دیاریکراو به‌ئاگا بن بو چاودٚیریکردنی‌ئه‌و مه‌رانه‌ی ره‌نگه‌ و ن بن. ئه‌م کۆمه‌له‌یه‌ش پیرانن.

○ به‌رده‌وامی له‌ ئٚشکگری و پاسه‌وانی

له‌ به‌شی سییه‌مدا بینیمان که پیران ئٚشک ده‌گرن نه‌ وه‌ک «گورگه‌کان» بخزٚینه‌ ناو میگه‌ل و به‌ فی‌رکردنه‌ دروینه‌کانیان ئازاری میگه‌ل بده‌ن. به‌لام پو‌لی پیران ئه‌وه‌ش له‌خو‌ ده‌گری‌ت که وریا بن له‌ جو‌له‌ی نه‌خواستراو به‌ ئاراسته‌ی دیکه، یان ئه‌ندامان له‌ میگه‌ل و له‌ په‌روه‌ردگار دوور بن. ئه‌مه‌ به‌ به‌شیکی سه‌ره‌کی شووانیه‌تی داده‌نری‌ت، که شووانه‌کان خواردن ده‌دنه‌ مه‌ره‌کان، وه‌ پارٚیزگارییان لٚده‌که‌ن له‌ ده‌عبای دره‌نده، وه‌ له‌ په‌یوه‌ندیدا ده‌بن له‌گه‌ل‌ئه‌وان و شوینه‌کانیان.

له‌بیرت بن کاتی‌ک یاقوب باسی کاره‌ قورسه‌که‌ی خو‌ی ده‌کرد له‌ شووانیه‌تی میگه‌له‌کانی لابان! یاقوب په‌شیمان بوو بو‌ خو‌ شه‌که‌تکردنی له‌ شووانیه‌تی مه‌ره‌کانی لابان و هه‌لگرتنی به‌رپرسیاریتی هه‌ر یه‌کی‌کیان. وه‌ له‌ سکا‌لاکه‌ی یاقوب پوخته‌یه‌ک ده‌بینن له‌ شووانیه‌تی وریا و به‌رپرسیاریتی له‌ سه‌لامه‌تی هه‌ر ئه‌ندامیکی میگه‌ل:

«ئه‌وه‌ بیست سا‌له‌ من له‌گه‌ل‌تۆم، نه‌ مه‌ره‌کانت به‌ریان خست، نه‌ بزنه‌کانیشت، نه‌ منیش له‌ به‌رانی میگه‌له‌که‌ی تۆم خوارد. ئه‌وانه‌ی ده‌بوونه‌ ئٚچیری ئازه‌ل‌ بو‌م نه‌ده‌هینایته‌وه‌، به‌لکو له‌سه‌ر من ده‌که‌وتن. له‌ منت داوا ده‌کرده‌وه‌، ئه‌گه‌ر به‌پو‌ژ بدزرا‌بوونا‌یه‌یان به‌ شه‌و. به‌پو‌ژ گه‌رما ده‌بخواردم و به‌ شه‌ویش سه‌رما. خه‌ویش له‌ چاوم برابوو»
(په‌یدا‌بوون ٣١: ٣٨-٤٠).

به‌ به‌راورد، حزقیال پٚشینی کرد له‌سه‌ر رابه‌رانی ئیسراییل و تۆمه‌تباری کردن به‌وه‌ی شوانی خراپن: «ئه‌ی کورپی مرو‌ف، له‌سه‌ر شووانه‌کانی ئیسراییل پٚشینی بکه‌ و پٚیان بلی: «یه‌زدانی بالاده‌ست ئه‌مه‌ ده‌فه‌رمو‌یت: قوربه‌سه‌ر شووانه‌کانی ئیسراییل، ئه‌وانه‌ی هه‌ر خه‌ریکی خو‌یانن، ئایا نایٚت شووانه‌کان میگه‌ل به‌وه‌رٚین؟» (حزقیال ٣٤: ٢). له‌ چیدا که موکو‌رپیان هه‌بوو له‌ له‌وه‌راندنی مه‌ره‌کان؟ «... ده‌رکراوتان نه‌گه‌راندنه‌وه‌ و به‌دوای ونبو‌دا نه‌گه‌ران» (حزقیال ٣٤: ٤). ئه‌نجامه‌که‌ی ئه‌وه‌ بوو «میگه‌لی من به‌سه‌ر هه‌موو چیای و گردیکی به‌رزدا وی‌ل‌ بوون، به‌سه‌ر هه‌مووروی زه‌ویدا په‌رته‌وازه‌

بوون و که سیش نه بوو لیان پرسیت و به دوایاندا بگه پرت « (حزقیال ۳۴: ۶). له گه ل
ته وه شدا، خودا رایگه یاند که دیت به دوای مه ره ونبووه کانی گه له که ی خویدا بگه پرت:

«چونکه یه زدانی بالادست نه مه ده فهرمویت: من به دوای میگه لی
خوّمدا ده گه پرتیم و به سه ریان ده که مه وه، وه ک چوّن شوان میگه له
په رته وازه که ی خوئی به سه رده کاته وه کاتیک له نیویان ده بیت، ناوا منیش
میگه لی خوّم به سه رده که مه وه و فریایان ده که وم له هه موو نه و
شوینانه ی که له پروژی ته مومژدا بوئی په رته وازه بوون» (حزقیال ۳۴:
۱۱، ۱۲).

به م شیوه یه خودا له عیسادا هات، بو نه وه ی مه ره ونبووه کان له میگه لیکی نویدا
کو بکاته وه. عیسا خزمه ته که ی راگه یاند بو باجگران و گونا هباران به به راورد کردنی
خوئی وه ک شوانیک وازی له نه وه د و نویه که هینا که له به رده ستدا بوون بو نه وه ی
به دوای یه ک مه ره ونبووه که دا بگه پرت (لوقا ۱۵: ۱-۷). خوئی ناونا به شوانه چاکه که
که نه ک ته نها خوئی به خشی له پیناوی مه ره کانی، به لکو مه ری دیکه ش دینیته ناو
میگه له که، وه ک ئاماژه بو نه ته وه کانی دیکه ی جگه له جوله که (یوحنا ۱۰: ۱۴-۱۶).

دیسان شوانی کلّیسا له دیمه نه که ده رده که ون؛ چونکه وه ک شوان خزمه ت ده که ن،
له ژیر سه روکایه تی عیسا خزمه ت ده که ن، بو پاریزگاری کردن له و میگه له ی که رزگاریان
به ده سه ته پیناوه، وه عیسا به ئینجیله که ی کوئی کردنه وه. پیران به بو پریه وه شایسته ی
نه وه ی نازناویان «چاودی» بیت؛ «ئیشکتان بو ده گرن، وه ک بلیی حیسایان پیشکه شی
خودا ده که ن» (عیبرانییه کان ۱۳: ۱۷). له بهر نه م هوپه رابه رایه تی باش بو خیزان یه کیکه
له شایسته یه کانی پله ی پیر (بروانه به شی یه که م). هه روک په روه رده کردنی مندال
پیویستی به په روه رده کردنیکی چاک هه یه و سه ره رشتیه کی ورد هه یه بو منداله کان
و هیزی بزوینه ری خیزان، هه مان بنه ما په پیره و ده بیت له سه ر شوانایه تی باش.

◦ وه لامده ری کین؟

هه موو نه م قسانه سه بارت به سه ره رشتی پرسیاریکی گرنگ دینیته کایه وه: به
ته واوی کین نه و پیرانه ی که پیویسته هه لستن به کاری سه ره رشتی و پاسه وانی؟
نه گه ر پیران شوانن، نه وا پیویسته وه لامده ر بن هه روک یاقوب کردی. که واته

پېويسته سه بارهت به كئ له بهردهم خودا وه لام دهر بين؟ بېگومان پېويسته پيرانى كلئسا به بهر پرسى هه موو باوه پردارانى هه موو شوئيك دانه نيئن. بوئه پېويسته پيران به پرس بن له سه ره رشتى ئه و باوه پردارانى له و كلئسا به دا ئاماده ده بن كه تئيدا خزمهت ده كه ن. ئه و وا نيهه؟

ئايا پېويسته كه پيران بهر پرسياريتى رۆحى بگرنه ئه ستو له سه ره كه سيك كه تنها يه ك يان دوو جار هاتوو ته كلئسا؟ باشه، رهنگه وا بيت يان رهنگه نا. چهند جار، يان هه تا كه و، پېويسته كه سيك رۆزانى يه كشه مه بو پرستش بيته كلئسا بهر له وه و «به فهرمى» بيته به شيك له و كه سانه و كه پېويسته پيران سه ره رشتيان بكه ن؟ چى ئه گهر ئه م كه سه له زنجيره و خويندى كتيبى پيرۆز به ريكى ئاماده بوو، به لام له كو بوونه وه و گشتى ئاماده نه بوو؟ ئايا جياوازي هه يه ئه گهر ئه و كه سه و به رده و ام ئاماده ده بيت ئه گهر باوه ردار بيت يان بياوه ر بيت؟

وا دياره كه شوانايه تى به تيگه يشتنى كتيبى پيرۆز پېويستى به ريگايه كى روون هه يه بو پئاسه كردنى ميگه له كه. پيران پېويستيان به وه هه يه كه توانايان هه بيت بو جياكارى له نيوان ئه و خه لكه و كه ليان بهر پرسن وه ك شوان وه ئه و كه سانه و كه په يوه نديان له گه ليان هه بيت وه ك براى باوه ردار. به دهر پرينيكي ديكه، ئه ركى پير پېويستى به تيگه يشتنى كى روون هه يه بو ئه نداميتى كلئسا.

○ به ريوه به رايه تى و ئه نداميتى

ئه نداميتى كلئسا دوو رۆلى گرنگى هه يه. يه كه م: ئه نداميتى كلئسا خه لكى به پئاسى خو و ده ناسيت كه قوتابى عيسان. ئه نداميتى كلئسا كه سه كان ناكاته باوه ردار به مه سيح، به لام له دهر وه وه ك باوه ردار به مه سيح ده يان ناسيت. عيسا ده سه لاتى داوه ته كلئساي خو جيبى كه «دايخه ن» و «بيكه نه وه» (مه تا ۱۸: ۱۸)، بو جيا كردنه وه و مه ره كان له ريگاي به ئه ندامبوونيان له كلئسا به له ئاوه لكيشان (مه تا ۸: ۱۸-۲۰)، وه ره تكردنه وه و ئه م جياكارى به له ريگاي بي به ريكردنى كلئساي (۱۸: ۱۵-۱۷). پېويسته ئه و كه سه و كه ده يه و يت بيته ئه ندام خو و پيشكه شى كلئسا بكات و بليت: «من قوتابيم»، وه كلئسا ده ليت: «به لئى، ئيمه باوه ر ده كه ين كه تو ئه وه يت!» (يان له بارودوخى ده گمه ندا، «نه خيتر، ئيمه باوه ر ناكه ين كه تو ئه وه يت!» له كاتى بي به ريكردنى كلئساي كه سيك كلئسا ده ليت: «رهنگه مه سيحيه كى باوه ردارى

راسته قینه بیت، به لام گونا که ت که تۆبەت لئی نه کردوه هیچ پاساویکمان پینادات واما لیبکات به رده واما بین له وهی بلین تۆ باوه پداریت».

دوهه: ئەندامییتی کلێسا ته نهها خه لکی به مه نانا سیئیت که باوه پداره، به لکو کۆمه لیک باوه پداری ناسراو له نیو کۆمه لگایه کی مه سیحی دیاریکراودا کۆ ده کاته وه، که له وهی خودی خویمان بو یه کتر ته رخا ده کهن. نیردراوان له ریگای چاردانی ئینجیل قوتابیان دروست کرد، ئینجا ئەم قوتابیانه له ئاو هه لکیشرا و خرا نه پال کۆمه لهی نیوخوویی بو ئەوهی باوه پداران فیڕ بن که گوپرایه ل بن بو پاسپارده کانی عیسا. کاتیک نیردراوان کۆمه له قوتابییه کانیان ده خسته پال کۆمه لی باوه پدارانی نیوخوویی، هه رووه ها پیرانیشیان بو داده نان بو رابه رایه تی هه ر کلێسایه ک و فیڕکردنی. هه رووک پۆلس باسی هاوبه شی خووی کردوه له خزمهت، تیتۆس: «له بهر ئەمه تۆم له دوورگی کریت به جیه پشیت، تا کو ئەو شتانهی ماونه ته وه پیکیان بخه ییت و له هه موو شاریکدا پیران دابنییت، وه ک رامسپاردوویت» (تیتۆس ۱: ۵).

ئایا ده بینیت چۆن ئەندامییتی کلێسا پرۆژهی سه ره رشتیکردنی پیران ده کاته بابه تیکی شایانی په پیره وکردن؟

له ریگای ناساندی که سه کان به وهی قوتابی عیسا و جیایان بکاته وه، ئەندامییتی کلێسا وا له شوان ده کات بتواتیت بزانییت که ئەم مه رانه به راستی مه رن، مه ر، به گوپیره زانیاری کلێسا. وه قوتابی بچیته پال کۆمه لی باوه پداران، یارمه تی کلێسا یارمه تی پیران ده دات بو زاینی ئەوهی کامه مه ر له ژیر چاودیتری ئەوه. وه پیران سه بارت به وان هه ژماردیک ده دهنه خودا (عیبرانییه کان ۱۳: ۱۷). ئەمه واتای ئەوه نییه که پیر گرنگی نادات یان دلره قه به رامبه ر ئەوانه ی که ئەندام نین و بو په رستش له کلێسا ئاماده ده بن. به لام واتا که پیر جوړیک ده سه لات و به دوا داچوونی هه یه بو ئەندامان، وه ئەم ده سه لاتهی به سه ر ئەوانه دا نییه که ئەندام نین.

هه رووه ها ئەندامییتی کلێسا یارمه تیده ره بو ئەندامانی کۆمه لی باوه پداران به گشتی و ئەوانه ی به رپرسیارن به رامبه ر به یه کتر. پێویسته پیران ئەرکی گه ران به دوای مه ره ونبووه کاند بگرنه ئەستۆ، هه رچه نده ته نهها ئەوان بریکار نین بو ئەرکی پاسه وانیکردن. ئەندامییتی واتا به رپرسیاریتی و گرنگیدانی به رابه ر له نیو ته واوی جه سه ته ی مه سیح.

ئایا کلێساکه ت رژه له شیوازی هه لسوکه و تکردن له گه ل بابه تی پیران یان هه ول

دهدات بۆ گۆران بۆ سیستمی پیرانه؟ مکور به له سه ره ئه وهی له هه مان کاتدا کار بکهیت له سه ره بابتهی ئه ندامیتهی کلێسا. سیستمی به ئه ندامبوون که وا کلێسا به مه به سه ته وه ده یکاته به رنامه بۆ ئه وه یه که شیوازیکی گونجاو ده سه ته بهر بکات بۆ ئه وان پیران به کاریگه ریه وه کار بکه ن.

○ پینچ جوړ مه ږی ونبوو

بۆ ساتیک وای دابنئ که تو پیریت و پرو به پرووی ئه مه ده بیته وه. تو باش ده زانیت که بانگه یشته که ت ئه وه له خو ده گری ت که به دوادا چوون بکهیت بۆ ئه وه ئه ندامانه ی که تووشی گرفت ده بنه وه. هه ره ها وای دابنئ که کلێسا که ت به مه به سه ته وه په ږه وی له به ئه ندامبوونی کلێسا ده کات، ئیتر ده زانیت که کین ئه وان ه ی که پپو یسته به دوادا چوونیا ن بۆ بکهیت. ئیستا چو ن هه لده ستی به کاری به دوادا چوونی به رده وام؟ وه پپو یسته له سه رت به تایبه ت به دوای چیدا بگه ری ت؟

له خواره وه باسی پینچ ږیگای گشتی ده که ی ن که ئه ندامانی کلێسای پئ سه رگه ردان ده بی ت. له کاتی به چیگه یان دنی خز مه ته که ت له بواری په یوه ندی له گه ل با وه پداران له کلێسا نیو خو ییه که ت، کاتی که ده بیستیت ئه ندامیک له وه هه لو یسته دایه، پپو یسته بزانی ت که ئه م خوشکه یان ئه م براهه په ننگه به راستی له باری سه رگه ردانی یان لاداندا بی ت.

○ ئه وه مه رانه ی له گونا ه تیوه گلاون

با به بارود و خیک ی ئاسان ده ست پی بکه ی ن، مه به ستم ئه وه نییه که با سکردن له سه ری ئاسانه، به لکو در کپی کردنی ئاسانه. ئه گه ر بو ت ده رکه وت که یه کی ک له ئه ندامانی کلێسا که ت له گونا هیکی ئا شکرادا تیوه گلاوه، که واته مه ږی سه رگه ردان ت هه یه، وه پپو یسته له گه ل گونا ه باره که دا قسه بکهیت.

هه ر ئه ندامیک ی کلێسا له دژی گونا ه له مملانی دایه، به هه مان شیوه هه موو پیرانی ش. یو حه نا نوو سیویه تی: «ئه گه ر بلین گونا ه مان نییه، ئه وا خو مان

کابو پیشه کییه کی جوان سه باره ت به ئه ندامیتهی کلێسا، پروانه:

Jonathan Leeman, Church Membership: How the World Knows Who Represents Jesus (Wheaton, IL: Crossway 2012).

هه‌لده‌خه‌له‌تینین و راستی له ئیمه‌دا نییه» (یه‌که‌م یۆ‌ه‌نا ۱: ۸). له‌گه‌ل ئه‌وه‌دا، هه‌ندی‌ک‌ گونا‌ه‌ له‌ هه‌ندی‌کی‌ دیکه‌ ئاشکرا‌تر و‌ پروونه‌تره‌، هه‌ندی‌ک‌ جار‌ وا‌ دیا‌ره‌ که‌ هه‌ندی‌ک‌ ئه‌ندام‌ وازیا‌ن‌ هینا‌وه‌ له‌ مملانا‌ن‌ له‌ ده‌ژی‌ گونا‌ه‌ و‌ ملکه‌چی‌ یا‌خیوون‌ بو‌وه‌. بۆ‌یه‌، کاتی‌ک‌ پیر‌ هه‌ست‌ به‌ بوونی‌ گونا‌هی‌ک‌ ده‌کات‌ و‌ گونا‌ه‌کاره‌ که‌ تۆ‌به‌ی‌ لای‌ نه‌کردو‌وه‌، پێ‌ویسته‌ به‌ بو‌یریه‌وه‌ پشت‌ به‌ په‌روه‌ردگا‌ر‌ به‌ستیت‌ و‌ به‌ ساده‌بیه‌وه‌ رووبه‌رووی‌ ئه‌م‌ ئه‌ندامه‌ ببیته‌وه‌، درووست‌ هه‌روه‌ک‌ ئه‌و‌ جو‌ره‌ی‌ عیسا‌ فیریکردین‌ (مه‌تا ۱۸: ۱۵-۱۷).

هه‌ندی‌ک‌ جار‌ رووبه‌رووبوونه‌وه‌ سه‌رکه‌وتوو‌ ده‌بیت‌. هه‌ندی‌ک‌ جار‌ دل‌خۆش‌ ده‌بم‌ کاتی‌ک‌ ئه‌ندامی‌کی‌ کلێسا‌ هانده‌ده‌م‌ که‌ له‌ گونا‌هدا‌ تیه‌و‌ه‌گلا‌وه‌، هه‌رچه‌نده‌ ده‌ترسم‌ و‌ ده‌له‌رزم‌، خودا‌ به‌ چاکه‌ی‌ خۆ‌ی‌ پێ‌وینێ‌ ئه‌م‌ که‌سه‌ی‌ کردو‌وه‌ به‌ره‌و‌ تۆ‌به‌کردن‌. هه‌رچه‌نده‌، هه‌موو‌ کاتی‌ک‌ ئه‌م‌ رێگا‌یه‌ سه‌رکه‌وتوو‌ نابیت‌. پیری‌کی‌ کلێسا‌ ده‌ناسم‌، زۆ‌ر‌ مکوپ‌ بو‌و‌ له‌سه‌ر‌ ئه‌وه‌ی‌ په‌یوه‌ندی‌ بکات‌ به‌ ئه‌ندامی‌کی‌ گونا‌ه‌کاری‌ فیل‌باز‌، هه‌تا‌ ئه‌و‌ ئاسته‌ی‌ له‌ کاتی‌ نا‌خواردن‌ له‌به‌رده‌م‌ شوینی‌ کارکردنی‌ ئه‌ندامه‌ که‌ ئۆتۆمبیله‌ که‌ی‌ پاگرت‌ به‌و‌ هیوا‌یه‌ی‌ که‌ له‌ کو‌تاییدا‌ رووبه‌رووی‌ ببیته‌وه‌. به‌دا‌خه‌وه‌، ئه‌ندامه‌ که‌ سه‌رکه‌وتوو‌ بو‌و‌ له‌ خۆ‌دزینه‌وه‌ لای‌ و‌ تۆ‌به‌ی‌ نه‌کرد‌ و‌ نه‌گه‌رایه‌وه‌.

مه‌ری‌ وی‌ل

مه‌ری‌ وی‌ل‌ به‌ شپه‌زه‌بیه‌وه‌ و‌ به‌ هیواشی‌ بۆ‌ ده‌ره‌وه‌ی‌ کلێسا‌ سه‌رگه‌ردان‌ ده‌بیت‌، که‌وا‌ له‌و‌ی‌ چالاکی‌ گرنه‌گپیدانی‌ دیکه‌ سه‌رگه‌ردانی‌ ده‌کات‌. ئه‌م‌ سه‌رگه‌ردانییه‌ ره‌نگه‌ له‌ ئه‌نجامی‌ خشته‌ی‌ جه‌نجالی‌ گه‌شته‌ زۆ‌ره‌کانی‌ بیت‌، یا‌ن‌ به‌ هۆ‌ی‌ بریاریکی‌ بێ‌ دانا‌یی‌ تاییه‌ت‌ به‌ مه‌شقی‌ وه‌رزشی‌ بیت‌ بۆ‌ مندا‌له‌کان‌ که‌ ته‌وا‌وی‌ خێزانه‌ که‌ له‌ په‌رستشی‌ پو‌ژانی‌ یه‌کشه‌مه‌مه‌ دوور‌ ده‌خاته‌وه‌، یا‌ن‌ گرێبه‌ستکردن‌ له‌گه‌ل‌ کو‌مپانیایه‌ک‌ بۆ‌ چاککردنه‌وه‌ و‌ نو‌پکردنه‌وه‌ی‌ نه‌هۆمی‌ سه‌ره‌وه‌ی‌ خانووه‌که‌ت‌، که‌وا‌ پشووه‌کانی‌ کو‌تایی‌ هه‌فته‌ت‌ ده‌بات‌. ئیتر‌ ناگه‌ریته‌وه‌ بۆ‌ لای‌ کلێسا‌ یا‌ن‌ په‌روه‌ردگا‌ر‌. وه‌ هه‌ندی‌ک‌ جا‌ری‌ دیکه‌، هه‌ندی‌ک‌ که‌س‌ گله‌یی‌ ده‌که‌ن‌ له‌وه‌ی‌ که‌ هه‌ست‌ ده‌که‌ن‌ له‌ کلێسادا‌ له‌ شوینی‌ گونجا‌وی‌ خۆیا‌ندا‌ نین‌، ئیتر‌ سه‌ردانی‌ کلێسا‌ نا‌که‌ن‌.

سه‌رباری‌ باروودۆخه‌که‌، ره‌نگه‌ ئه‌م‌ ئه‌ندامانه‌ تیکشکا‌ون‌ له‌ گو‌یگرتن‌ له‌م‌ وشتا‌نه‌ی‌ هاندا‌ن‌ که‌ له‌ نامه‌ی‌ عیبرانییه‌کاندا‌ ها‌توو‌ه‌: «هه‌روه‌ها‌ با‌ ناگادا‌رییه‌کتری‌ بین‌ بۆ‌

هاندان له سهر خۆشهويستی و کاری چاک. با واز له کۆبوونهوه کامان نههتین، وهک هه نديک له سه رپراهاتون، به لکويه کتری هاندهين، به تايه تي که ده بينرپوژی هاتنه وهی مه سيح نزيک ده بيته وه» (عيرانيه کان ۱۰: ۲۴-۲۵). له بيريان کردووه که ئەندامی کليسا واتا په يوه ندى به رده وام له گه ل ئەندامه کانی دیکه له پیناوی پيشخستنی «خۆشهويستی و کاری چاک». رهنگه يه کيک له روانگه ی خۆيه وه بپرست و بليت که ئەم مه ره وي له، که له کۆبوونهوه کانی پرستش له کليسا که مان دوور که وتوو هته وه، بارو دوخه که ی هتته خراپ نييه. به لام له راستيدا ئەوه يه که ئەم مه ره گوناھيک ده کات که گوپرايه لي ئەم پاسپارده يه ی کتيبی پيروژ نابيت.

پيران ئەوانه ن تيبني ئەو ئەندامانه ده که ن که ژيانيان پره له بهر پرسياريتي زياد له پيوست، وه به رده وام ئاموژگاريان ده که ن که ري به چالاکي و بهر پرسياريتيه جيا وازه کان نه ده ن که په يوه ستبونيان بو ئاماده بوون له پرستش و ژيانى هاوبه ش له گه ل باوه پردان له کليسا دا بخنکيت.

مه ره شه له کان

هه رگيز عيسا به ليبي پينه داوين که ريگري له ئازار و ناخوشي ده کات؛ باوه پردان به مه سيح، هه نديک جار تووشي ده رکردن ده بنه وه له کاره کانيان، په يوه ندييه کانيان هه لده وه شيته وه، تووشي نه خووشي شه که ده بن، له ريگاي خيرا له دواوه ئوتومبيل خوي پياندا ده کيشيت، يان که سيک سکا لايه کي ياسايي له دژيان به رز ده کاته وه. وه باوه پردارانيش پير ده بن، که پيشتر چوست و چالاک بوون، له ماله وه ده که ون. ئەم ئەندامه به ئازارانه مه ري شه لن و رهنگه تووشي مه ترسي وازه ينان و پشتگو يخستن بن؛ چونکه ناتوانن له گه ل ته واوي ميگه له که برۆن. ئەوان پيوستيان به که سيکه به هيواشي له گه ليان بروت. رهنگه تهنگانه ی قورس به سه ر بوپرتين و پيروژتري ني پيروژکراواندا زال بيت، وه تووشي به يوايي بکات و هيژ و وزه ی به فيرو بدات له پاراستني په يوه ندى سروشتي له گه ل کليسا دا. ئەگه ره ئەيوب، ئەو پياوه ی به ئارامگرتن و باوه ره که ی ناسراوه که هيچ مروفتيک له ئاستي ئەودا نييه، ئارامگرتنه که ی گه يشته لووتکه، گه لي کليسا که شت به هه مان شيهن.

کاتيک ده زانيت يه کيک له ئەندامان تووشي گه رده لوولتيک بووه له ژيانى، ئەمه کاتي گونجاوه بو ئەوه ی زياتر له بابه ته که بزانيت. ئايا ئەم خوشک يان برايە له لايەن

ئەندامەکانى دىكەوھ پالپشتى و پشتىوانى بە دەستدېئىت، لەلایەن ھاوڕێيانەوھ يە يان ئەندامانى كۆبوونەوھى وانەى كتيبى پىروژە؟ ئايا خزمەتكارەكانى كلىسا دەتوانن پىداويستىيە كردارىيەكان دابىن بكەن؟ ئايا ئەندامانى لىژنەى نوێژكردن لە كلىسادا ھەوآلى تەنگانەى ئەم ئەندامەيان پى دراوھ؟ زۆر جار ئىمەى پىران دەتوانىن باشترىن خزمەت پىشكەش بكەين بە ئەندامىك بەوھى سەرنجى جەستەى مەسىح بوروژىنىن و بىجولنىين لەو كاتەى ئىمە دەستى ھاوكارى درىژ دەكەين بە نوێژكردن و پىشكەشكردنى پراوژ.

چەندە جوانە مەرى شەل ھەست بە بچووكترىن گرنگىپىدان بكات. لەباوھ شگرتىنىكى كورت يان نوێژكردن لە ھۆلى كلىسا لەدواى تەواوبوونى پەرسەش، نامەيەكى كورتى ھاندان، يان سەردانىكى كورت، دەكرى پشتىوانى بىت بۆ ئەندامىكى برىندار و پالنەرىك بىت بۆ ئەوھى مانگىكى دىكە بەرەو پىش بچىت. لە ھەفتەى رابردوو، پرسىارم لە خاتوونىكى ئەندامى كلىساكەمان كرد سەبارەت بە بارودۆخى مېردەكەى، كىشەى گەورەى تەندروستى ھەبوو و ھەندىك جار رېگرى لى دەكرد لەوھى بىتە كلىسا. ئەم خوشكە باسى دواىين بارودۆخى تەندروستى بۆ كردم، ئىنجا ستايشى يەكىك لە پىرانى كرد كە كاتى خۆى تەرخان كردووھ بۆ ئەوھى سەردانىان بكات. ئەم سەردانە سادەيە بۆ مآلى ئەم دوو ھاوسەرە باوھرەكەيانى پتەو كردووھ، وھ ھىزى كۆلنەدانى پى بەخشىن.

ھەموو ماندووبوونىك ھەرچەندە كەمىش بىت بەتآل نىيە. ھەرچەندە خودا ئاگادارى كردىتەوھ بۆ يەكىك لە ئەندامانى برىندارى كلىسا، دەستى ھاوكارى بۆ درىژ بكە و سەردانى بكە.

• ئەو مەرانەى شەر دەكەن

رەنگە پىت وايىت كە زەحمەتە باوھر بەمە بكەيت، بەلام بۆم دەرکەوتووھ كە ھەندىك لە ئەندامانى كلىسا كەوتوونەتە شەر كركردن لەگەل يەكتر. بىگومان كە ھەرگىز ئەمە لە كلىساكەى مندا پرووى نەداوھ! وھ دلنىام لەوھى كە ھەرگىز لە كلىساكەى تۆشدا ئەندامان لەگەل يەكتر شەر ناكەن! ئەگەر كلىساكەى تۆش وھ كلىساكەى منە، ئەوا ھەموو ئەندامان روانگەى ھاوبەشيان ھەيە بۆ سىياسەت و مۇسقىا و پەرسەش، وھ ھەموو لىژنەكان ھەمان شىواز دەگرنە بەر بۆ چارەسەرى كىشەكان و بەرپۆھبردنى كاروبارى دارايى، كەس سەبارەت بە مافى كەسى دىكە ھەلە ناكات.

ئایا بە راستی ئەمە بارو دووخی کلێساکەتە؟

لە کلێساکەى مینیش ئاوا نییە؟ لە راستیدا، لەسەر بنەمای جواریەتی که سایەتییەکان و پرابردوویان لە ئیوان ئەندامانى کلێساکەمان، سەربارى خواستی بەردەوامان بوو گونا، سەرسامم بەو هاوڕێتییە لە کلێساکەمان. بێگومان چاکەى ئەمە دەگەرێتەووە بوو ڕۆحى پیرۆز.

کاتیەک ئەندامانى کلێسا لە گەڵ یەکتەر لە مەملانیدان، بێگومان ئەو هەش هەر پروودەدات، پرووبە پرووی مەترسییكى گەورە دەبینەووە ڕەنگە تووشى پەرتەوازەى بێت و لە کلێسا دووربکەوێتەووە. خەلکى بە خیرایى دەستدەکەن بە ونبوون. دەئین: «پێویستە کلێسا بەم شێوەیە نەبێت». یان «ناتوانم بە هۆى ئەم گرژییەى که هەستى پێدەکەم پەرستش بکەم. دەمەوێت لەم شوێنە دوور بکەومەووە».

ئەم ئەندامانەى مەملانى دەکەن پێویستە هان بەریت بوو ناستەواى لە پیناوى شکۆى خودا و بەرژەو ندى ئینجیل، بەلام پێویستیان بە کەسیک هەیه که یارمەتییان بەدات بوو هینانە دى ئەمە. تەنانەت قوتابییانى زۆر پێگەیشتووش، ڕەنگە پێویستیان بە دادوهر بێت. پۆلس ئاماژەى کردووە بوو کێشەى ئیوان دوو لە هاوبەشانى خزمەتەکەى: «لە ئەوودیا دەپارێمەووە و لە سینتخى دەپارێمەووە که بەیه کبونیان لە گەڵ مەسیح هاوبیر بن» (فیلیپى ٤: ٢). ئینجا سەبارەت بەمە داواى لە کلێسا کرد: «بەلێ تۆش ئەى هاوڕێى دلسۆزم، داوات لێ دەکەم یارمەتییان بەدیت، چونکە هەردووکیان لەراگەیاندى پەيامى ئینجیلدا شانەشانى من تیکۆشاوان» (فیلیپى ٤: ٣).

ئەى پیران، لە مەملاتى ئیوان ئەندامان هیواى ئەو تان نەبێت لەخۆرا نامینیت، بە دەگمەن ئەو پروودەدات. ڕەنگە حەز بکەیت که بابەتەکە پشتگوێ بخەیت و خۆى لێ بەدوور بگریت، لەبەر ئەو هى تۆ کەسیكى ئاساییت و حەز لە ناکۆكى ناکەیت. بەلام وشەکانى عیسا لەبیر مەکە: «خۆزگە دەخوارزیت بە ناستیخوازان، چونکە بەرپۆلەى خودا ناودەبردین» (مەتا ٥: ٣). دەست بەم بەرەکەتەووە بگرە. وە داوا لەو ئەندامانە بکە که کێشەیان لە ئیوانە قسەت لە گەڵ بکەن و تەماشای بکە بزانە دەکریت خودا چى بکات. لەبیرت بێت که ئامانجى پیر پێگەیشتنى مەرەکانە (پروانە بەشى دووهم). شەر و مەملانى دەرفەتى سەرنجراکیش دروست دەکات بوو گەشەکردنى باوەردار لە مەسیحدا.

○ مهري قهپ هاوڙ

ئەگەر شەر و گلەیی و گازندەیی ئەندام لە شوانی کلێسا بێت، ئەو کات چی دەبێت؟ ئەگەر مەرەكە لێت بره‌پۆتەوه لەو کاتەیی دەتەوی لێی نزیك بکه‌ویتەوه چی دەبێت؟ چۆن دەتوانیت كە بەردەوام بیت لە پاسه‌وانی كە سێك كە بوونی تو بە هۆكاری سه‌رپێچیکردنی خۆی دەزانیت؟

وه‌لامی ئەم پرسیاره‌ ته‌واو جیاوازه‌ به‌گۆیره‌ی بارودۆخی كەسه‌كان و ئەوانه‌ی كە په‌یوه‌ندیان له‌گه‌ڵی هه‌یه‌. به‌لام، سه‌رباری جیاوازیه‌كان، له‌ خواره‌وه‌ باسی سێ شت ده‌كه‌ین كە پێویسته‌ به‌رده‌وام كاتیك پیر رووبه‌رووی ره‌خنه‌ ده‌بێت‌وه‌ بیکات:

○ داوا له‌ پیرانی دیکه‌ بکه‌ كە یارمه‌تیت بدن له‌سه‌ر كارکردن له‌گه‌ڵ ئەندامی دلتەنگ. هه‌روه‌ك له‌ به‌شی شه‌شه‌مدا ده‌بینین، ئەمه‌ به‌ یه‌كێك له‌ مه‌به‌سته‌كانی خودا ده‌زانیت بۆ هه‌بوونی زیاتر له‌ یه‌ك پیر له‌ کلێسا. به‌م كرده‌ره‌ش ده‌لێین «كۆمه‌له‌ی پیران». پیره‌كان به‌رده‌وام پارێزگاری له‌ یه‌كتر ده‌كهن؛ چونكه‌ شوانه‌كانیش هێشتا خۆیان مه‌رن. به‌ ساده‌بیه‌وه‌ برۆ به‌رده‌م پشكینی ورد له‌لایه‌ن پیره‌كانی دیکه‌وه‌، له‌ خۆشه‌ویستیدا. ئەگەر ئەندامه‌كە له‌ رێگای راست ده‌رچوو، با پیره‌كانی دیکه‌ پشتیوانی له‌ هه‌لۆیستی تۆ بکه‌ن.

○ پارێزگاری له‌ دلت بکه‌ له‌ وروژان بۆ به‌رگریکردن له‌ خۆت، له‌ توورپه‌یی، رقیببوونه‌وه‌. وه‌ كاتیك ده‌ستی هاوكاری بۆ پیرانی دیکه‌ درێژ ده‌كه‌یت، ئەم بیانوو به‌كارنه‌هێنیت بۆ ئەوه‌ی هه‌لۆیستیکی به‌رگریكاری وه‌ربرگرت؛ به‌لكو كۆشش بکه‌ بۆ دروستکردنی خۆشه‌ویستی و دلتەرمی به‌رامبه‌ر ئەوانه‌ی ده‌یانه‌وێت له‌ به‌های تۆ كەم بکه‌نه‌وه‌.

○ كاتیك رووبه‌رووی خۆشك یان براكه‌ت ده‌بیت‌وه‌ كە له‌ تۆ توورپه‌یه‌، به‌ وریابیه‌وه‌ گۆیی لێ بگره‌. له‌ ماوه‌ی چه‌ندین سالی رابردوو ته‌نانه‌ت ئەو كه‌سانه‌ش كە زۆر توورپه‌ن، ئەوانه‌ی كە بێ به‌زه‌یی ره‌خنه‌م لێ ده‌گرن، زۆربه‌ی كات هۆكارێکی دیاریكراویان هه‌یه‌. ره‌نگه‌ ئەم هۆكاره‌ زێده‌په‌وی تیدا كرابێت، یا به‌ رێگایه‌کی پینه‌گه‌یشتووانه‌ و هه‌له‌ ده‌ریانپه‌ریوه‌. به‌لام ئەوان زۆربه‌ی كات كاردانه‌وه‌یان هه‌یه‌ به‌رامبه‌ر به‌ شتیك پێویسته‌ من رووبه‌رووی بيمه‌وه‌.

◦ ناگادار بوون: بانگه‌پشتیک که ئینجیل دایرشتوو

گه‌ران به‌دوای ئەندامانی وی‌لبوو لەم هه‌لۆیسته‌دا یه‌کێکه له‌ قورستترین به‌ش و که‌مترین سه‌رنجی هه‌یه له‌ ئەرکی پیر. کاتیک وانیه‌ک ده‌لێتته‌وه له‌ لایه‌ن کلێساوه ریز و حورمه‌تیکى تابه‌ت لى‌ ده‌گیریت و ده‌ستخۆشیت لى‌ ده‌کریت. وه‌ رهنگه له‌ نوێژکردنت بۆ ئەندامان هه‌ست بکه‌یت به‌ رهامه‌ندی و رووگه‌شى و بووژانه‌وه کاتیک ئەندامیکى له‌تێو ده‌سته‌ی پیران که‌وا بریاریکى میژوویی ده‌دات. به‌لام سووده که‌سیه‌کان چیه‌ که‌ وه‌ک پیر بۆت ده‌گه‌رێته‌وه له‌ رووبه‌روو بوونه‌وه‌ی که‌سیکی داوینیس یان که‌ ده‌چیت بۆ چاره‌سه‌رکردنی کیشه‌یه‌کی درێژخایه‌ن؟ کیه‌ ئه‌و که‌سه‌ی چه‌ز ده‌کات دابنیشیت و گوێ بگریت له‌وه‌ی دوو هاوسه‌ری تووره‌ به‌ وردی ئه‌و رینگا جیاوازانه‌ روون ده‌که‌نه‌وه که‌ پێیان وایه‌ تو و کلێسا به‌رامبه‌ر به‌وان هه‌له‌تان کردوو؟ ئایا هه‌موومان ئه‌وه‌نده کیشه‌یه‌مان له‌ ژياندا نییه‌؟ بۆچی ده‌که‌ویتته‌ ناو زۆنگاوی کیشه‌کانی که‌سیکی دیکه‌؟

باسی یه‌کیک له‌ هۆکاره‌کان ده‌که‌م: پیران به‌ قوولی ئینجیل به‌رجه‌سته ده‌که‌ن کاتیک به‌دوای ئەندامانی وی‌لدا ده‌گه‌رێن. وه‌ به‌رده‌وامی له‌ به‌دواداچوونیان و شوینهلگرتیان ئه‌وه‌یه که‌ ده‌یانه‌وێت وه‌ک عیسا بن.

شوانه‌ دلسۆزه‌که‌ هاته‌ ئه‌م جیهانه‌ بۆ ئه‌وه‌ی به‌دوای ونبووه‌که‌دا بگه‌ریت و رزگاری بکات. به‌رخى خودا هات بۆ ئه‌وه‌ی مه‌ریت له‌ پیناوی ئه‌و مه‌رانه‌ی تۆبه‌یان نه‌کردوو، وه‌ گوناهبارن وه‌ک ئیمه‌. پزیشکی مه‌زن هات بۆ ئه‌وه‌ی مه‌ره‌ شهل و نه‌خۆش و شکسته‌کان له‌ ده‌ره‌نجامی گوناه‌ چاک بکاته‌وه. سه‌رۆکی ناشتی جیهانه‌که‌مانى ملک‌ه‌چ کرد که‌ شه‌ر و دوژمنداری و دابه‌شبوونی له‌ ژماره‌نه‌هاتوو وێرانی کردبوو. وه‌ کاتیک جوینبارامان کرد و لیماندا و بریندارمان کرد ده‌می نه‌کرده‌وه.

عیسا ناچار نه‌بوو بیت، به‌لام هات. کاتیک پیران ده‌ستپێشخه‌ری ده‌که‌ن بۆ چوونه‌ ناو بابته‌تیک، هه‌رچه‌نده له‌سه‌ریان بکه‌وێت، ئه‌وان نموونه‌یه‌کی ئه‌م ئینجیله‌ پێشکه‌ش ده‌که‌ن که‌ جارى ده‌ده‌ن.

به شی پینجه م به بی خۆزاکردن رابه رایه تی بکه

بارودۆخه که به ره و ئالۆزی ده چیت، ئە گەر شوانی گه وره و یاریده ده ری شووان سه باره ت به چه ندین بابه تی گرنگ ها ورا نه بن، له وانه ش هزری یه زداناسی و باشترین رینگا بو خزمه تکردنی کلێسا. نیشانه کانی جیاوازی له ئیوانیان له به رده م جه ماوه ری باوه ردارای کلێسا به گه وره یی ده رده که ویت. وه گرژی زیاتر سه ریه ه لده دا بو دابه شوونی کلێسا.

پاش ئە وهی شووانی یاریده ده ر بارودۆخه که ی بو م روون کرده وه، پرسیارم لیتی کرد: «ئایا له کلێسا که تان ئە نجومه نی پیرانی لی نییه؟» بو می دوویات کرده وه که لیه تی. ئیتر به رده وام بووم و گوتم: «که واته چه هه نگاو یکیان گرتووه ته بهر بو چاره سه رکردنی ئە م ناکوکیه؟»

پیی گوتم: «ئهمه به شه ناخۆشه که یه ئە وان نازانن پیویسته چی بکه ن؛ که ئاماژه ی جیاوازی ده ئیترن. هه ندیک جار پیم ده لین که ده یانه ویت من له تیمی کارکردن مینمه وه، وه هه ندیک جاری دیکه وا دیاره که پیمان وایه جیاوازیه کانی ئیوان من و سه رو که که م زیاد له پیویست گه وره یه.»

ده توانم هه ست به هه ر یه کیک بکه م که له م بارودۆخه دا به سه ر ده بات. هه ستم به ئازاری دلی هه ریه ک له شوانه کان کرد که هه ردووکیان په روهر دگاریان خۆشه ویت به لام هه ریه که یان پروانگه یان بو خزمه ت جیاوازه له وهی دیکه یان. وه هاوسۆز بووم له گه ل ئە م پیرانه. پیم وایه ئە وان پیاوی چاکن، ده یانه ویت خزمه تی کلێسا بکه ن، به لام خۆیان له ناو ملاملائییه کی ئالۆزدا بینوه ته وه، ئە گه ری هه یه له هه ر کاتی کدا له ئیوان دوو شوانه که ی کلێسا دا بته قیته وه، ئە وانیش ده یانه ویت ریزی هه ردووکیان بگرن. نامۆ نییه ئە وان وه ک ئیفلیج دیارن له جووله کردن. ئایا ئە مه جوړیکه له ئاژاوه له سه رووی ئاستی ئه رکی ئە وان؟

له گه ل ئە وه دا، ئە وهی شوانه کان و کلێسا پیویستیان بوو ئە وه بوو که پیران ئاماده بن بو چوونه ناو هه ر هه لویستیکی زۆر ئالۆز، وه جله وی رابه رایه تی بگرنه ده ست.

○ کئی گوتوویه تی؟

رهنگه وا دیاربیت که زیاد له پپووسته به شیکی ته وواو تهرخان بکهین بۆ باه تی رابه رایه تی له کتییی پیروژ سه بارهت به پیران. ئایا روون نییه که پیران ده بی کلئسا به ریوه بهن؟ رهنگه، به لام هه ندیک جار شته روونه کان له بهرچاو ون ده بن کاتیک باروودوخه کان به ره و نالۆزی هه لده کشین.

رهنگه پیران به ئاسانی هه ست به وه بکهن ئه وان به پپی پپووست شایسته نین بۆ رابه رایه تی کلئسا کانیان، به تایه تی له کاتی هه لۆپسته زۆر قورسه کان. به م شپوه یه بیر ده که نه وه: «پروانامه ی ئه کادیمیم نییه له کوئیرژی یه زداناسی. وه مه شقم پی نه کراوه بۆ به ریوه بردنی کلئسا. وه له گه ل بهر پرسیار بیته خیزانی زۆرم و ئه رکه که م که به ده وامی ته وواو کاری تیدا ده که م، توانای تیگه یشتنی ته وواوم نییه بۆ چاره سه ری ئه م کیشه یه. بۆ ئه وه ی راستگو بم، هه ست ده که م که من زیاتر نیم له ئه ندامیکی پرزدار ی لیژنه یه کی کلئسا». کین پیرانی پارت تایم بۆ ئه وه ی فه لسه فه ی خزمه تی ئیردراو بیته کان دابرژنه وه، که وا زۆر له میژه کلئسا بنیادی ده نیت، وه کین بۆ ئه وه ی رابه رایه تی کومه لی باوه رداران بکهن له پرۆژه یه ک که تیچوونیکی زۆری هه یه بۆ فراوانکردنی ده زگاگان، یان جیاکاری بکهن له بانگه شه ی که می ریکوونیکی یان پشتگو یخستنیکی خیرا له لایه ن یه کی که له ئه ندامانی تیمی خزمهت له کلئسادا؟

رهنگه ئه ندامانی کلئساش به لایانه وه سه یر بیت. هه ندیک جار ئه ندامی کلئسا به راده یه ک له گه ل رابه رایه تی پیری پارت تایم ده روات که پیره که به و ریگایه دا ده بات که ئه ندامه که ده به ویت. به لام، کاتیک پیران دوورپانیکی ”هه له ی” ریگا هه لده بژیرن له نا کاو ئه ندامی کلئسا راده وه ستیت و گله یی ده کات، ده لیت: ”ئو خو ی به کئی ده زانیت؟ ماوه ی ده سال له گه لی بووم له زنجیره کانی خویندنی کتییی پیروژدا. ئه و له من باشتر نییه. ئیستا ئایا ئه و ده به ویت له نا کاو خو ی بریار له شته کان بدات؟»

ته نانهت ده توانین هه نگاو یکی دیکه به ره و دواوه بگه ریینه وه و گومان بکهین له یاساییبونی ده سه لات ی پیر له بهرگیکی فراوانتر بۆ ئه و قوناغه فه ره نه گییه کی که تیدا ده ژین. لیره له رۆژاوا خه لکی چه ز ده کهن به گومانه وه ته ماشای رابه ران بکهن. ئیمه چه ز ده کهین گومان له ده سه لات بکهین، چه ندین بیرۆکه ی پیلانگیر ی داده ریژین، وه هه له ی که سانی دیکه راده گه به نین. هه تا رابه ره که مه زن بیت، که وتنی زه حمه تر ده بیت، وه به و هویه وه خه لکی به که وتنی زیاتر خو شحال ده بن. ئه گه ر ده سه لات

له دهزگاکانی دهرهوه گورږا بو دهزگاکانی ناوخو، نهوا ههر کهسیک دهبیته گهره
 خوږی. کهواته، لهنیو نهو کهشه‌دا، کی پیره، کلیسا لهبیر بکات، بو نهوهی به ههر
 یه کیک بللی پوویسته چوږن بژییت یان پوویسته باوه‌ری به چی هه‌بیت؟
 ئایا به‌راستی پیران ده‌سه‌لاتی رابه‌رایه‌تیان هه‌یه له کلیسادا؟

○ بویه هه‌یه بیته رابه‌ر

با ده‌ستبکه‌ین به پیداجوونه‌وه بو ئهم سئ ناوه‌ی له شوینی یه‌کتر به‌کار دین و
 له په‌یمانی نویدا بو ئهم ئه‌رکه دانراون. سه‌رباری نهوه‌ی ئهم سئ نازناوه ئاماژه‌ی
 که‌می‌ک جیاوازیان هه‌یه، هه‌موویان ئاماژن بو بیروکه‌ی ده‌سه‌لات و رابه‌رایه‌تی:

○ پیر: ئهم ده‌سته‌واژه‌یه واتای دانایی و نه‌زمون له‌خو ده‌گریت. خه‌لکی ده‌چنه
 لای پیر بو داواکردنی راویژ و ریئوینی. هه‌روه‌ک پیران ده‌سه‌لاتی نه‌خلاقییان
 هه‌یه؛ کاتی‌ک قسه‌ ده‌که‌ن، پوویسته خه‌لکی گوئیان لی بگرن.

○ شوان (قه‌شه): شوان کاروباری می‌گه‌ل له‌ئستو ده‌گریت، مه‌ره‌کان له
 شوینی‌ک ده‌باته شوینی‌کی دیکه. ئایا ده‌کرری بیر له شوانی‌ک بکه‌یته‌وه
 به‌لایه‌وه گرنه‌گ نه‌بی‌ت مه‌ره‌کان به‌چ ئاراسته‌یه‌کدا ده‌رۆن؟

○ سه‌ره‌ره‌شتیار، چاودی‌ر: ئهم ده‌سته‌واژه‌یه وه‌سفی که‌سیک ده‌کات سه‌ره‌ره‌شتی
 شتی‌ک یان که‌سانیک ده‌کات و ئاگای لیان ده‌بی‌ت.

هه‌روه‌ها جاریکی دیکه بیر بکه‌وه له‌چهند ده‌قیکی کتیبی پیروژ که‌ پێشتر
 خویندمان. له‌و کاته‌ی جاریکی دیکه ئهم ئایه‌تانه ده‌خوینیته‌وه، تیبینی نه‌وه بکه
 هه‌ر یه‌کی‌ک له‌ نووسه‌رانی ئهم ئایه‌تانه وای داناوه که‌ چاودی‌ره‌کانی کلیسا ده‌سه‌لاتی
 رابه‌رایه‌تی کلیسایان هه‌یه، وه‌ ئه‌ندامانی کلیسا به‌رپرسیاره‌تیان له‌ئستویه بو
 ریژگرتن له‌وه‌سه‌لاته‌ و ملکه‌چبوونیان بو‌ی.

«ئه‌گه‌ر که‌سیک نه‌زانیت خیزانه‌که‌ی به‌ری‌وه‌ بات، چوږن چاودی‌ری
 کلیسای خودا ده‌کات؟» (یه‌که‌م تیمۆس‌اوس ۳: ۵).

«نه‌وه‌ پیرانه‌ی که‌ به‌باشی کلیسا به‌ری‌وه‌ده‌به‌ن، شایانی ریژیکی
 دووقاتن، به‌ تالیه‌ت نه‌وانه‌ی له‌ وتاردان و فی‌رکردنی وشه‌ی خودا
 ماندوو ده‌بن» (یه‌که‌م تیمۆس‌اوس ۵: ۱۷).

«ئىتر خوشكان و برايان، داواتان لى ده كه يني پىزى ئه وانه بگرن كه له نيوتاندا زه حمهت ده كيشن و به يه كبوون له گه ل مه سيحي بالاده ستدا سه رپه رشتى و ئاموژگاريتان ده كه ن، له بهر كاره كانيان ئه وپه پرى پىز و خوشه ويستيبان بو ده ربرن. به ناشتى له گه ل يه كترى بژين» (يه كه م سالونيكى 5: 12، 13).

«گوپرايه لى رابه ره كانتان بن و ملكه چيان بن، چونكه ئيشكتان بو ده گرن، وه ك بللى حيسايبان پيشكه شى خودا ده كه ن، تاكو به شاديبه وه ئه مه بكه ن نه ك به بىزارى، چونكه ئه مه زيانى بوتان ده بيت» (عبرانييه كان 13: 17).

پيران ئه ندامه كان به پىروه ده بن، رابه رايه تيبان ده كه ن و هوشداريبان پىده ده ن و به رده وام ده بن له وهى گرنگيان پىده ده ن. وه ئه ندامان كاردانه وه يان ده بيت به ده ربرينى پىزانينى شايسته به پيران و پىزيان ده گرن و گوپرايه لىان ده بن.

كلپساكان جياوازن له چونه تى ريكخستنى؛ ئه و كلپسايبانه ي به سيسته مى به كو مه ل به پىروه ده بردين وه ك كلپساكه ي من، ريكخستنه كه ي وه ك كلپساكانى پيران نيه، وه هه ر دوو كلپسا سيسته مى چاودىرى په يره و ناكه ن كه پشت ده به ستيت به بوونى چاودىر و سه رو كى چاودىران، وه ك هاوپىيامان له كلپساي ئه نگليكان. به لام پىويسته هه موو كلپساكان به لاي كه مه وه له سه ر يه ك شت كو ك بن كه له سه ر بنه ماي فيركردنى كتيبى پىروژه، ئه و يش ئه وه يه كه خودا هه نديك ده سه لاتي به پيران داوه له پىناوى به پىروه بردنى كاروبارى كلپساي نىوخوييدا.

○ پشوو دان له نيو شتومه كه كان

ئه گه ر تو پىرى كلپساكه تيت، كو شش بكه بو ئه وهى رابه رايه تى كلپساكه ت بكه يت. پىويستت به وه نيه كه هه موو وه لامه كان بزانيت، بىگومان ناتوانيت هه موو شتيك به رىگايه كى نمونه يى جيبه جى بكه يت. به لام عيسا تو ي كردووه ته بريكار بو رابه رايه تى ميگه ل. كلپساكه ت پىويستى به وه يه تو ده ستپيشخه رى بكه يت و گه ل له نه خشه ي رىگا به ره و پيش به يت.

ره نكه هه ز بكه يت كاردانه وه ت وه ك شاولى پاشا بيت. له گه ل ئه وهى كه خودا

شاولی هه لَبژارد، هه چهندهش که ساموئیل دهستنیسانی کرد وه ک پاشا، شاول خۆی له ناو شتومه که کان شارده وه له و کاتهی که پبویست بوو بۆ یه کهم جار له بهردهم گهل دهر بکه ویت. ده بئ شویئیکی هه وونهیی بوویت بۆ خۆحه شاردان؛ له بهر ئه وه پبویست بوو گهل له خودا پرسیت له کوئیه. «جا جاریکی دیکه له یه زدانیان پرسی: «ئایا ئه و پیاوه بۆ ئیره دیت؟» یه زدانیش فهرمووی: «ئه وه تا خۆی له ناو شتومه که کاندایا شارده وه ته وه.»» (یه کهم ساموئیل ۱۰: ۲۲). ئه ی پیری برام، خۆت مه شاره وه له کاتیکدا کلێسا پبویستی به رابه رایه تی تۆ هه یه. کاتی ئه وه هاتوو ه که تۆ له نیو شتومه که کان بیته دهره وه؛ وه ره دهره وه له نیو ئه وه شوئیهی ته رخا ن کراوه بۆ جاناکان وه شوئینی خۆت بگره له نیو شوئینی لیخو رینی فرۆکه.

خودا کۆمه لی باوه ردارانی کلێسا که می به ره که تدار کردوه به وه ی جار له دوای جار پیرانی پارت تایم ئازای پئ به خشیون که له کاتی ناخۆشدا شوئینی رابه رایه تییان گرتوه. ئیستا بیر له جۆن ده که مه وه، که به لیها تووی رابه رایه تی کردین له پیدا چوونه وه به ده ستوره که مان له دوای چه ندین سا ل که کلێسا ئه زمونی دابه شبوونیکی ئازاره خشی هه بوو. دووباره نووسینه وه ی ده ستوری کلێسا ده نگدانی ته واوی ئه ندامانی کلێسای پیدرا. له چه ندین کۆبوونه وه ی پر له گرژی له گه ل تیم دانیشتم، وه بینیم چۆن به هه موو هیمنیه ک سه رکه وتوو ده بیته له دهره یانی پلیته ی دووبه ره کی له نیو ئه ندامانی کلێسا، ته نانه ت له نیوان ئه ندامانی تیمی کارکردنی کلێساش. وه یادی «مات» ده که مه وه که سه رکه وتوو بوو له هیئانه دی یه کیته ی له کلێسادا له ریگای ئه وه ی به روونی و سه رنچرا کیشیه وه روونی کرده وه که پبویستمان به فراوانکردنی ته لاره کانی کلێسا هه یه. وه سوپاسی ریک و کیلی ده که م، ئه وان ه ی که یارمه تیدهر بوون له رینوئینیمان له ریگای کرداریکی گه رانی ئالۆز له شوان. وه گه رانه که مان کۆتایی پیهات به وه ی که شوئیکی یاریده دهری زۆر باشمان دۆزیه وه. ره نگه میگه ل تیبنی ئه وه ناکه ن که ئیرک له پیناویان چی کرد و ماندوو بوو له هاندانی پیرانی دیکه بۆ ئه وه ی بینه شوانی ئه ندامانی کلێسا.

ته نانه ت من که ئه م وشانه ده نووسم، سوپاسی خودا ده که م له پیناوی «بیل»، که له گه ل ئه وه ی ئیستا له دوو کاردا به ده وامی ته واو کار ده کات، ئه و کاته ده قۆزیته وه که تییدا کار ناکات، وه ئه زمونه که ی له به رپۆه بردن و کاریگه ریدا بۆ یارمه تیدانی من به کاردینیت. ئه و له هه مان کاتدا مه شقم پئ ده کات بۆ رابه رایه تی، ئه مه ش به ده سته که وتیکی زیده داده نیتم!

ده توانم ئەوهندهی لهم به شه دا ماوه به ناو و چیرۆک گه لێک پر بکه مه وه که شایانی ئەوهن له هۆلی تایبەت به پیرانی ناواری دابنیم . ئیمتیازی ئەوهم هه بوو که هاوبه شی پیاوانیک بم که ئەم میگه له یان ئەوهنده خوشویست که بریاری قورس بدن، وه سیاسه تیک دابریژن له سه ر بنه مای ئینجیل، وه ماندوو بن له پیناو یه کیتی کلێسا، وه له کاتی بیهیواییدا، بکشینه وه، ههروه ها چه ندین کاتژمیر له کۆبوونه وه، گفتوگۆ، نوێژکردن له پیناوی میگه ل به سه ر به ن. ئەو ده سه لاتهی که به لیهاتوو ی پیاوانیک به کاریده هیئن له خواترسن، خوشه ویستن، ژیان و یه کیتی و به ره می لی هه لده قواییت له کلێسای ناوخرۆی. وه خودی کلێسا سوودمه ند ده بیته کاتیک ریز لهم ده سه لاته ده گریته (عیبرانییه کان ۱۳: ۱۷).

• پیاوانخواری

رهنگه هیشتا قایل نه بوویت!

ئایا ئەم گفتوگۆیه سه باره ت به ده سه لاتێ پیر گزیت پیده دات؟ هیشتا دوو دلێت ته نانه ت له گه ئەم ده قانه ی کتییی پیروژ که ئەم قسه یه ده سه لمینیت؟ رهنگه به گویره ی ئەزموونی تو، کیشه که له وه دا نییه که پیران زۆر هاوشیوه ی شاول بن کاتیک خو ی له نیو شتومه که کان هه شاردا بو ئەوه ی خو ی له ته ختی پاشایه تی بدزیته وه. کیشه که له وه دایه که وه کو شاول بن له کاتی پاشایه تیه که ی، کاتیک پمه که ی بو داود هاویشته و هه ولی دا بیکوژیت به پالنه ری ئیره یی له وه ی که ده ترسا ئەم کوره بیت له حمیه تاجی پاشایه تی لی زهوت بکات (یه که م ساموئیل ۱۸: ۹-۱۱). رهنگه هه ست بکه یته که هه ره شه ی راسته قینه که پیران رووبه رووی ده بنه وه ترسیان نییه به لکو سه مکار بیانه یه.

گه نه چیک ی باوه ردار ده ناسم هه زی ده کرد له کلێسایه کی خو جییی خزمه ت بکات که پیکهاتبوو له کومه لیک ی بچووکی باوه ردار و ده کرا سوود له به ره ره کانی وه ربگیردریت. به لام ئەم گه نه جه خو ی بینیه وه له به رده م رێگری یه کیک له پیرانی کلێسا. ئەم پیره یارمه تیده ر بوو له دامه زانندی کلێساکه، وه قسه کانی ده سه لاتێ هه بوو. سه رباری ئەمه، هه ندیک جار راسته وخۆ ده سه لاتێ خو ی به کار ده هیئا؛ یه کیک بوو له «رابه رانی» نیو کومه لی باوه رداران، وه نه ده ترسا له وه ی ئەمه سه باره ت به و بزانیته. وه به داخه وه، ئەم پیره سه رسام نه بوو به وه ی ئەم گه نه جه ده ی توانی

پیشکەشی بکات بە کلێسا و بەو گۆرانکاریانەى ئەم گەنجە دەیویست بیکات. لە راستیدا، بە گشتی پیرەکە لە لایەنگرانى گۆرانکاری نەبوو. وە کاتیک جەنگەکە کۆتایى پێهات، وە بارودۆخەکە هیۆر بوو، وە، گەنجەکە بریارى دا بە هیمنى لە کلێسا بکشیتەوه، بە بریندارى و بیهیوایى.

لە راستیدا بابەتەکە پێویستى بە زیاتر لە یەک مەلەنێ یان دوو نییە لە گەڵ پیرانى خۆسەپین، ئەوانەى هەست بە گرنگی خۆیان دەکەن، بۆ ئەوهى وا لە مەرۆف بکەن گومان بکەن لە بابەتەکانى وەکو «دەسەلاتى شوانایەتى» و «سەرپەرشتى و گرنگیپێدانى رۆحى». لە کۆتاییدا، ئایا ئەم دەستەواژانە نییە کە رابەرانى دەستە و مەزەبە ئاینییە جیاوازهکان بەکاریدەهێنن بۆ ئەوهى پارێزگارى بکەن لە رێکخستنى خەلک؟

• رابەراییەتى بەبى خۆسەپاندن

عیسا و نێردراوانش هەمان دڵپراوکى و نیگەرانى تۆیان هەیه. ئەوان نە تەنها دەسەلاتى رابەراییەتییان بە پیران داوه، بەلکۆ هەر وهه شىوازی رابەراییەتییان لە بنه پرتەوه دارشتوووه تەوه بەوهى کە خزمەتیکى ساکاره، وە قوربانیدانە بۆ میگەل. وە پەترۆس بەرپرسیاریتی پیرانى دوویات کردوووه تەوه سەبارەت بە بەرپۆه بردنى میگەل وەک چاودێر (یەكەم پەترۆس ٥: ٢)، بەلام لە هەمان دەقدا داواى لە پیران کردوووه کە بە دڵنەرمى رابەراییەتى بکەن و بنه پیشەنگى میگەل: «خۆتان بەسەر ئەوانەدا مەسەپینن کە دراونه تە دەستتان، بەلکۆ بنه هونە بۆ میگەل» (یەكەم پەترۆس ٥: ٣). رەنگە پەترۆس لێرەدا باسى ئەوه بکات کە عیسا فێرى ئەو و قوتابییەکانى دیکە کردوووه سەبارەت بە دەسەلات و مەزنییتی راستەقینە لە شانشینی خودا:

«بەلام عیسا بانگی کردن و فەرمووی: «دەزانن سەرۆکی نەتەوه کانی دیکە وەک میر فەرمانرەواییان بەسەر دا دەکەن! و گەوره کانیان دەسەلاتیان بەسەر دا دەسەپینن. بەلام لە نێو ئیوه دا ئاوا ناییت، بەلکۆ ئەوهى دەیهویت لە نێوتاندا پایەى بەرز ییت، با بیته خزمەتکاران و ئەوهش کە دەیهوێ لە نێوتاندا بیته یەكەم، با بیته بەندەتان، وەک

اجیگای سەرنجە کە وشەى یۆنانى کە وەرگێردراوه بە «فەرمانرەواییان بەسەر دا دەکەن» لێرە لە (مەتا ٢٠: ٢٥)، هەمان وشەیه کە پەترۆس بەکاریدەهێنیت (یەكەم پەترۆس ٥: ٣). سەربارى ئەم دەقانه، هەمان وشە لە (مەرقۆس ١٠: ٤٢) هاتوووه، (دەقەکە هاوتەریبه لە گەل دەقى ئینجیلی مەتا)، وە لە (کردارى نێردراوان ١٩: ١٦).

چۆن كورپى مروّف كه نه هاتووّه تاكو خزمهت بكرّيت، به لكو خزمهت
بكات و ژيانى خوڤى به خت بكات بو كرينه وهى خه لكيكى زور. «مه تا
۲۰: ۲۵-۲۸).

كاتيک شوانه دلسوژه كه ژيانى خوڤى به خشى له پيناوى مه ره كان، ته نها له گونا
نه يكرپينه وه، به لكو ئه و ميگه له ي كه خوڤى كرده قوربانى بويان واتايه كى نوڤى پى
به خشين بو مه زنى و ده سه لات.

عيسا له دو ايين ئيواره خوانيدا، قوتابيه كانى سه رسام كرد كاتيک پيناى شوشه ت.
ئينجا ئه م شته سه رسورپه نيره ي به م شيويه ي خواره وه بو راڤه كردن:

«جا كه من گه و ره و ماموستاتانم و پيم شوشتن، ئيوه ش له سه رتانه
پييه كترى بشون. من موونه يه كم پيدان تاكو ئه وه ي بو م كردن ئيوه ش
بيكه ن. راستى راستيتان پى ده ليم: كويله له گه و ره كه ي زياتر نييه،
نيردراو يش له وه ي ناردوو يه تى زياتر نييه.» (يوحه نا ۱۳: ۱۶-۱۷).

له م شه وه دا، عيسا عه باكه ي داكه ند و به ده سته كانى خوڤى پيسى پيى قوتابيه كانى
شوشه ت. وه له روژى داهاتوو ديسان جله كه ي داكه ند، هه مان ئه م دوو ده سته له سه ر
خاچ بزماركوت كران بو ئه وه ي گونا هى ده روونى قوتابيه كان بشوات. ئه وان ه ي كه
گونا هيان به خشرا، چاويان بو خاچه كه به رز كرده وه و ته ماشاى رابه رايه تى و مه زنييتى
كرد له عيسادا شكومه ند بوو به ريگايه كى پيچه وانه كه جيهان تووشى حه په سان
ده كات و ريسواى ده كات.

○ پينكها ته ي رابه رايه تيه كى خزمه تكار

چون ده كرى پيران به رده وام به ساكارى ده ربكه ون، خاولى له ناو قه ديان به ستن،
پيى كه سانى ديكه بشون، به ره و شيوازي لووتبه رزى و ده سه لاتدارى سته مكار نه چن؟
ئايا ده كرى پيران به راستى رابه رايه تى بكه ن به بى خو سه پان دن، وه ده سه لات په يره و
بكه ن به بى زوردارى؟

هه رگيز ناتوانيت به ته و او ي مه ترسى زوردارى رابه ران نه هيتيت. لووتبه رزى
به رده وام به دو اى دلما نه وه يه، له بنه ره تا به رپرسيارييتيه كه له ئه س تو ي هه مو و

پیریکه؛ که پیویسته هه موو پوژیک به هیزی پوچی پیروژ لووتبه رزییه که ی له خاچ بدات. به لام ههروهه کلیساکان ده توانن شتانیک بکهن که ده کری بره و به پوژشیری رابه رایه تی به ساکارییه وه بدات. وه ده کری رابه ر و گهل پیکه وه ژیانان بنیاد بنین به ریگایه ک وا بکات رابه رایه تی خزمه تکار بیته سروشتی، وه وا بکات که فره مان په رایه تی زورداری بیته شتیکی ناشایسته.

بیر له م نه ریته به کو مه له بکه وه نایا نه وه نیت که ده کری یارمه تی پیران و کو مه لی باوه پردازان بدهیت له وهی که خزمه تی یه کتر بکهن ههروهه ک عیسا خزمه تی کردین:

• پیرانیکی ساکار و بیفیز هه لبرژین

ئاسانترین و کاریگه رترین شت که ده کری کلیسا بیکات نه وه یه که کردار پیکی ناو خویی دروست بکات بو ده ستیشان کردنی نه وانیه که ده بن به پیر، ئینجا مکور بن له سه ر ده ستیشان کردنی پیاوانی ساکار. ههروهه ک له به شی یه که مدا بینیمان، خشته ی شایسته یه کانی پیران نه وهی تیدا هاتوو که پیویسته پیاوانیک بن «دلنه رم بیته، شه ر فرۆش نه بیته» (یه که م تیمۆساوس ۳: ۳) وه نه وه نه بیته «خۆسه پیین و تووره» (تیتۆس ۱: ۷).

گویم له شوانیک بوو که ده یگوت گرنه گرتین ئاکاری رابه ری کلیسا، ساکاری و بیفیزییه. وه به رده وام بوو و گوتی که ئاکاری گرنگی دوا ی نه وه بیفیزییه. که وانه، سییه م چییه؟ پیم وایه که ده زانیت.

له کاتی ده ستیشان کردنی پیران، له و پیاوانه بگه ری که نه زمونی پیشوویان هه یه له کارکردن له کلیساکان به ده ستیکی به زه بر به لام له هه مان کاتدا نه رمونیان. نه و پیاوانه ی که دلکی خزمه تکاریان هه یه، نه وانیه کراونه ته پیر، ده کری که به رده وام بن له وهی وه ک خزمه تکار هه ل سوکه وت بکهن. ته نانه ت نه گه ر هه ندیک تووشی لوته رزی بن، نه وان هه ز ده کهن به ریگایه کی باش کاردانه وه یان هه بیته کاتیکی تووشی رووبه روو بوونه وه ده بن. به دوا ی نه م پیاوانه دا بگه ری که ده توانن نه وهی له هه زریاندا هه یه ده ری بپرن له کاتی کو بوونه وه کانی پیران و ههروهه نه وانیه یه ملکه چی خواستی تیم ده بن له کاتیکیدا بو چوونه کانیان زورینه ی ده نگ به ده ستنا هینیت. پیرانی ساکار ده توانن ملکه چی یه کتر بن.

به لَام ئه گهر كه سِيك له خۆبایی و لووتبهرز بيت، كه لله په ق بيت، خۆسه پین بیت، هه له مه كه و داردهستی شوانایه تی پئ مه ده، هه چهنده ئه و به هره و ئه زموونه ی هه یه تی یان ئه و داها ت و ئامرازی كه هه یه تی په نگه بو ئه ركه كه سوودی هه بی ت: «به په له ده ست له سه ر كه س دامه نئ و به شدار ی گونا ه ی خه لکی دیکه مه كه» (یه كه م تیمۆساوس 5: 22).

○ ده سه لات بده نه خزمه تكاران

ته نها پیران له کلێسا دا كار ناكهن؛ ئیر دراوان خزمه تكارانی شیان داناهه. جئ ی مه ترسییه كه زپیده پوئی بکه ین له كه مکر دنه وه ی وه سفی ئه رکی خزمه تکاران، كه وه یه کئتی کلێسا فه راهه م ده که ن به گرن گیدانیان به شته لوجیستییه کان، کارگێرییه کان و مادییه کانی کلێسا. زۆر له راقه کاران وای ده بینن كه «حه وته كه» له کلێسای سه رتایی، یه كه م ئموونه ی خزمه تکاران بوون؛ ئه رکیان سه ره رشتی کر دن بوو له سه ر دابه شکر دن ی خورا ک بو بپوه ژنانی کلێسا، بو ئه وه ی هاوسه نگی له ئیو کومه لی باوه پداران هه بی ت، وه ئیر دراوان ئازادیی پپوئیستیان هه بی ت بو خۆ ته رخان کر دن بو خزمه تی وتار دان و نوێژ کر دن (کر داری ئیر دراوان 1: 7-1).

بنیادانی سیسته میکی ته ندروستی خزمه تکارانی راسپێردراو به ئه نجامدانی خزمه تئیکی دیاری کر او ده کر ئ سنووری ده سه لات و پسپووری له ئیو کومه لی باوه پداران فراوان بکات، وه پاشان پارێزگارییه کی ریکخستق به دیده هیئیت بو مه ترسی خنکانی پیران به هو ی زۆری ئه رک و نه توانین ئه نجامدانی ئه رکی سه ره کییان. هیشتا پوئی پیر به پپوه بر دنی کلێسایه؛ له کرۆکی بابه ته که دا به رگه ی بریک به رپرسیاریتی ده گرن له هه ر شتیکی پپوه ست به م کارگێرییه. به لَام ده توانن خزمه تکاران رابسی پیرن به ئه رکی دیاری کر او و ئازادی هه لسوکه وتیان پپیده ن. کاتیک پیران خزمه تکارانی به هره مه ند راده سپیرن به ئه رکیکی وه کو میوانداری کر دن له کلێسا دا، یان خزمه تی چاو دیری مندالان، یان گرن گیدان به ته لاری کلێسا، یان ریکخستنی ژمیریاری، یان کاری خیرخوازی، وه ئامرازه ته که نه لۆژییه کان، ئه وان به مه په یامی متمانه و ملکه چی به کومه لی باوه پداران ده گه یه نن. له به رامبه ردا خزمه تکاران باری پیران سووک ده که ن بو ئه وه ی خۆیان ته رخان بکه ن بو فیر کر دن، نوێژ، شوانایه تی، ریک وه ک ئه وه ی «حه وت» که سه که له گه ل ئیر دراوان کر دیان له (کر داری ئیر دراوان 6).

○ وهلامدهر بن

ئایا کلیساگه هیچ ریچکه یه کی تاییهت ده گریته بهر بو پرووبه پرووبونه وهی ئه و پیره ی که تووشی گونا ده بیته؟ پۆلس به تیمۆساوسی گوت که قه دری پیران بگریته و ریژیکی زیادیان لی بگریته (یه که م تیمۆساوس ۵: ۱۷، ۱۸). به لام راسته وخۆ له ئایه ته کانی داهاتوو پۆلس فه رمانی کردوو به سه رزه نشته کردنی پیرانی گونا به بار که گونا هیکی ناشکرا ده که ن:

«سکالا له سه ر هیچ پیریکی قبول مه که، به دوو یان سی شایهت ده بیته. ئه وانهی گونا ده که ن له به رده م هه مووان سه رزه نشتیان بکه، بو ئه وهی ئه وانی دیکه ش بترسن» (یه که م تیمۆساوس ۵: ۱۹، ۲۰).

ئه ی پیر، ئه گه ر بینیت چاودیریکی له خودا یاخی ده بیته، وه ئایه ویت تۆبه بکات، پشتگویی مه خه ن له بهر ئه وهی پیره. ههروهک پۆلس له م ئایه تانه دا ده لیت: «له به رده م خودا و عیسی مه سیح و فریشته هه لبژێردراوه کان راتده سپیرم، ئه م پاسپاردانه به بی لایه نگری به جی بگه یه نه و هیچ شتیکی به ده مارگیریه وه مه که» (یه که م تیمۆساوس ۵: ۲۱).

○ ریژ له وشه که بگره

پیر ده توانیت که رابه رایه تی بکات به بی ئه وهی خۆی بسه یینیت به وهی که له کلیسادا وشه ی خودا و ئینجیل بکاته ته وه ری. پێویسته له سه ر پیر به رده وام خۆی ملکه چی وشه که بکات، له هه موو فیژکردن و هه موو په رستش و خزمه تیکی. ئه مه به بیری پیر و کۆمه لی باوه رداران ده هیئیته وه که ده سه لات مه رجداره، وه به وهی که له ژبانی کلیسادا ته نها کتیبی پیروژ ده سه لات ی په های هه یه. پێویسته له سه ر کۆمه لی باوه رداران که پیاوانیک هه لبژێرن بو پله ی پیران زیاتر ریژ له کتیبی پیروژ بگرن، نه ک به هۆی را و بیروبوچوونیان سه به رته به کتیبی پیروژ.

له کۆتاییدا، پیران ده سه لاتیان به سه ر کلیسای عیسا دا نییه جگه له وه نده ی که فیژ ده که ن، گوپرایه ل ده بن و قسه ی عیسا جیبه جی ده که ن. ویلیام جۆنسۆن له سه ده ی نوژده باسی ئه م شته ی کردوو و ده لیت: «پیران به رپۆه به ری جیبه جیکارین، نه ک یاسادانه ر»^۱. ئه رکه که یان ته نها راگه یاندنی فیژکردنی کتیبی پیروژ و جیبه جیکردنییه تی

Mark Dever, ed., *Polity: Biblical Arguments on How to Conduct Church Life* (Washington, DC: Nine m

له ژيانی کليسا دا. وه کاتيک پيران پريزگرتنی بئ پايانيان دهرده برن بو کتيب پيروژ،
 نهوان له هه مان کاتدا خويان ملکه چ ده کهن. بهو کاره يان ده يسه لمينن که نهوان
 نه م جوړه پياوانه ن باوه پردارانى راسته قينه ده يانه وپت شوينى بکه ون.

◦ گه شه بکه ن

له به شى سييه مدا بينيمان که پيوسته پيران به به رده وامى کار بکه ن له خزمه تى
 فيرکردن له پريگای مه شقکردن به و که سانه ي که ره نگه شوينان بگرنه وه. کين
 نهوانه ي که نه وه ي داهاتووى ماموستا و پيرانن؟ سه ربارى رابه رايه تى به رده وامى
 کليسا، چرپوونه وه له سه ر مه شقکردن يارمه تيدره بو هيشتنه وه ي پيران به ساكارى.
 زور زه حمه ته که يه کيک ده سه لات بقوزيته وه و له هه مان کاتيشدا ده سه لات به
 که ساني دیکه به خشيت.

◦ متمانه به کومه لى باوه پرداران بکه

سه ره تا دوو دل بووم له وه ي نه م بابه ته بنووسم، چونکه هه ر که سيک که نه م
 کتيب ده خوئينته وه وه کو من باوه رى به سيسته مى کومه لسالارى n نييه. وه نه م کتيب
 باسى کليساکانى کومه لسالارى ناکات. به لام ريم پئ بدن به وپه رى بيفيزيه وه بلیم
 که به خشينى ده سه لاتی کو تايى له چهن د لايه نيکه وه به کومه لى باوه پرداران (ته نانه ت
 کليساکانى پيرانيش نه مه فير ده کهن) باشتين پاريزگارى ريکخستن فه راهه م ده کات
 له ياخيوونى پيران. په يوه سستبوونى پيران به وه ي برياره گه وره کان بخنه به رده م
 کليسا بو نه وه ي ره زامه ندى له سه ر بدن يان په تى بکه نه وه ناچار يان ده کات که واز
 له ده سه لات به ينن و به ساكاريه وه متمانه به نه دمانى کليسا و به خودا بکه ن.
 هه نديک جار خوژگه ي نه وه م خواستوه که راسته وخو برياره گه وره کان ده ربه کم.
 راسته که به کومه ل کارکردن وا ده کات که هيواشتر بيت، وه هه نديک جار نه و
 نه نجامه ي نييه که من هيواى بو ده خوازم، به لام به دريژايى سالان، به هاى نه و
 پريگايه م له لا زياتر بوو که سيسته مى کومه لسالارى بنيادى ده نييت له يه کيتى و
 متمانه له نيوان پيران و نه دمانى کليسا دا کاتيک به باشى جيبه جي ده کريت. باوه رى

.Marks Ministries, 2001), 195

n کومه لسارى واته ته واوى نه دمانان بريار له سه ر کاروبارى کليسا ده دن. به واتايه کى دیکه، کومه له که سيکى
 تاييه ت ده سه لاتدار نين، به لکو ته واوى نه دمانان ده ور و روئيان له به رتوه بردنى کليسا دا هه يه. وه رگير

کلیسا به وهی دهسه لاتی کو تایی (بالا) سه بارهت به بریاره دیاریکراوه کان له دهستی کو مه لی (جه ماوه ری) باوه دارانه، پیران ناچار ده کات که کوشش بکن له فیژکردن و په یوه نندی له گه ل گه لی کلیسا که، وه له ریگای نویژکردنه وه متمان به خودا بکن.

○ شوانه مه رئاسا کان

عیسا شوانه کانی دانا که له ژیر دهسه لاتی سه رو کایه تی خو ی کار ده کهن له به ریوه بردنی میگه له که ی، وه پیویسته پیران به پرژدییه وه دلگه رم بن بو ئه م ئه رکه و به نازایه تییه وه رابه رایه تی کلیسا کانیان بکن. ئه و چاود پیرانه ی کاریگه رییان نییه و نه ریئین، وا ده کهن کیشه کانی کلیسا له خراپه وه به ره و خراپتر بچیت. بو یه، داوا له هه موو پیرانی برام ده که م که رابه رایه تی کو مه لانی باوه داران بکن، له پیناو کلیسا و ئینجیل و شکومه ندی خودا!

به لام له نیو ئه م گفتوگو یه دا سه بارهت به شوانه کان، ئه م راستییه ته واو کارییه له یاد مه که: تو خوشت هیشتا یه کیکیک له میگه له که.

ئه مه جیا کارییه گه وره که یه که هه موو پیری ک رووبه پرووی ده بیته وه؛ ئه و شوانه، له هه مان کاتیشدا یه کیکه له میگه له که. ئه و رابه ره و شوینکه وته ی عیسیا، وه چاود پیره له جهسته ی عیسا له کلیسای ناخویدا، وه له هه مان کاتدا، ئه ند امیکی جهسته یه. پیر پیاویکه هه له ده کات، به لام به نیعمهت پرزگار کراوه و پشتیوانی ده کریت، وه به رده و امه له شوینکه وتنی شوانه دل سوژه که، که عیسا یه مه سیحه. بیر له وه ده که مه وه له پر عیسا لیی نزیک ده بیته وه، دارده ستیکی چه ماوه ی شوانیتی ده خاته دهستی، وه پیی ده لیت: «به رخه کانم بله وه پینه» (یوحنا ۲۱: ۱۵).

چون ئه م دوودلییه یه کلایی ده که یته وه بو ئه و راستییه ی که تو تاکیکی له میگه له که و بوویته ته شوان؟ هیچ مه که، ته نها شته که قبول بکه. وه به ده م بانگه یشته که ی شوانایه تییه وه برؤ، له هه مان کاتدا پشتبه ستنی ته واوت به پهروه ردگار رابگه یه نه. بلن: «با به م ناراسته یه دا برؤین»، له هه مان کاتدا ته واوی ئه ند امانی کلیسا هاوار بکن: «ئه ی پهروه ردگار رینوئینیمان بکه». چاوت له سه ر عیسا بیت، وه به نیعمه تی خو ی، گه له که ت به ریوه ببه به بی ئه وه ی خو ت به سه ریاندا سه پیئیت.

به شی شه شه م پیکه وه شوانایه تی بکه ن

دلخۆشم که تو هیشتا بهرده وامیت له خویندنه وهی ئەم کتیبه، به راشکاوی ههستم به دوودلی ده کرد له وهی کۆل بدهیت و واز بهینیت. نه ک له بهر ئە وهی ئەم کتیبه درێزتره له پۆیست یان تیگه یشتنی زهحمه ته، به لکو له بهر ئە وه دوودل بووم که تووشی شکست بکات به هۆی هه موو ئە و مه رجانە ی کتیبی پیروژ بو پیران له بهرچاوی گرتوو. ئیتر ئە مه دوودلی کردبووم که واز له خویندنه وهی ئەم کتیبه بهینیت.

به شی دهستیکی ئەم کتیبه سه باره ت به شایسته یه کانی پیر به پئی پۆیست خراپ بوو؛ نێردراوان پێوه ریکی به رزیان داناوه بو پیران، ئە وه له خۆده گریت که هاوشپوهی که سایه تی مه سیح بیت، به باشی کاروباری ماله که ی به رپوه بیات، توانای هه بیت بو فێرکردن و پارێزگاری له راستی کتیبی پیروژ، وه «بئ گله یی» بیت. هه موو که سیک هه له کانی خۆی ده زانیت و درک به لاوازیه کانی ده کات، ده بینیت که ئەم مه رجانە زیده رپوه ییان تیدا کراوه. له کاتیکدا ئەم به شه ده نووسم، ته نها ده توانم بیر له م پرسیاره بکه مه وه: ”ئایا به راستی من شایسته ی ئە وه م بیمه پیر؟ واز له نووسینی به شی شایسته یه کانی پیر بهینیه“.

به لام ته نانه ت ئە گه ر به په رجووش له بیژنگی پالوتنی یه که مدا ره تبوویت، ئەرکی قورسی به شی دووه م هه تا به شی پینجه م پۆیسته له تۆدا بیته دی؛ پیران میگه ل ده له وه رینن، وه بیروباوه ر فێر ده کهن، چه واشه کارییه کان به درۆ ده خه نه وه، وه خۆراک به ئە ندامانی کلێسا ده دن بو پیکه یشتن، به دوای ونبوودا ده گه رپین، به رپوه ده به ن، رابه رایه تی ده کهن، وه پلێته ی دووبه ره کی ناھیلن، وه چه ندین ئەرکی دیکه ش.

هیشتا سی به شی دیکه مان له بهرده م ماوه.

هه ندیک جار داواکارییه کانی ئەم ئەرکه ده مه شه وکینیت، من شوانیکم که پاره وهرده گرم و له هه فته دا ته واوی کاته که م بو ئەم ئەرکه ته رخا ن کردوو. به لام ئە ی ئە گه ر پیریکی پارت تایم بیت و له ئەرکیکدا کار بکه ییت که داواکاری زۆری هه بیت، یان کریکاریک یان فه رمانه ریکی کۆششکار بیت که هه موو به یانییه ک بچیته سه ر

کار، یان بهرپرسی خیزانیکى چالاک بیت، وه مالیک هه بیت که پئویسته ئاگاداری بیت، رهنگه خولیاى شتیک یان دوو شت بیت؟ چۆن هاوسهنگی ده کهیت له نیوان بانگهیشتی بالا بو سه رهپرشتیکردنی کۆمه لى باوهرداران له م هه و له که مانه ی که بو ت ماوه ته وه؟ بابه ته که وه کو ره چه ته ی شکسته. ئایا شوانایه تی پارت تایم به راستی پری تیده چیت؟

به لى؛ به شیک له چاره سه ری له ده ستپوه گرتنی زۆره به بانگهیشته که ت بو شوانایه تی و پیدانی پئشینیه یی. ئەلیکساندر سترۆچ ده لیت:

زۆر خه لک خیزان به پروه ده بن، وه فیر ده که ن، چه ندین کاتزمیریان ته رخان ده که ن بو خزمه تی کۆمه لگا، یانه کان، چالاکیه وه رزشیه کان و ده زگا ئاینیه کان. کۆمه له ئاینیه جیاوازه کان توانیوانه که بزافیک دروست بکه ن ژماره یه کی زۆر کارمه ندی خو به خش و پارت تایم له خو بگریت؛ هه تا ئیستاش به رده وامه؛ ئەمه ش به پله ی یه که م له چاکه ی ئەوه یه که ئەندامه کان به شیک له کاته کانیان ده به خشن. به لام ئیمه ی مه سیحی باوهردار به کتییی پیروژ بووینه ته کۆمه لیک مه سیحی ته مبه ل و لاوا، که پئویسته پالیان بنییت ئەگه ر به وه ی ئەرکیک جیه جی بکه یته.

به راستی سه رنجراکیشه خه لکی ده توانن چه ند شت بکه ن بو ئەوه ی هاندراو بن بو ئەنجامدانی شتیک که هه زی پی ده که ن. که سانیکم بینوه له کاتی بی ئیشییاندا مال دروست ده که ن و نۆژنه ی ده که نه وه و ریکی ده خه نه وه پئویسته ئەوانه ی پایه ی پیر له ئەستۆ ده گرن هه ژماری تیچوونی خزمه ت بکه ن، ئینجا خو به خش خو یان پئشکه ش بکه ن بو کلێساکانیان و پشت به نیعمه تی خودا به ستن. به لام کاریگه ریه کی دیکه هه یه وا ده کات که ئەگه ر پیره پارت تایمه کان کاری شوانایه تی بکه ن شتیکى له توانادا بیت. ئەمه ش به یه کیک له کاریگه ریه کانی کتییی پیروژ داده نریت سه باره ت به ئەرکی ئەو پیره ی توانای ئەوه ی پی به خشم که چه ندین سال

به هیزه وه وهک شوان به رهو پیش برۆم. کاتیک خودا کلّسای خوَجییی دروستکرد، به دانایی خوداییانهی خوئی سیسته می زۆری ژمارهی پیرانی تیدا دانا. شوانیه تی له هیز و توانادایه، چونکه پیوسته کاریکی به کۆمه ل بیت.

○ شوانیه تی به شیوازی کۆ

کاتیک په یمانی نوئی باسی رۆلی کرداری ئه رکی پیره کانی کرد له کلّساکان، به شیوازی کۆ ئامازهی پی کردن. راما له سه ر ئه م ئایه تانه بکه، تیینی ئه وه بکه که چه ندین پیر یه ک کلّسا به ریوه ده به ن:

«کاتیک گه یشتنه ئۆرشه لیم، کلّسا و نیردراوان و پیران پیشوازیان لیکردن، ئه وانیش هه والی هه موو ئه و شتانه یان پیدان که خودا له رپگه ی ئه وانه وه کردبووی» (کرداری نیردراوان ۱۵: ۴؛ ههروه ها بروانه ئایه ته کانی ۶، ۲۲؛ ۱۶: ۴).

«له هه ر کلّسایه ک پۆلس و به رناباس پیرانیان بو هه لبژاردن، ئینجا به رپۆژووگرتنه وه نوپژیان کرد و پیره کانیان دایه ده ست مه سیحی بالاده ست که باوه ریان پیی هیناوه» (کرداری نیردراوان ۱۴: ۲۳).

«پۆلس له میلیتۆسه وه ناردی بو ئه فه سوّس، بانگی پیرانی کلّسای کرد» (کرداری نیردراوان ۲۰: ۱۷).

«له پۆلس و تیمۆساوسی به نده کانی عیسا ی مه سیحه وه، بو هه موو گه لی پیروزی خودا له شاری فیلیپی که له گه ل عیسا ی مه سیحدا یه کن، له گه ل چاودیران و خزمه تکاران» (فیلیپی ۱: ۱).

«له بهر ئه مه توّم له دوورگه ی کریت به جیهیشت، تاکو ئه و شتانه ی ماونه ته وه رپکیان بখেیت و له هه موو شاریکدا پیران دابنیت، وه ک رامسپاردوویت» (تیتۆس ۱: ۵).

«وهك پيرٽكى هاوړٽان، داوا له و پيرانه ده كه م كه له ټوتانندان،
شايه تي نازاره كاني مه سيح و هاوبه شي ټه و شكويهي و ارا ده گه يه نري»
(يه كه م په تروس ١: ٥).

«كامه تان نه خو شه؟ با پيراني كلٽسا بانگ بكات بو ټه وه ي نوټي
له سره بكه ن و به ناوي عيساي خاوه ن شكوه چه وري بكه ن»
(ياقوب ٥: ١٤).

ټيا شيوازه كه ت بيني؟ ټيمه چه ندين جار و به رده وام پيران ده بينين (به شيوازي
كو) له هر كلٽسا يه ك (به شيوازي تاك). هر كو مه ټيكي باوه رداران ده سته يه كي
شواني تايه تي به خو ي هه بوو. له گه ل ټه وه شدا له ټييني سه ره تايدا، جياوازيه كي
بنه رته ي هه يه كاتيك ده چټه بواري جټيه جيكر دنه وه. ده سته ي پيران شتيكه
گرنگيه كي مه زني هه يه بو به رده وامي پير.

○ باره كان دابه ش بكه ن

با به خاټيكي دياري كراوه وه ده ست پي بكه ين: بووني ژماره يه ك له پيران ري ده دات
به تواناي دابه ش بووني باري شوانايه تي له سه ريان. زور هونه ټه و راستيه و جټيه جيكر بيان
له خزمه تي پير سه لماندوه، له وانه: «يه ك ده ست به ته نها ده نكي نييه»، «كاري به
كوه ل ټه ركه كان دابه ش ده كات و سه ركه وتن زياتر ده كات»، وه زوري ديكه ش.

خاتوونټيكي ټه ندامي كلٽسا كه مان جارټك پرسيا ري له من كرد كه چون ده كرټي له
پيناوي مندا نوټي بكات. باسي بارگراني زيادي خزمه تم بو ي كرد. له ماوه ي كاتيكدا
ټه نداماني كلٽسا كه مان له زيادبووندا بوو، وه بارگراني و پټويستيه كاني شوانايه تي
له زيادبووندا بوو. به بي ټه وه ي كه چاوه رټي وه لام ي لي بكه م، پرسيم: «چون به
ريگابه كي كاريگه ر خزمه تي ټه و ميگه له بكه م كه له زيادبووندا يه؟»

پرسيا ره كه ي به بي وه لام نه هيشته وه. وه هرگيز وه لامه كه ي له بير ناكه م؛ پي كه ني،
شانه كاني جولاند، به ساده ييه وه گوتي: «به شواني زياتر».

بيگومان، به شواني زياتر. باوه ر ناكه م كه پيشتر بريم له مه نه كردبووه وه.

به لي، پيم وايه كه ټه گه ر موسا شتيكي رووني نه بووايه، ده كرټي مينش نه ميټ.

ده‌بو داوای له خه‌زووری بگردبا که پالپشتی و هاوکاری بکات.

«ئه‌وه بوو به‌یانی موسا دانیش‌ت بو ئه‌وه‌ی دادوهری بو گه‌ل بکات، ئیتر گه‌ل له به‌یانیه‌وه هه‌تا ئیواره له‌لای موسا پراوه‌ستان... خه‌زووری موساش پیی گوت: «ئه‌وه‌ی تو ده‌یکه‌یت باش نییه. خو‌ت و ئه‌م گه‌له‌ش ماندوو ده‌که‌یت که له‌گه‌لتن، چونکه کاره‌که له تو مه‌زن‌تره، ناتوانیت به ته‌نها بیکه‌یت»» (ده‌رچوون ۱۸: ۱۳، ۱۷، ۱۸).

ئه‌و چاره‌سه‌رییه چی بوو که یه‌ترۆس پېشنیاری کرد؟ ئامۆژگاری کرد که هاوبه‌ش بو خو‌ی دابنیت بو کارکردن:

«به‌لام له‌ناو هه‌موو گه‌لدا پیایوی به توانا و له‌خواترس هه‌لده‌بژیریت، پیوانی دل‌سو‌ز که رقیان له ده‌ستکه‌وتی ناره‌وایه، ده‌یانکه‌یته کاربه‌ده‌ست به‌سه‌ر هه‌زاران و سه‌دان و په‌نجایان و ده‌یان. هه‌موو کاتی‌ک دادوهری بو گه‌ل ده‌که‌ن و هه‌ر داوایه‌کی گه‌وره هه‌بی‌ت ده‌یه‌پننه لای تو، هه‌ر داوایه‌کیش بچووک بی‌ت خو‌یان بریاری له‌سه‌ر ده‌ده‌ن. ئه‌وه بارت سووک ده‌کات، چونکه ئه‌وان له‌گه‌لت هه‌لده‌گرن» (ده‌رچوون ۱۸: ۲۱، ۲۲).

وه‌ک چو‌ن زیادکردنی دادوهران بارگرانی له‌سه‌ر شانه‌کانی موسا سووک کرد، به هه‌مان شی‌وه بوونی چه‌ندین پیر بارگرانی خزمه‌ت له‌سه‌ر ژماره‌یه‌کی زیاتر له خزمه‌ت دابه‌ش ده‌کات. ئیتر، ئه‌گه‌ر تو پیریت، به‌دوای ئامرازگه‌لی‌کدا بگه‌رپی که تو و هاوکاره‌کانت بتوانن بارگرانی کاره‌که دابه‌ش بکه‌ن. سه‌رنجی ئه‌وانه‌ی دیکه رابکیشه بو ئه‌و خالانه‌ی زیاتر دووپات ده‌کرپته‌وه له‌کلپسا، که پیویستی به‌گرنگی‌پیدانی زیاتره ئینجا کوشش‌کردنه‌کانتان پینکه‌وه هاو‌ری‌ک بکه‌ن. ئه‌گه‌ر بارگرانییه‌کانی خزمه‌ت له‌سه‌رت قورس بی‌ت، به‌رده‌وام مه‌به له هه‌ول‌ی ئه‌نجامدانی به‌هه‌ر حالیک بی‌ت، به‌لکو فیکه‌ی ئاگادار‌کردنه‌وه لی‌ده بو ئه‌وه‌ی چه‌رمه‌سه‌رییه‌کانت ده‌ربیریت و بریایان یارمه‌تیت بده‌ن.

چ ئامرازی دیکه هه‌یه که ده‌کرپی بو مه‌به‌ستی دابه‌ش‌کردنی به‌رپرسیاری‌بیتیه‌کانی تیمی چاو‌دی‌ران بکریت؟ پېشتر باس‌م کرد که چو‌ن پیران له‌کلپسا‌که‌مان هه‌ولیان دا

که ئەندامان لە نێو خۆیاندا دابەش بکەن، بەلام پێویست نییە که ئەمە بە هەمان
پێگا بکەیت. بیروکە ی ئەمە بو ئەو مەبەستە یە که کارەکان دابەش بکەین.

◦ چەقۆی سویسری

سوودەکانی بەشداریکردن لە دابەشکردنی کار تەنها بو بارگرانی شوانایەتی نییە؛
کاری دەستەیی کلێسا تواناداری دەکات بو ئەوەی سوودمەند بێت لە بەهرە ی پیرە
جۆراوجۆرەکان، بو ئەوەی هەر یەکیەک بە پۆلی خۆی هەلبستیت لە رووداوێکدا
و سوود لە خالەکانی هیژ وەرگرییت. لەگەڵ ئەوەی هەموو پیرەکان هەمان
بەرپرسیاریتی هەڵدەگرن، ئەوان بە بەهرە و ئەزموونی جۆراوجۆرەو خەزەتەکه
دەپازیننەوه.

لەبیرمە که لە تەمەنی مندالیم یەکه مین چەقۆی سویسریم هەبوو. لەبیرم نییە
ئەو کاتە تەمەنم چەند بوو، بەلام هیشتا دەتوانم وینای دەسکه درەوشاوه که بکەم
که لە بەشی دەرەوهی چەقۆکه پەنگیکی سووری هەبوو، وه لە نێویدا واژۆیەک
هەبوو که ئەمە که لوپەلی لەشکری سویسراییه. دلگەرمی خۆم لەبیرە کاتیکی چووم
یەک لەدوای یەک تەماشای که لوپەلەکان بکەم، وه بێر لەوه بکەمەوه چۆن هەر
یەکیکیان بەکاردهینم بو مانەوه لە ژیان ئەگەر جارێک لە بیابانێک لە پێگادا
مامەوه. چەقۆیەکی گەوره و چەقۆیەکی بچووکی، گیرەیهکی بچووکی، دەرئەفەسییەک،
مەقەستییک، وه ئەو ئامرازە ی که سەری بتل و شوشە دەکاتەوه، که گرنگترین ئامرازە
بو زیندوو مانەوه.

هەموو سالیکی هەست بە شتیکی هاوشیۆه دەکەم کاتیکی پێشوازی لە ئەندامانی
نووی دەکەین لە نێو دەستە ی پیرانی کلێسا که ماندا. هەر باریەک دیت و بەهرە ی ناوازی
هەیه و بو تیمە که زیاد ی دەکات، ها ئمان دەدات بو ئەوه ی بیزانین و بەکاریهێنین.
شەتە که وه کو کردنەوه ی چەقۆ سویسریه مروفانه که یه، کهوا ئاشکراکردنی بەهرە ی
هەموو پیرەکان روودەدات، یەک لەدوای یەک. بە شیۆه یه کی سروشتی، پێویستە
هەموو پیران بەهرە یه کی بنه پەتییان هەبیت بو ئەرکه که، وه کو بەهرە ی پابه رایەتی
و فیکردن. بەلام تەنانەت ئەم بەهرانه ش دەکرێ لە هیژ و شیۆه ی لە پیریکی بو
پیریکی دیکه جیاواز بێت.

لە دەستە ی پیرانی ئیستادا، «مارک» مامۆستای یاریده دەرە لە یه کیکی لە کۆلیژە

ناوځوځوانی یه زداناسی و یه کیک له ئەندامانی دهستهی پیرانه. وه مارک بههره یه کی بهرچاوی وتاریژی و خویندنی پیشکه وتووی له پهیمانی نوئی به کارده هیئت بو پیشکه شکردنی خزمه تیکی فیرکاری ناوازه له کومه لی باوهرداراندا. به لام «کینت» چه ندین جار و بهرده وام ئەزموونی خوئی له کاروباری دارایی به کار هیئاوه بو ئەوهی رابه رایه تیمان ده کات له بابه ته کانی په یوه ست به بودجه. ههروهک «جوئن» هه زیکی قولی هه یه بو نوئیژکردن و به درژیایی چه ندین سال چه ندین جار توانیویه تی ئەو پیرانه رازی بکات که هه ز له پړوشوینی کرداری ده که ن بچنه سهه ر ئەژنو و نوئیژ بکه ن. وه «هیرب» هه ستیکی نااسایی هه یه، زور جار له کاتی گفتوگوکاندا پرسیاریکی کاریگه ر ده ورژیئت راسته وخو ده مانبا ته وه بو کرۆکی بابه ته که.

کاتی که به سهه ر ببه بو ئەوهی پیرانی هاوکارت له خزمه ت بناسیت، بههره کانیان ئاشکرا بکه و له ژانی هه ر یه کیکیان ده ریخه، وه فیر به چوئن به رهه ر پوونا هی ده ریده خهیت. کاتی که پیکه وه کار ده که ن، په نگه تووشی نا ئومیدی بیت له جیاوازی ئەو ریگیانه ی که چاودی ران کیشه کانی پی چاره سهه ر ده که ن یان له وهی که پیشینه یی بو داده نین. به لام خو ت مه که نیچیری ته نگانه ی ئەم جیاوازییه. له بری ئەمه، ته ماشای پیرانی دیکه بکه وه ک ئەوهی به شیکن له که لوپه له کانی ئەندازه ی چاودی ری خودایی بو خزمه تی کومه لی باوهردارانی کلیساکه ت. هه موو ئەمه به شیکه له تابه ته ندیی نیو کومه لی پیران.

◦ شوانه کان بله وه رینه

له به شی رابردوودا باسمان کرد که پیرانیش به شیکن له ئەندامانی میگه لی عیسا، وه له م بابه ته دا گوتمان که رابه رانی کلیسا پووبه رووی جیاوازییه کی گه وره ده بنه وه ئەویش ئەوه یه که «شوانه کان خو یان له میگه له که ن». ئەم ناسازگارییه پرسیاریکی گرنگ ده ورژیئت:

ئه گه ر شوانه کان له هه مان کاتدا میگه له که بن، کییه ئەوهی شوان ده له وه رینی ت؟ پیران ته واو وه ک هه ر که سیکی دیکه پیوستیان به چاودی ری شوانایه تی هه یه؛ شوانه کان تووشی تاقیکردنه وه ده بن، تووشی خه مۆکی ده بن، وه له ملاملا تیدا تپوه ده گلین، یان شه که ت ده بن له بارگرانی خزمه تی کلیسا، یان خو شه ویستانیان له ده ست ده دن. ته نانه ت کاتی که له قه رانیشدا نه بن، هیشتا پیران پیوستیان به

که سیکه خوراکیان پیدات، ته‌واو وهک هه‌ر ئەندامیکی کلێسا. کێ له‌ رووی رۆحیه‌وه سه‌رپه‌رشتییان ده‌کات؟

لێرده‌ا، دیسان، وه‌لامی جو‌راوجۆی پێشکه‌ش ده‌کریت. پێویسته‌ شوانه‌کان شوان دیکه‌ بله‌وه‌پێنن. ده‌کرێ سه‌رپه‌رشتی به‌ کو‌مه‌ل به‌رده‌وام بێت؛ له‌به‌ر ئەوه‌ی پیران، به‌ شیوازی کو، وه‌کو شوانی یه‌کتر هه‌لسوکه‌وت ده‌که‌ن.

چه‌ند ساڵیک پێش ئێستا براهه‌ک بو‌یه‌که‌م جاری هاته‌ نیو ده‌سته‌ی پیران. به‌ نیمچه‌ گالته‌وه‌ به‌ هاوسه‌ره‌که‌یم گو‌ت: «ئایا تو‌ ئاماده‌یت بو‌ تاقیکردنه‌وه‌؟»

پرسیاری کرد: «چ تاقیکردنه‌وه‌یه‌ک؟»

وه‌لامم دایه‌وه‌: «ئهو تاقیکردنه‌وانه‌ی که کاتیک می‌رده‌که‌ت ده‌بێته‌ پیری کلێسا. خو‌ت بو‌ ئەزموون ئاماده‌ بکه‌.»

وه‌ک دیاربوو که گالته‌کردنه‌که‌م کاریگه‌رییه‌کی زیاتری هه‌بوو له‌وه‌ی من پیم وابوو؛ که‌وا پیاوه‌که‌ له‌و کاته‌ی وه‌ک پیر خزمه‌تی ده‌کرد کاره‌که‌ی له‌ده‌ستدا، بو‌ ماوه‌ی زیاتر له‌ یه‌ک سا‌ل بێ کار مایه‌وه‌. له‌ ماوه‌ی ئەم «پشوودانه‌ ناچاریه‌»، پیرانی دیکه‌ ژبانی ئەم براهیه‌یان پ‌ر کرد له‌ نوێژکردن و هاندانی به‌رده‌وام، وه‌ به‌ چاکه‌ی نیعمه‌تی خودا و پشتیوانی ئەو، پیاوه‌که‌ ئەم تاقیکردنه‌وه‌یه‌ی به‌هێزتر و پاکتر تێپه‌راند.

ئه‌گه‌ر تو‌ پیری کلێسایت، پێویسته‌ سه‌رکێشی بکه‌یت، له‌گه‌ل ئەوانه‌ی دیکه‌ هه‌لسوکه‌وتی راسته‌قینه‌ت هه‌بێت. مه‌ترسه‌ له‌ ئاشکراکردنی برین، مه‌ترسییه‌کانت، مملاتیی و گوناهاه‌کانت. پیرانی دیکه‌ ناتوانن به‌باشی شو‌انایه‌تیت بکه‌ن ئەگه‌ر وا ده‌ربخه‌یت که‌ تو‌ پیاویکی له‌سه‌رووی سروشتیت. به‌ دیاریکراوی داویان لێ بکه‌ که‌ نوێژت بو‌ بکه‌ن له‌ پیناوی پێویستییه‌کانی ژبانته‌دا. هه‌روه‌ک پێشتر باس‌م کرد، هه‌ر مانگی‌ک دوو جار پیره‌کامان کو‌ ده‌بنه‌وه‌، یه‌کی‌ک له‌ کو‌بوونه‌وه‌کان ته‌رخان ده‌که‌ن بو‌ نوێژکردن. له‌م کو‌بوونه‌وه‌یه‌دا هه‌ر یه‌کی‌کمان له‌وه‌ی دیکه‌ ده‌پرسی‌ت که‌ چو‌ن له‌ پیناویدا نوێژ بکات. ئەمه‌ ئەنجامداتیکی ساده‌ و ئاسانه‌، به‌لام یارمه‌تیمان ده‌دات بو‌ ئەوه‌ی به‌ ئاگایی مینینه‌وه‌ له‌ پێویستی هه‌ر یه‌کی‌کمان به‌ شو‌انایه‌تی پیرانی دیکه‌.

چه‌ندین سا‌ل پێش ئێستا له‌ یه‌کی‌ک له‌ کو‌بوونه‌وه‌کانی نوێژکردنی پیران، کاتیک له‌ یه‌کترمان پرس‌ی چو‌ن له‌ پیناوت نوێژ بکه‌م، یه‌کی‌ک له‌ پیران ناخی خو‌ی ده‌رخست

و به راشکاو بیهوه قسه‌ی کرد سه‌بارهت به کار و داهاتی دارایی که به قه‌یراندا رپت ده‌بیت، وه ئەم مەملاتییه‌ی که له ئەنجامی بیهیوایی هه‌یه‌تی. کاتی راشکاو بوو، به‌لام ده‌رگایه‌کی له‌به‌رده‌ممان کرده‌وه؛ چەند پیریکی دیکه له‌م ده‌رگایه‌وه هاتنه ژوروه‌وه و باسی پیداو‌یستییه‌کانی ژیانان کرد. کاتی داهاتووی نوێژکردنمان له‌م ئیواره‌یه‌دا ته‌واو له‌ ئاسایی به‌ دوور بوو؛ به‌ دلگه‌رمییه‌وه له‌ پیناوی یه‌کتر نزامان کرد و به‌ گه‌رمییه‌وه دلسۆزی یه‌کتر بووین به‌ شیوه‌یه‌ک که پیشتر به‌م جو‌ره نه‌بووه.

ئه‌گه‌ر مکو‌رپیت له‌سه‌ر ئه‌وه‌ی به‌ کاریگه‌رییه‌وه شو‌انایه‌تی کو‌مه‌لی باوه‌رداران بکه‌یت، ئه‌وا تو‌ پپو‌یستت به‌ ملکه‌چبوون هه‌یه‌ بو‌ سه‌رپه‌رشتی ر‌و‌حی. بو‌یه، ساکار به‌ و ری‌ به‌ پیرانی دیکه بده‌ که گرنگیت پی‌ بده‌ن.

○ ئاسن تیژ بکه‌وه

پیشتر بینیمان، چو‌ن چه‌ندی‌تی وا ده‌کات کاری شو‌انایه‌تی کاریکی ئاسانتر بیت، به‌ تابه‌تی سه‌بارهت به‌ پیرانی پارت تایم. شی‌وازی خزمه‌تی به‌ کو‌مه‌ل، یان خزمه‌ت‌کردن وه‌کو تیم، وا ده‌کات شو‌انایه‌تی به‌ره‌و با‌شتر بچیت، چونکه‌ پاریزگاری له‌ پیران ده‌کات له‌وه‌ش شه‌که‌ت ببن و بارگرانی خزمه‌ت دابه‌ش ده‌کات، وه‌ بو‌ به‌شداریی‌کردنی لیهاتوویی و به‌هره‌ ته‌واوکارییه‌کان، وه‌ پشتیوانی پیران له‌ ئەزمونه‌کانیان.

کو‌مه‌لیکی دیکه له‌ مه‌ترسی دیته‌ سه‌ر ریگه‌ی شو‌انان، له‌وانه: لووتبه‌رزی، چه‌زی جله‌وگیری، سه‌نگینی، نه‌کرانه‌وه بو‌ بانگه‌وازی که‌سانی دیکه، وه‌ ته‌نانه‌ت سووکایه‌تی پیکردنیشیان. هه‌روه‌ک له‌ به‌شی پابردوودا بینیمان، پپو‌یسته‌ پیران به‌بی‌ خو‌سه‌پاندن رابه‌رایه‌تی بکه‌ن. چه‌ندی‌تی یارمه‌تیده‌ره بو‌ پاراستنمان له‌ چه‌زی زالبوون که‌وا که‌شیک ده‌هینیته‌ ئاراهه‌ تیبدا رابه‌ران ده‌توانن به‌ کردار ئەم په‌نده په‌یره‌و بکه‌ن: «ئاسن به‌ ئاسن تیژ ده‌کریت و مرو‌فیش رووی براده‌ره‌که‌ی تیژ ده‌کات» (په‌نده‌کان ۲۷: ۱۷).

کاتیک پیران بنه‌مای چه‌ندی‌تی به‌ ته‌ندروستی په‌یره‌و ده‌که‌ن، زه‌حمه‌ت ده‌بیت که‌ بو‌چوون و چه‌زی یه‌ک پیاو زال بیت؛ چونکه‌ پیران ته‌واوکه‌ری یه‌کترن. ئەو پیرانه‌ی نه‌رمونیانی زیاتریان هه‌یه‌ پیره‌ توندوتیژه‌کان نه‌رم ده‌که‌ن، ئەو پیرانه‌ی چالاکن و کاردانه‌وه‌یان زیاتره‌ ئەوانه‌ ده‌جوولینن که‌ زیاتر ورد ده‌بنه‌وه بو‌ ئەوه‌ی بریاری کرداری بده‌ن. هه‌روه‌ها پیرانی خاوه‌ن باوه‌ری گه‌وره‌ سوور ده‌بن له‌سه‌ر ئەوه‌ی هه‌ر بریاریک ته‌نهما په‌یره‌وکردنیکه‌ی دیکه نه‌بیت که‌ له‌سه‌ر بنه‌مای وریایی

و که مکردنه وهی مه ترسی بیت، له کاتیکدا پیرانی به ئەزمون یارمه تی ئەو پیرانه دەدەن که خاوه نی خهون و بینین بو ئەوهی هه لسوکه وتی گه ژانه نه کهن له ژیر ناوی «متمانه به خودا». ئەم جوړه هاوسه نگییه که شیک دینتته ئاراهه که کهسانی خوویست بهرگه ناگرن تیتدا بئینه وه.

ههروه ها گرنگترین شت ئەوهییه چه ندیتی سیسته میک بو پیران به رهه م دهه ئیت که یه کتر راست بکه نه وه له کاتیکدا یه کتیکان لهو پرپه وه لاده دات که له سه ری کوکن.

هه ندیک جار کو بوونه وه کانی پیرانمان گهرمتر ده بیت (ده زانم که ئەمه له هه موو کلێساکاندا روونادات، بویه پبویسته بیه ئیتته پیش چاوی خوت). خودا به نیعمه ت پابه رانی به هیزی به کلێسا که مان به خشیوه که را و بوچوونی کاریگه ریان هه یه، وه زوربه یان وه ک پیر خزمه ت ده کهن. وه کاتیک له ناو کو بوونه وه کانی پیران بابه تیکی قورس ده وروژتیریت، به م شیوه یه ئەگه ری ئەوه هه یه پله ی گه رمی هو لی کو بوونه وه به رز بئینه وه.

له گه ل ئەوه شدا چه ندین جار زور کاریگه ر ده بم به بینینی پیران که داوا ده کهن له داوی کو بوونه وه که به ته نها یه کتر بینن. هه ندیک جار یه کیک له پیران داوی لیوردن له وهی دیکه ده کات؛ چونکه زیاد له پبویست هه لچووه. وه ره نگه له ناوه راستی هه فته دا چاویان به یه کتر ده که ویت بو ئەوهی پیکه وه قاوه یه ک بخونه وه، وه گفتوگو ده کهن سه باره ت به خاله کانی جیاوازی له نیوانیان. وه هه ندیک جاری دیکه، برایه ک براکه ی دیکه ی ئاگادار ده کاته وه سه باره ت به هه لسوکه وتی له کاتی کو بوونه وه، وه هانی ده دات بو گوړینی ئەم هه لسوکه وته ی، وه بو گوړینی شیوازی هه لسوکه وتی. وه پیرانی ته مه ن بچوو کتر به نه رمونیانیه وه به ره نگاری ده کهن به رامبه ر به پیرانی ته مه ن گه وره تر کاتیک پیرانی ته مه ن گه وره تر هه ول ده دهن له ریگای بیده نگ کردنیانه وه له گفتوگو دا خو بان به سه ر ته مه ن بچووکه کاند زال بکه ن. چاودی پیران له کو بوونه وه کانی کلێسا هه ستانه وه بو ئەوهی داوی لیوردن بکه ن له شیوازی وه لامدانه وهی ناشایسته یان که له کو بوونه وه کانی رابردوو ئەنجامیان دابوو، ئەمه ش به هو ی هاندانی برایانی چاودی پیران.

یه کیک له پیران هه رده م راشکاوانه قسه ی ده کرد. له لایه ک، ئەمه شتیک میه زن بوو که وه کو پیر له نیوماندا خزمه ت بکات، چونکه ده توانیت به ئاسانی بوچوونی

جياوازی خۆی دهربريټ و يارمه تيمان بدات نه كه وينه نيو چالی «بۆچوونی گشتيه وه».
وام ليها ت زياتر و زياتر ريژی ته مه بگرم، به تاييه تي له بهر ته وه من خۆم به دوور
ده گرم له مملانی. وه له لايه کی ديكه وه، ده كری ته مه راشكاوييه پيكدادان دروست
بكات. به لام وای ليها ت كه به وه ناسرا له دواي ته واوبوونی كو بوونه وهی پيران بانگی
منی ده كرد و ده پيرسی داخوا سنووری خۆی به زاندووه يان ته گهر پيوسته داواي
ليوردن بكات. ته گهر بلييم: «به لي، وا بزنام هه نديك توند بوويت» ده مبینی ته مه
پيره ده سته به جي ههنگاوی ده نا بو راستكرده وهی شته كان. به دريژیای چه ندين سال
ده مبینی زياتر نه رمونيان و هاوسوژ و هه ستيار ده يټ به رامبه ر به كه سانی ديكه،
به بي ته وهی به هره كه ی خۆی له ده سته بدات له وهی نه سله ميته وه بو ته وهی قسه ی
راشكاو و راسته وخۆ بكات.

○ چيژ له م گه شته وه ربرگه

ريم پي بده با پيشنياريكي ديكه ت بو بکه م سه به رته به چه نديتي پيران. په نگه
ته مه شتيكي قايلكه ر بيټ، هه روه ها چيژ به خشيشه، كه شوانايه تي وه كو ده سته يه ك
بكريټ له وهی وه ك يه ك شوان به ته نها بيكات. وه به روانين له ته زمونم له خزمه تي
شوانايه تي بو ماوه ی زياتر له پازده سال و نيو، ده توانم بلييم له هه موو شتيك
زياتر دلخوشي كردووم ته وه بووه كه له گه ل پيراني پارت تاييم خزمه تم كردووه له
كو مه لي باوه ردارانی كليسا كه م. ته مه پياوانه ده سته يه ك برا بوون بو من و بو يه كتر؛
پيكه نين و فرمي سكه كانمان دابه ش ده كرد، وه پيكه وه نا ههنگی سه ركه وته كانمان ده گيرا،
وه زور پيكه وه نويزمان كردووه له پيناوی دوزينه وهی چاره سه ري كيشه كان كه وا وه كو
مه ته لي بي شيكار كردن ديار بوون. له پالم راوه ستان، هه نديك جار به وشه يي ته مه
پروويده دا، له كاتي زه حمه تترين كاته كانی خزمه تم. وه زور جار، به شيويه يه كي باش
پابه رايه تيم كردوون، وه هه نديك جاري ديكه، منيان هه لگرتووه هه تا ته وهی ديسان
توانيو مه پابه رايه تيبان بکه مه وه.

ته گهر له كليسا يه كيت يه ك شوانی هه يه پاره وه رده گريټ و پيري تي دا نيه، داوات
ليده كه م كه هه رچی كاريگه ريت هه يه به كاري به يټيټ بو ته وهی كليسا بوروژنيټ
به ره و بنيادنانی بنه ماي پشتبه ستن به چاوديريانی پارت تاييم. سيسته می يه ك شوان
له روانگه ی كتيبي پيروژه وه ته نها سيسته ميكي ناپه سه ند نيه بو كاري پكردن، به لكو

ئەگەر ئىستا كلىساكەت پەيرەوى دەكات، ئەوا شوانى كلىساكەت لە پالپشتى گرنىگ و پەزىمەندى قوولپش بېشەش دەبىت، ھەروەك بە ھەمان شىوئە ئەندامەكانى دىكەى كلىساش بېشەش دەبن بە چاودىرپىيەكى شوانايەتى دەولمەندتر، سەربارى بېشەشكردىنان لە خووشى بىنىنى پياوانىك لە كۆمەلەكەيان كە پىدەگەن و دەبنە رابەر، وە پياوانىك لە كۆمەلەى باوەردارانى كلىساكەت دەرفەت لە دەست دەدەن بۆ ئەوئەى گەشە بكەن، كە ئەمە نابىت تەنھا بەوئەى نەبىت بە باوەر ھەنگاوى بنىن بۆ شوانايەتى كۆمەلنىك باوەردار و سەرپەرشتىكردن لەسەريان.

تۆ پىويستت بە پىران ھەيە (بە شىوازى كۆ). ئەمە پلانى عىسايە بۆ بۆ شوانايەتى بەردەوام و كاريگەر لە كلىساكانىدا.

به شی حه و ته م مھونھ ی که سیکی رۆحیی پیگه یشتوو

له به یانی یه کی کانوونی یه که می ۱۹۹۶، له نووسینگه نوییه که م دانیشتبووم وه ک یاریده ده ری کاتی شوانی کلّیسی بپتیتست ساوت شۆر. هیچ شتیک نه وه نده ههستی گرنگیت پی نابه خشیت وه ک نازناوی «یاریده ده ری کاتی شوانی».

به لام ئەم به یانییه دلخۆش بووم چونکه خویندنی زانکۆم ته واو کردبوو و خزمه تیکی راسته قینه م هه بوو. چەند ههفته یه ک پیشتر ته واو ببووم له خویندنی دوایین وه رزه کانی خویندن له کۆلیژی یه زدانناسی، له دواوه ی خۆم دوو سال و نیوم به سه بر دبوو که تیتیدا خۆم ته رخان کردبوو بۆ خویندنی بالا. راسته وخۆ بهر له خویندنی بالا له کۆلیژی یه زدانناسی، چوار سالم به سه بر دبوو له خویندن، پروانامه ی به کالۆریۆسم به ده سه ته ی نابوو له خویندنی کتییی پیروژ. له دوا ی زیاتر له شهس سال خویندنی له سه ر یه ک، بیگومان هه موو نه و تایبه ته ندیانه م هه بوو که ببه شوان: دوو پله ی نه کادیمی له یه زانناسی، وه کۆمه لیک کتییی رافه کاری پیگه یشتوو، وه چەند وتاریکی پیشوو بۆ ئاماده کاری وه رزه کانی زانستی وتاریژی که پیشتر خویندبووم. جگه له مه پیویستیم به چی دیکه هه یه؟

یه ک شتی «بچووک» هه بوو پیویستم پیی هه بوو: پیویستم به که سیک بوو فیرم بکات چۆن به راستی کۆمه لی باوه رداران به ریوه ببه م.

له بهر نه وه خودا «ره ی» ی پی به خشیم.

بهر له چەند ههفته یه ک له بانگه یشته که ی من، کلّیسا «ره ی» وه ک شوانی کاتی دانا بوو. ره ی، که له هه ری می نیو ئینگلاند بوو له ویلایه ته یه کگرتوو ه کانی ئەمریکا، خزمه تکاریکی دانا بوو، وه پیریکی به ته مه ن بوو. ماوه ی سالیک و نیو پیی پیشاندام چۆن شوانایه تی کلّیسا بکه م. سه رنجم لیی ده دا که چۆن ریگا ده بریت به نیو ته وژمه تونده کانی نه جمه منی پیراندا. له زنجیره کانی شوانایه تی داده نیستم که به ریوه ی ده برد، سوور بووم له سه ر نه وه ی یاوه ری بکه م له سه ردانکردنی نه خۆشه کانی نه خۆشخانه. چەند وتاریکی مھونھ یی پیدام بۆ وتاردان له ریوره سمه کانی هاوسه رگیری و پرسه، هه تا ئیستاش به کاریده هیتم. خۆم به به خته وه ر ده زانی که کرداری شوانایه تی

له بهرچاوم به کرداری ببینم. وه هندیگ جار گالتهم ده کرد و ده مگوت ته گهر من ههر خزمه تیکی شوانایه تیم به ریگایه کی دروست کرد بیت تهوا چاکه ی ته مه ده گهر پته وه بو ته وه ی که لاسای رایم کردووه ته وه، وه ته گهر شتیکی هه له م کرد بیت تهوا هوکاره که ی ته وه بووه که من خه ریک بووم پیده گه ی شتم.

به لام سه رباری ته وه لیها تووی خزمه تی که فیری من ده کرد، ”ره ی“ به که سایه تی و ئاکار و دلی نمونه یه ک بوو بو شوان؛ توانای خو ی بو ئارامگرتن پیشاندا به دروستکردنی گورانکاری به شیوه یه کی ته وه نده هیواش کهوا کومه لی باوه پدارانی ”یان“ کی بهرگه ی بگرن، یان: نه وه کانی به شی باکووری ویلایه ته یه کگرتووه کانی ته مریکا. زور دلنه رمی و ساکاری و خوشحالی پیشان ده دا ته نانه ت له و کاته ش که نه ده گه ی شته مه به سه ته که ی خو ی. پشتی به خودا ده به ست، له ریگای نویژ کردنه وه چاره سه ری کیشه له دوای کیشه ی ده کرد. له سه رووی هه موو ته مانه، خه لکی خوشده ویست، وه خه لکیش ته مه یان ده زانی. له کو تاییدا، ”ره ی“ ههر ته نها فیری شوانایه تی نه کردم، به لکو ته واوی کلیسای فی ر کرد چون شوینی عیسا بکه ون.

◦ لاسای من بکه نه وه

ته زمونم له گه ل ”ره ی“ پالم ده نیت بو ته وه ی بیر له وه بکه مه وه که پؤلس به کلیسای کورنسو سی گوت: «لاسای من بکه نه وه ههروه ک چون منیش لاسای مه سیح ده که مه وه» (یه که م کورنسو س ۱۱: ۱). ئایا ته مه له لای تو نامویه؟ ئایا پیشتر به هیچ باوه پداریکت گوتووه که لاسای تو بکاته وه وه کو چون تو لاسای عیسا ده که یته وه؟ وای بینه پیش چاوت که به کومه لیک خویندنای کتیبی پیروز که خوت به ریوه ی ده به یته یان یه کیک له هاوکاره نت له لیژنه ی کلیسا به ریوه یان ده بات بلیت: «ده مه وئ به هه مووتان بلیم که من به باشی شوینی عیسا که وتووم، بویه پیویسته که تیوه لاسای من بکه نه وه!» ره نکه ته م ئایه ته ئاوا جوان ده بوو کهوا جگه له پؤلس هیچ که سیک ناتوانیت بلیت؛ به لام له کو تاییدا، ته و نیردراوه، وه ده توانیت قسه ی مه زن بکات و له سه ری گله یی لی ناکریت، وه کو: «لاسای من بکه نه وه».

به لام پؤلس له مه دوورتر رویشته؛ ته نها نه یگوت «لاسای من بکه نه وه»، به لکو کلیسای فیلیپیشی هان دا بو سه رنجدان له وانه ی به گویره ی ته م نمونه یه ژیاون که پیشکه شی کردووه: «ته ی خوشک و برایانم، پیکه وه لاسای من بکه نه وه و پروانه

ئەوانەى ئاوا دەژىن، بەگوپرەى ئەم ئموونەىەى ئىمە پىمان دان» (فیلیپى ۳: ۱۷). ئایا تىبىنى دوایىن وشەى ئەم ئایەتەت کردووہ؟ پۆلس دەئیت «ئىمە» لەبرى «من». وشەى «ئىمە» لە نامەى فیلیپى ئاماژەىە بۆ پۆلس و تیمۆسائوس (۱: ۱). وہ پاشان بازنەى پابەرایەتى فراوانتر بوو بۆ دوورتر لە پۆلس بۆ ئەوہى تیمۆسائوس و باوہردارانى فیلیپى بگریتەوہ ئەوانەى کە بەگوپرەى ئەم ئموونەىە ژیاون کە پۆلس و تیمۆسائوس بە ژيانیان پىشکەشيان کردووہ.

لە نامەى پۆلس بۆ تیمۆسائوس، بە راشکاوى قوتابىیە گەنجەکەى پاسپاردووہ بۆ ئەوہى بىتە ئموونەىەک کە لاسایى بکریتەوہ: «با کەس سووکایەتى بە گەنجىەتیت نەکات، بەلکو بە ئموونەى باوہرداران لە قسە و رەفتاردا، لە خۆشەویستى و باوہر و پاکیتدا» (یەکەم تیمۆسائوس ۴: ۱۲).

چى دەبیت ئەگەر ئموونەبوون بۆ پەپرەویکردن تەنھا تايبەت بە نىردراوہ پىرۆزەکان نەبیت؟ چى دەبیت ئەگەر پىشکەشکردنى پىشەنگى و لاسایىکردنەوہ لىدانى دللى جمکىک بىت ئاوازی سروشتى پىکبەئىن بۆ ژيانى بەقوتابىیوونى مەسىحىيانە؟ چى دەبیت ئەگەر ئەوہى ئىمە بەراستى پىپۆستمانە بۆ ئەوہى گەشە بکەین بۆ پىنگەشتن ئەوہ بىت کە کەسانى زياترى وەکو «رەى» و تیمۆسائوسمان هەبىت بۆ ئەوہى لە کلئىساکاماندا لەبەردەممان بىنە پىشەنگ؟

ئەمە دەبیتە شتىكى ئاقلاانە؛ بەگوپرەى ئەوہى وا ديارە کە خودا ئىمەى بە پىنگایەک دروستکردووہ وا دەکات لاسایىکردنەوہ بەشىكى سەرەكى پىکھاتەمان بىت. لە مندالییەوہ فىرى قسەکردن و هەلئسوکەوت و کاردانەوہ بووین لە رىگای لاسایىکردنەوہى دەوروبەرمانەوہ. هەموو باوکىک بەم ساتانەدا رۆشوتووہ کاتىک گوپى لە وشەکانى بووہ کە لە دەمى مندالەکەىەوہ دەردەچىت؛ وہ دایک نىگەرانە سەبارەت بەو هاوړپىیانەى کە مندالەکەى لە کاتى هەرزەکارىدا هەلیدەبژىریت؛ چونکە ئەوان درک بە کارىگەرى هاوړپى لە سەر مندالەکەيان دەگەن، وہ پىکھاتنى هاوشپۆهى بۆ یەکتەر. تەنانەت پىنگەشوتوانىش شىوازی دەنگ لە یەکتەر وەردەگرنەوہ، دەربىرین، ئاماژەکانى روخسار، گالتهکردن، حەز و هەوہس، نەرىت، حەز و خولیا. بۆیە، کاتىک تەماشای دوو هاوسەر دەکەیت کە پەنجا سالى بەسەر هاوسەرگىرىیە سەرکەوتووہکەيان تىپەرىوہ ئەوان بە تىپەرىنى کات کەم کەم پىکەوہ لەناو قالپىک تىواونەتەوہ و بوونەتە یەک کەس.

ئەم شتە دینامیکییە لەسەر نمونە و ئەو کەسە یە کە لاسایی دەکاتەو، وە نمونە و لاساییکەرەو، درێژ دەبێتەو بۆ بەقوتابییوونی مەسیحی. بەلام ژبانی مەسیحی بە لاساییکردنەو دەستپێنکات، بەلکو بە پەرچو دەستپێدەکات. بەقوتابییوون دەستپێدەکات کاتیک کەسی گوناھبار پەيامی ئینجیل دەبیسیتیت و پوچی پیرۆز بە شیوەیەکی سەروسروشت بارودۆخی دەروونی ئەو لە پێگەیی بیستەنەو دەیگۆرێت. وە لە ئەنجامی ئەمەدا کەسی گوناھبار تۆبە دەکات لە گوناھەکە و باوەر دەهێنیت کە عیسا مرد و لەنیو مردووان هەستایەو بۆ ئەوێ رزگاری بکات. بەم شیوەیە بە هیزی خودا لەدایک دەبێتەو، یەکەمین هاواری ئەمە دەبێت «عیسا پەرورەدگار!» پێویستە مەرۆف دووبارە لەدایک ببێتەو بۆ ئەوێ بچیتە ناو شانیشینی خودا. وە هیچ کەسیک ناتوانیت لاسایی ئەم گۆرانە بکاتەو کە روودەدات لە کاتی پەڕینەو لە بیاوەرییەو بۆ باوەر.

بەلام ئیستا، بۆ ئەوانە تازە لە پوچدا لە ئاسمان لەدایکبوونە پێویستە گەشە بکەن بۆ پێگەیشتن و بۆ هاویشیوویی مەسیح. ئەمە چۆن روودەدات؟ ئەمە ژمارەیک لە کاریگەری لەخۆدەگرێت، وەکو بەدەستپێنانی خۆراک لە وشەیی خودا، بەلام پێویستی بە شتیکی دیکەش هەیە؛ ئەم تازە لەدایکبوو لە خوداوە پێویستی بە خیزان هەیە، کە لەوێ لە پێگای لاساییکردنەو کەسانی دیکە فیریت چۆن لەگەڵ عیسادا بروت. ئەو پێویستی بە کلێسای خۆجێیی هەیە.

کلێسایەکی خۆجێیی تەندروست ژینگەیکە دەوڵەمەند لە پەییوەندی فەراھەم دەکات لەپێناو کرداری بەرابەر لەسەر بنەمای نمونە و لاساییکردنەو. لەدوای ئەوێ کە باوەردار دەبێتە ئەندام لە هاوبەشیکردنی ئینجیل، ئەو باوەردارێ تازە لەدایکبوو دەکرێ تێبینییەکانی بەراورد بکات لەگەڵ باوەردارانی دیکە کە تازە لەدایکبوونە لە پێگایان بۆ لێراھاتی ژبانیکی نامۆی خۆش کە شوینکەوتەکانی عیسا ئەوانەیی گوناھەکانیان بەخشاوە پێی دەژین. هەرۆهە دەتوانیت لەو باریانەشی فیریت کە ئەمەنیان گەورەترە، ئەوانەیی ماوێەکی درێژترە شوینی عیسا کەوتوون، لەم ماوێەدا، بە هیزی پوچی پیرۆز لە چەندین جەنگ لە دژی گوناھ سەرکەوتوون، وە بە متمانەکردنیان بە نیعمەتی خودا بەرگەیی گێژەلووکەیی ژبانیان گرتوو. وە پەنگە چەند دایک و باوکیکی خواناس ببینتەو، وەکو پۆلسی ئێردراو و قەشە «پەیی»، وا دەکەن نوێژ بکات و بلیت: «ئەیی پەرورەدگار یارمەتیم بەدە بۆ ئەوێ وەکو ئەمەم لیبیت».

تیمه پئویستمان نهک ههر ته‌نھا به فیربوون و وتاری ته‌ندروست هه‌یه سه‌بارهت به ژیانی مه‌سیحیانه‌ی گوپرایه‌ل، به‌لکو هه‌روه‌ها به کردار پیرۆزی ببینن. تیمه گه‌شه ده‌که‌ین له ریگای لاساییکردنه‌وی که‌سانی دیکه، هه‌روه‌ک نیردراوه‌کان لاسایی عیسیان کرده‌وه و وه‌کو ئه‌وه‌ی تیمۆساوس لاسایی پۆلسی کرده‌وه، وه‌هه‌روه‌ک جیریمی لاسایی ره‌ی کرده‌وه.

○ شوانایه‌تیکردن به شوان بوون

که‌واته هه‌موو ئه‌م خالانه چ په‌یوه‌ندیه‌کی به پیرانه‌وه هه‌یه؟ پئویسته ئه‌م کتیبه وه‌سفی ئه‌رکی چاودیران بیت. له کووی گزنگیان ده‌رده‌که‌ویت له گوتنی ئه‌م شتانه سه‌بارهت به پێشه‌نگی و لاساییکردنه‌وه؟

بابه‌ته‌که ئاسانه: خودا پیرانی بانگه‌یشته کرد بو ئه‌وه‌ی بنه‌ پیاوانیک که شایانی ئه‌وه بن لاسایی بکرینه‌وه. وه پئویسته که کلێسای ناوخوازی ته‌ندروست چه‌ندین که‌س له‌خۆ بگریته، ژن و پیاو، که‌وا شایسته‌ی ئه‌وه بن بنه‌ نمونه بو لاساییکردنه‌ویان. به‌لام کاتیک کلێسا پیاویک داده‌نیت بو ئه‌وه‌ی بیته‌ چاودیر، وه‌ک ئه‌وه‌یه به‌ فه‌رمی بلێت: «پیاویک له‌به‌رده‌متانه کلێسا دانی پێدا ده‌نیت نمونه‌یه‌کی فه‌رمیه‌ له شوینکه‌وته پێگه‌یشتوه‌وه‌کانی عیسا».

ئهو تاکه نمونه نییه، وه نمونه‌یه‌ک نییه هه‌موو ئاکاره‌کانی ته‌واو بیت، وه ناچار نییه که‌ باشترینی نمونه‌ی چاکی مه‌سیحی بیت له‌ کوومه‌له‌ی باوه‌رداران. به‌لام به‌ هه‌رحال، پیر نمونه‌یه‌کی دیاریکراوه بو په‌له‌که وه‌ک ئه‌وه‌ی پئویسته. کلێسا له ریگای دانپێدانانی به‌وه‌ی که‌سیک پیره ده‌لێت: «لاسایی ئه‌م که‌سه بکه‌نه‌وه هه‌روه‌ک ئه‌و لاسایی مه‌سیح ده‌کاته‌وه». پئویسته کلێسا توانای هه‌بیت بو ئه‌وه‌ی باوه‌ردارانی نووی ئاراسته‌ی یه‌کیک له پیره‌کان بکات و پپی بلێت: «ئایا ده‌ته‌ویت بزانیته که پئویسته شیوه‌ی باوه‌رداری راسته‌قینه‌ چۆن بیت؟ ته‌ماشه‌ ئه‌مه‌ بکه».

به‌ ده‌ربڕینیکی دیکه، ئه‌رکی پیران پیکدیته له شوانایه‌تی به‌ ده‌روون و کردار. پیران کلێسا‌کانیان به‌رپوه‌ ده‌به‌ن نه‌ک ته‌نھا به‌وه‌ی ده‌یکه‌ن، به‌لکو به‌ که‌سایه‌تیان. به‌بێ که‌سایه‌تی، کرداره‌که شکسته ده‌هینیت.

ئێستا با پێداچوونه‌وه بکه‌ین به‌ پێکهاته‌کانی وه‌سفی ئه‌رکی پیر که له به‌شه‌کانی

پاڤردوو باسمان كرد. به كورتى، كه سايه تى هاوشيوه يى مه سيح مه رجيكه هه ر ده بيت هه بيت بو خزمه تى شوانايه تى.

له به شى دووه مدا وه سفى ئهركى پيرمان به ته واوى له پرسته يه كدا پوخت كرده وه كه ئه مه بوو: «پينماييكردنى ئه ندامانى كلپسا به ره و ليكچوونى زياتر له گه ل مه سيح». پيران شوانن و وه به ره ينان له ژيانى ئه ندامانى كلپسادا ده كه ن بو ئه وه ي يارمه تيبان بدهن كه زياتر وه كو عيسا بن.

به لام ئه گه ر پير خووى پينگه يشتوو نه بيت، چوون ده كرى كه سانى ديكه به رپوه ببات به ره وه گه شه كردن و خواناسى؟ هه روه ك تو ناته وى پاوپژكارىكى دارايى دابنييت كه پيشتر به بريارى وه به ره ينانى شكستخواردوو سامانى خووى به هه دهر داوه، هه روه ك تو مه شقى وه رزشى له ژير سه ره پرشتى مه شقكارىكدا ناكه يت كه جه سته يه كى رپكى نيبه، چونكه له ناخدا هه ستى بى متمانه يى ده ورژنييت، به هه مان شيوه بو پيرى خووپه رست، خواناس نه بيت كه ده لييت: «لاساى من بكه نه وه» شوينكه وته ي زورى ناييت. خه لكى به ره وه مه سيح نابات به لكو بو ئه و شوينه ي كه خووى بووى ده چيت.

به شى سيبه م باسى ئهركى فيركردنى كرد؛ كه وا پيران پاستى كتىبى پيروژ پاڤه ده كه ن، وه له هه له كانى بيروباوه ر ده كوئنه وه. به لام چى ده بيت ئه گه ر ژيانى ماموستا به شيويه كى روون له دژى فيركردنه كه ي بوو؟ هه مووان واز له گووى ليكرتنى ده هيئن جگه له وانى له گه لى هاوران. خه لكى ناراميبان نيبه له سه ر ئه و ماموستايه ي كه ده لييت: «وه ك ئه وه بكه ن كه ده يليم، نه ك ئه وه ي كه ده يكه م». له وه ش خراپتر، ئه وه يه كه ئه و ماموستايانه ي بينيبان هه يه كه گه لى خودا فير ده كه ن، پيوسته رووبه رووى خودا بنه وه. جيبى سه رسامى نيبه كه ياقوب هو شدارى داوه و ده لييت: «خوشكان و برايانم، زورتان مه بنه فيركار، بزائن ليپرسينه وه ي قورسترمان له گه ل ده كريت!» (ياقوب 3: 1).

به لام كاتيك شوان په يوه ندى دروست ده كات له نتيوان فيركردنى په سه ن و ژيانى په سه ن، هه رگيز ميگه لى په يوه ست به خووى و دلسووزى له ده ست ناچن. وه كاتيك بير له خزمه ته فيركار ييه كه ي «ره ي» ده كه مه وه وه ك شوانى كاتيبى كلپساكه مان، هه رده م يه كيك له وتاره گرنگه كانيم به بير ديته وه. له ماوه ي هه فته ي جه ژنى هه ستانه وه، پاى له (يوحه نا 13) سه باره ت به شوشتنى پيبى قوتابيه كان له لايه ن عيساوه فيرى كردين. وه هه تا ئيستا له به ر دوو هو كار ئه م وتاره م له بيره: يه كه م، ئه وه يه كه وتارىكى

مه زن بوو؛ پهی به پروونی و به کاریگه ریبیه وه قسه ی کرد سه بارهت به دلی عیسا له خزمهت، نهک ته نها له لایه نی شوشتنی پی نه بوو به لکو له لایه نی چوونه سهر خاچ بو ئه وهی گونا هه کان بشوات و دایم آیت. داوای له کومه لی باوه پداران کرد بو خزمه تیکی ساکاری یه کتر له ژیر پو شنای ئینجیل و هاوشیوهی خزمه تی عیسا.

هوکاری دووه م، وه گرنگتر، کاتیک گویم له وشه کانی ئه و وتاره و خزمه تکار بوون ده گرت، ههروه ها ساکاری و خزمه تم بینی، وه خو کردنه قوربانی له لایه ن پیاویکه وه که ئه م وشانه ی ده گوت؛ په فتاری مه سیحیانه ی چه سپاو له لایه ن په ی وای له من کرد گوئی له وتاره که ی بگرم.

له به شی چواره م پشکینیکمان کرد بو بهر پرسیاریتی پیر که پیوستی به گه رانه له ئه ندامانی ونبوو. ئه مه ئه رکیکی هه ستیاره؛ چونکه ئه و ئه ندامانه ی له کلپسا دوور ده که ونه وه به ئسانی تووشی شکست و برینداری ده بن. وه له ئه نجامدا کوشش ده که ن بو بنیاد نانه وهی متمانه به که سانی دیکه. بویه کاتیک شوانیک که گومان له پاکیتی ده کریت مه ری ونبوو به سه رده کاته وه، په نگه مه ره که لی بره وپته وه یان رابکات. چو ن ده کرئی مه ر متمانه به کوششی شوان بکات له «ئیشکگرتن» بو شوانیاه تی له کاتیکدا شوانه که (پیره که) ناتوانیت ئیشک له شوانیاه تی خو ی بگریت؟ ده توانین هه نگاویکی دیکه بنیین؛ ئه گه ر له ده ره وهی کلپسا شوان ناوبانگی به خراپه بلا و بیته وه، ئه وا خه لکی له ئاماده بوون له پوژی یه کشه مه دوور ده خاته وه. «ده بییت ناوبانگی باش بیت له لای ئه وانیه ی له ده ره وه ن، نه وه ک قسه ی بیته سهر و بکه وپته بهر داوی شه یان» (یه که م تیموساوس ۳: ۷).

له به شی پی نجه مدا باسی ئه و گر ژیبیه مان کرد که له نیوان رابه راندا به متمانه وه هه یه وه له هه مان کاتدا به نه رمونیاییه وه. دیسان ده یلیمه وه که که سایه تی خواناس کلپله که یه. ههروه ک په ترؤس ده لیت: «ئه و میگه له ی خودا بله وه ریئن که له تیوانتاندایه، وه ک چاودیر خزمه تیان بکه ن، نه ک به ناچاری، به لکو به ویسته وه وه ک چو ن خودا ده یه ویت، نه ک بو ده سته که وتی شه رمه زاری، به لکو به چالاکیه وه، خو تان به سهر ئه وانه دا مه سه پینن که دراونه ته ده ستان، به لکو بینه هه ونه بو میگه ل» (یه که م په ترؤس ۵: ۲، ۳). بوونی شوان وه ک هه ونه یه ک بو میگه ل دژه ته نه بو یان له بهر ئه وهی سه ره رشتیاریانه. کاتیک پیران وه کو عیسا ده ژین و خه لکیان خو شده ویت، ئه وان وه کو که سیکی له خو بایی و ده سه لاتنگه را نایه نه پیش چاو. له بری

ئەو، بە ساكار وەسف دەكرين وەك ھاوشپۆھى عيسا كە دەسەلاتى ھەتاھەتايان پى دەبەخشيت و كلىسا خۆويستانە ملكەچى دەبيت. پيويستە پيران لە ريگاي پيشكەشكردى نمونەو ھەراھەراھەتە بكن، وە ببنە پيشەنگ، ئەمە ئەگەر بيانەوييت ھەراھەتە بكن.

لە كۆتاييدا، لە بەشى شەشەم باسى بابەتى چەندىتى پيرانمان كرد. چاوديران نمونەيەك دروست دەكەن نەك تەنھا وەكو تاك، بەلكو وەكو تيم. بىر لە كۆمەلى پيرانى كلىساكەت بكنەو وەك ئەوھى كلىسايەك بيت لە وپنەھەكى بچوككراوھەدا. پيويستە شوانەكان بەجەستەبوونىكى زىندوو بن لە ريگايان بو كاردانەو، چارەسەرى كيشەكان، تيكۆشان بو يەكىتى، پىكەو ھەرووبەرووبونەوھى ئالنگاريەكان بو ئەوھى تەواوى كلىسا لاسايان بكاتەو. پيويستە دەستە پيران توانايان ھەبيت كە بە شپۆھەكى كۆمەل بليت: «لاساي تيمە بكنەو ھەروەك تيمەش پىكەو لاساي مەسيح دەكەينەو».

جاريكيان پۆلىكى خويندەم لە كلىساكەمان فير دەكرد سەبارەت بە بابەتى ئەركى پىر لە روانگەى كتيى پىرۆزەو. لەنيو ناوھەرۆكى بابەتەكە ئەو ھەبوو كەوا بچينە «گەشتىكى زانستى» بو ئامادەبوون لە كۆبوونەوھەكى پيران. لەدواى ئامادەبوونەكە خويندكاران گەرانەو ھە پۆل دانىشتن بو ئەوھى باسى ئەزمونەكەيان لەم كۆبوونەوھە بو يەكتە بكن. باسى ئەمانەيان كرد كە لە شپۆزى پيران بەرامبەر بە يەكتە بينيان، خۆشەويستى، ساكارى و نەرمونيانى، سەربارى گرنگيدانى راستگۆيانە كە پيران پيشانيان دەدا لە كاتىكدا لە پىناو ئەندامانى كلىسا نويزيان دەكرد. ھەندىك لە خويندكاران لەم كۆبوونەوھەدا تيبينى شتىكى جياوازيان كرد لە پيران، شتىكى بەھيتر، يەگرتوو و ترسناك. وە لەبرى ئەو، لە ريگاي كاردانەوھى پيرانەو شتىكيان بينى ھاوشپۆھى عيسا بو. شەويكى خۆش بوو بو چاوديرانى كلىساكەمان.

ئاي دەبينيت چۆن خوينى پيويست بو ژانى خوداناسى پيويستە لە ريگاي ھەر ئەركىكدا بروت كە پىر ئەجمامى دەدات؟ بەلام ئەگەر پىر گرنكى بە پاكى خۆى نەدا و لەكاتى ياخيپونى لەخودا چارەسەرى قبول كرد، خزمەتەكە دەمریت. رەفتارى پىر لەگەل عيسا بەو داوھ دادەنریت كە بەنيو ھەموو دەنكەكانى مرواريدا دەروت كەوا وپناى ئەركى كارەكەى دەكات. ئەم داوھ بپرە دەنكە مرواريبەكان دەكەون و لە ھەموو شوپنىك بلاو دەبيتەو. رەنگە پىرىكى بەھرەمەند بيت، خاوەنى ئەزمونى بيت،

وہ کہ سایہ تیبہ کی سہرنجرا کیشی ھے بیت، بہ لَام ٺہ گہر بہ باشی پرنگانہ وہی عیسیان نہ بیت، بنگومان پینہ گہیش تووی ٺہو بہرہ لہ ژیر پیی بہرہ کانی دہردہ ھینیت۔ کہ سایہ تیبی پیر راستگوئی و ھیز بہ کردہ وہ کانی دہ بہ خشیت۔ ٺہمہش پراھی ٺہو ھوکارہ دہ کات کہ کتیبی پیروز ٺہم لیستہ فراوانہی داناوہ بو شایستہ تیبہ کانی پیر، ھہر وہ کہ لہ بہ شی یہ کہ مدا بینیمان، وہ ھوکاری چربوونہ وہی ٺہم لیستانہ لہ پیگہی یہ کہ مدا لہ سہر کہ سایہ تی ٺہوونہ تیبہ کہ شایانی ٺہو یہ لاسایی بکریتہ وہ۔ پیویستہ پیر «گلہیی لہ سہر نہ بیت» (یہ کہم تیمؤسوس ۳: ۲). تہواوی خزمہ تہ کہی لہ سہر ٺہمہ بہ ندہ۔

○ ناگاداری ژیانی خوت بہ

لہ سہر بنہمای گرنگیدان بہ ٺہوونہ بوونی پیران لہ کلیسادا، ناتوانین کو تایی بہم بہ شہ بہنین بہ بی ٺہوہی باسی ٺہرکیکی گرنگی دیکہ بکہین بو ٺہرکی پیر: پیویستہ ھہموو پیریک بہردہوام کو شش بکات بہرہو پیروزی و خو شہویستی و پیگہیشتنی رۆحی۔ پیویستہ پیران زیاتر و زیاتر ھاوشیوہی عیسا بن بو ٺہوہی وہ کو عیسا رابہ رایہ تی بکہن۔

پؤلس ٺہمہی بہ تیمؤسوس گوت: «ناگاداری خوت و فیگردنت بہ، لہ سہری بہردہوام بہ، چونکہ ٺہ گہر ٺہمہت کرد خوت و گویرگرائشترزگار دہ کہیت» (یہ کہم تیمؤسوس ۴: ۱۶). ٺہمہ پراگہ یاندنیکی سہرسور ھینہر و بہر پرسیار تیبہ کی سہرنجرا کیشہ۔ پؤلس دہ لیت کہ شوان رۆلنیکی دیاریکراو دہ گپریت کہ لہ خودا وہیہ بو رزگاری کہ سیی خووی و کہسانی دیکہ ش بہ وریابوون لہ ژیانی خووی و فیگردن۔

رہنگہ بہ شی فیگرداری بو تیمہ کہ متر تووشی حہ پہ سامان بکات۔ خہ لکی رزگاری بہ دہستدین بہ گویرگرتیان لہو ٺینجیلہی کہ فیروی کتیبی پیروزیان دہ کات۔ وہ پاشان، ٺہ گہر رابہری کلیسا فیگردنہ کہی لہ ھہ لہ پاراست، ٺہو کاتہ فیگردنہ کہ دہ بیتہ کہ نالیک بو نیعمہ تی رزگارکاری خودا۔

بہ لَام چی لہ سہر ژیانی شوان؟ شوان، بہ ناگادار بوون لہ ژیانی خووی و بہ وہی کہ «ٺہوونہی باوہرداران لہ قسہ و رہفتاردا، لہ خو شہویستی و باوہر و پاکیتدا» (یہ کہم تیمؤسوس ۴: ۱۲)، رۆل دہ گپریت لہ رزگابوونی خووی و رزگار بوونی ٺہوانہی لہ کلیسا کہیدان۔ رۆحی خودا بہ جویریکی ژیانی چاودیر بہ کاردہ ھینیت کہ بہ باشی

ئاگادارى بووه له هېنانەدىي پرزگارى كەسانى دىكەي كلىسا. بۆيە پېشەنگى و نمونەيى بابەتتىكى بژاردەيى نىيە. پىكەو دەو بابەتى بنەرەتىن بو چۆنەتى رودانى پىشكەوتنى رۆحى له كلىساي ناوخۆيى.

كەواتە، ئەي برى پىرم، له سەرروى هەموو شتتېكەو ئاگادارى ژيانى خۆت بە. ئەگەر دەتەوئت لەگەل پۆلس بلىيت: «لاسايى من بكنەو هەرەك چۆن مىش لاسايى مەسىح دەكەمەو» (يەكەم كۆرنسۆس ۱: ۱)، بۆيە پىويستە لەسەرت سەرەتا دەنگت بخەيتە پالى و بلىيت: «بەلكو لەگەل لەشم توند دەبم و دەيكەمە كۆيلە، نەو ك لەدواي ئەوئەي بو خەلكى دىكە جارم داو، خۆمەرەت بكرىمەو» (يەكەم كۆرنسۆس ۹: ۲۷).

دەررون و حەزەكانت بزانه كە وات لىدەكەن شايستە نەبىت، هۆشيار بە لەو خالانەي كە زياتر رەنگە لىيەو هيرش بكرىتە سەر شوراكاني دلت، كەوا تاقيكردەوئەكان هەلىدەبژىرن بو ئەوئەي لەوئەو هيرشەكان بكنەن. بەردەوام بە لە بەرگرىكردن لە گوناو و لە هەر كۆيەك بىنيت بە هيزى رۆحى پىرۆز بىكوژە (رۆما ۸: ۱۳). لەگەل رۆحى پىرۆز هاوئاواز بە (گەلاتيا ۵: ۱۶) بو ئەوئەي كارەكاني جەستە وشك ببنەو و بەرھەمى رۆح بچنيتەو (گەلاتيا ۵: ۱۹-۲۳). با وشەي خودا بەردەوام هزرت نوئى بكاتەو (ئەفەسۆس ۴: ۲۲-۲۴). هەموو رۆژئىك جەستەت وەك قوربانىيەكى زىندوو پىشكەش بكە (رۆما ۱۲: ۱، ۲).

• پىشخستنى ئىنجىل

وا دامەنى كە تو گەيشتتە كۆتايى لەبەر ئەوئەي پىريت، راستىيەكە تەواو پىچەوانەيە: هەستانت بە ئەركى چاودىر پىويستە لە ناخدا هەستىك پەخش بكات كە زۆر پىويستت بە هېنانەدىي پىشكەوتن هەيە لە لاسايىكردەوئەي عىسا.

كۆمەلى باوپردارانى كلىساكەت تەنھا پىويستيان بەوئەي نىيە كە پىرىكى خواناس بىنن، بەلكو پىويستيانە پىرىك بىنن كە بەردەوام گەشە دەكات. پۆلس تىمۆساوسى پاسپارد بەوئەي كە تەنھا ئاگادارى ژيانى خۆي نەبىت، بەلكو لەبەرچاوى خەلكىش پىشكەوتنى كەسىي روودات: «بايەخ بەم شتانه بدە، هەموو تواناي خۆتى تىدا بەكاربھىنە، تاكو پىشكەوتنت بو هەمووان دەربكەوئت» (يەكەم تىمۆساوس ۴: ۱۵). ئايا ئەمە جىگاي سەرنج نىيە؟ كۆمەلى باوپردارانى كلىساكەت پىويستيان بەوئەيە

پیشکەوتن بینن، نەک تەواوەتی. بەو پێیە ی که عیسا یە ئەو ه ی تەواوەتی هە یە، کلێسا پۆیستی بەو ه یە که نەک تەنھا لاسای ناستی گە شە ی تۆ بکە نەو ه لە مە سیحدا، بە لکو بە هە مان گرنگی، لاسای ئەو راستییە بکە نەو ه که تۆ هیشتا وا گە شە دە کە ی ت.

بە دە برینییکی دیکە، کلێسا پۆیستی بەو ه یە بینیت که بە ر دە وام ئینجیل ژیان ت دە گۆریت. وە مەرە کان پۆیستیان بەو ه یە که بزانی تۆ ش بە ر دە وام تۆ بە دە کە ی ت لە گونا هە کانت. ئەوان پۆیستیان بەو ه یە که گو ییان لیت بیت لە نوێژدا هاوار دە کە ی ت و داوای هیزی هە ستانەو ه ی عیسا دە کە ی ت لە خۆ تدا. ئەوان پۆیستیان بەو ه یە که بزانی تۆ هە موو رۆژیک کتیبی پیروژ دە خوینیتەو ه و نوێژ دە کە ی ت، نە ک لە بەر ئەو ه ی تۆ نازناو ی پیروژییکی لە سە رووی سرو شتیت، بە لکو لە بەر ئەو ه ی تۆ فیرت کردوون که بە بێ مە نی^P خۆراکی رۆژانە، توانا ت نابیت بۆ بەرگریکردن لە دژی تاقیکردنەو ه، وە بۆ خزمە تی پەر وەردگار.

لە ر یگای پیشکە شکردنی نموونە یە ک لە سەر پیشکە ووتن بە پشتبە ستن بە ئینجیل، تۆ ئە ندامانی کلێسا بەرەو کە سیکی دیکە ی جگە لە خۆ ت ئاراستە دە کە ی ت، وە ر یبەر ایە تییان دە کە ی ت بۆ ئەو ه ی چاویان بەرەو عیسا هە لبەرن کە وا بۆ وینە ی ئەو دە گۆرین.

به شی هه شته م پارانه وه له خودا له پیناوی میگه ل

له ههوت به شی رابردوودا، له باره ی شیوازی کاری پیران به پپی کتیپی پیروز قسه مان کرد. وه به کورتی باسی ئه وه مان کرد که بابه ته که په یوه ندی هه یه به به ریوه بردنی ئه ندامانی کلّیسا و رابه رایه تیبا بۆ پیگه یشتنی زیاتر له ریگای لیکنچوون له گه ل مه سیح. له گه ل ئه وه شدا، ده توانین بلّین که پیران بانگه یشت کران بۆ به ریوه بردنی کلّیسا خو جّییه کان وه کو عیسا.

ئه وه هه ول و ماندوو بوونه وه ی که پیر ده یسات چه ندین موه نه یه له خزمه تی عیسا بۆ قوتابیه کانی. عیسا وشه ی خودای فیر کردن؛ وه پیرانیش به رده وام ده بن له فیرکردنی هه مان وشه ی خودا. عیسا له ئاسمانه وه هات بۆ ئه وه ی به دوای گونا هباراندا بگه رپت و رزگاریان بکات؛ هه روه ها پیرانیش، به ریگایه کی هاوشیوه، به دوای ونبوواندا ده گه رین، هه ندیک جار پیویستی به قوربانیدانی که سیان ده بیت. عیسا به شیوه یه کی ته واو وینه ی خودای به رجه سته کرد؛ به هه مان شیوه، پیران هه ول ده دن لاسای عیسا بکه نه وه به شیوه یه ک که بتوانن بنه پیشه نگی ئه ندامانی کلّیسا. وه پیران وه کو عیسا له ری فیرکردنه وه کلّیسا به ریوه ده بن، رابه رایه تی ده که ن، تیده کو شن بۆ هیئانه وه ی ونبووان، خزمه ت ده که ن، وه هه روه ک عیسا ده بنه پیشه نگ.

به لام پیویسته که شتیکی گرنگمان له ده ست نه چیت. پیویسته پیرانیش لاسای «نیوه» که ی دیکه ی خزمه تی عیسا بکه نه وه. شوانابه تی وه کو عیسا واتا نوژی کردن وه کو عیسا:

«له گه ل ئه وه شدا هه والی عیسا زیاتر بلاو بووه وه، جا خه لکیکی زۆر کو بوونه وه تا کو گوئی بگرن و نه خو شییه کانیان چاک بیته وه. به لام ئه وه دوورده که وته وه بۆ چۆله وانی و نوژی ده کرد» (لوقا ۵: ۱۵، ۱۶).

ئه م چه ند ئایه ته پوخته یه کمان پیشکه ش ده کات سه باره ت به خزمه تی عیسا هه تا کاتی نازاره کانی. ئیمه سه باره ت به نیوه یه که می پوخته ی خزمه ته که ی زانیاریمان هه یه، واتا خزمه ته ئاشکراکه ی، به و پییه ی که ئینجیله کان روونیان کردووه ته وه؛ که

چەندىن جار و بەردەوام دەبينىن عيسا خەلكى فير دەكات، پەرچوو دەكات، وه له نيتو گەل خزمەت دەكات.

بەلام نيوەكەى ديكەى پوختەى خزمەتەكەى كە باسى دەكات چۆن عيسا «زۆر جار» بە تەنھا دەبوو بۆ ئەوەى نوێژ بكات؟ زۆر شت لەم لايەنەوه نازانىن، وه هۆكارەكە لە بنەرەتدا دەگەرپتەوه بۆ ئەوەى نووسەرانی ئىنجىل زۆر وردەكارى ژيانى نوێژکردنى تايبەتى عيسايان باس نەکردوو. بەلام ئەگەر سەرنج بدەين دەتوانين لە چەند ئاماژەيهكى دووبارە تىبگەين لەم لايەنەى كە بە دۇنيايهوه بەشيكى دانەبراوه لە خزمەتى عيسا. با بەردەوام بين لە خویندنهوهى چەند نووسينيكى لوقا:

- عيسا لە كاتى لەئاوهه لکيشانەى نوێژى كرد، لەم كاتەدا ئاسمان كرايهوه، وه رۆحى پيرۆز دابهزىيه سەرى، وه باوك قسەى كرد (٣: ٢١، ٢٢).
- عيسا لە دەستپيكى رۆژه جه نجاله كەى لە كه فەرحاوم چووە شوينيكى دابراو، دەبیت بۆ ئەوه بووبیت كە نوێژ بكات (٤: ٤٢؛ بەراوردى بكە بە ٥: ١٦).
- عيسا شهويكى تەواوى لە دەرەوه بەسەربرد نوێژى دەكرد، بەر لەوهى دوازده نيردراوه كە هەلبژيريت (٦: ١٢).
- عيسا بە تەنھا لەگەل قوتاييه كانى نوێژى كرد (٩: ١٨)، هەرەها پەترۆس و ياقوب و يوحەناى برد بۆ سەر چيا بۆ ئەوهى نوێژ بكات، لەويدا شيوه گۆران و شكۆمەنديان بينى (٩: ٢٨).
- نمونەى عيسا لە داكۆك كردن لە قوتاييه كان بۆ ئەوهى فيريان بكات كە نوێژ بكەن (١١: ١)، فيرى نوێژى پەرەردگارى كردن.
- عيسا باسى نمونەى بيوهژنە كۆلنەدەرەكەى بۆ باسكردن تاوه كو پيان بلت «كە بەردەوام نوێژ بكەن و بيهيوا نەبن» (١٨: ١).
- بەر لە چەند كاتژميريكى كەم لە لەخاچدانى عيسا، لە گەتسىمانى بەرەنگارى تافىكردنەوه بووهوه لە رېگای پارانهوه لە باوك (٢٢: ٣٩-٤٤).
- لە تەواوكارى لوقا، واتا لە سپارەى كردارى نيردراوان، نيردراوه كان «هەموو بە يەك دل بەردەوام بوون لەسەر نوێژكردن» (١: ١٤).
- لە كاتىكدا كليسە لەدايك بوو و گەورە دەبوو، نيردراوان بۆيان دەرەكەوت كە گرنگيدان بە پيوستىيه كانى گەلى كليسە زۆر لە كاتى نوێژكردنى ليگرتوون. پيشنياريكيان كرد بە دانانى حەوت پياو بۆ گرنگيدان بە پيوستىيه كارگيريه

زیاده‌کانی کلّیسا (٦: ١-٣). نیردراوان چی ده‌کهن له و کات و وزه‌یه‌ی
گه‌راندییانه‌وه؟ گوتیان: «ئیمه‌ش خوومان تهرخان ده‌کهن بو نوێژکردن و بو
خزمه‌تیراگه‌یاندنی په‌یامی خودا» (٦: ٤).

نیردراوان به‌رده‌وام بوون له شوینکه‌وتنی شیوازی عیسا، واتا خزمه‌ت به دوو لق:
وتاردان و نوێژکردن.

ئایا به‌لاته‌وه نامۆیه که نیردراوه‌کان، ته‌نانه‌ت عیسا‌ی په‌روه‌ردگاریش، به ویستی
خویمان زۆر له وزه و توانایان بو نوێژکردن تهرخان کردوو؟ ئایا قسه‌کردن له‌گه‌ل
باوکی ئاسمانی به نیشانه‌یه‌کی جیاواز داده‌نریت له ژیان و خزمه‌ته‌که‌ت به هه‌مان
شیواز که له ژیان و خزمه‌تی عیسا و نیردراوه‌کان جیاواز بوو؟

○ له‌گه‌ل نوێژدا بژی

نوێژکردن نه ته‌نها ده‌بیت به بینینی نمونه‌ی په‌یوه‌ندیی که‌سی عیسا له‌گه‌ل
باوکی ئاسمانی به‌ره‌و پیش بچیت، به‌لکو پێویسته به سروشتی هه‌مان شوانایه‌تی پر
له به‌رپرسیاریه‌تیه‌ش هان بدریت. خزمه‌تی شوانایه‌تی ده‌کریت به پرگایه‌ک بتخاته
سه‌ر ئەژنۆ و نوێژ و نزا بکه‌یت.

هیوادارم له‌م خاله‌دا هه‌ست به‌م ترسه ته‌ندروسته‌ی به‌رده‌م بپروکه‌ی
سه‌ره‌رشتیکردنی کۆمه‌لی باوه‌رداران بکه‌یت. په‌نگه کاره‌که ماندووکه‌ر بیت؛ فیژکردنی
گشتی بو گه‌لی کلّیسا، وه فیژکردنی تایه‌ت بو تاکه‌کان، پروبه‌پروبوونه‌وه، کۆششکردن
به‌دوای ونبووان و دوورکه‌وتوووه‌کان، رابه‌رایه‌تی خه‌لک، هه‌موو ئەمه کاتی زۆر
ده‌خایه‌نیت، په‌نگه ده‌روون ماندوو بکات. ئەو چاودێرییه‌ی که مرۆف ده‌یکات
هه‌رچه‌ند بیت، هه‌رده‌م ده‌کرێ زیاتر بکریت. هه‌رده‌م پیر ده‌توانیت په‌یوه‌ندییه‌کی
دیکه‌ی ته‌له‌فۆنی بکات، یان به‌قوتابووونی که‌سیک ئەنجام بدات، یان بانگه‌یشتی
که‌سیکی دیکه‌ بکات بو نانی تیواره. شوان چۆن پیناسه‌ی وشه‌ی ته‌واو بوو ده‌کات؟

سه‌یر نییه که پیران به ئاسانی ده‌کشینه‌وه بو نمونه‌ی مۆدیلی ئەندامانی ده‌سته‌ی
نوینه‌ران. زۆر ئاسانه‌تره که پیر چه‌ند کاتژمێریکی که‌م له‌سه‌ر میز دابنیشیت، گفتوگو‌ی
چه‌ند سیاسه‌تیک بکات، وه داوای ده‌نگدان بکات له‌سه‌ر چه‌ند بریاریک، وای داده‌نیت
که کاره‌که ئیتر «ئەنجام دراوه» له کاتی دواخستنی کۆبوونه‌وه یان کۆتاییه‌تتی

کۆبوونهوه که. به لām له کاتیکدا ههز به خزمهتی شوانایهتی مروّف ده کهیت، جا نه گهر خزمهتکاریکی پسپۆر بیت که پاره وهرده گریّت، یان چاودیژیکی (پیریکی) پارت تایم بیت، تووشی سنوورداری ده بیت له کات و وزه و بههرت. ئەوهی هیوای بو ده خوازری ئەوهیه که ئەم رووبهرووبوونهوهیه هانت ده دات بو هاوارکردن له پیناوی داواکردنی پالپشتی له خوداوه. وه سه بارهت به پیران، نوێژ تهنها به ئەرک دانانریّت، به لکو ستراتیژییهتی گرنگه بو مانهوه.

نه تهنها سهختی کار پیر ناچاری نوێژکردن ده کات، به لکو ئامانجی کاریش. ههروهک له بهشی دوو بینیمان، پیران ئامانجیانه که ئەندامانی کلّیسا له مه سیحدا پیبگهیهنن، له گه ل ئەمه شدا، توانای ئەوهیان نییه که وا بکهن هیچ یه کینکی دیکه له رووی رۆحیه پیبشکهوێت. چاودیژان ده توانن فیّری کتیبی پیروژیان بکهن، به لām ناتوانن که وا له خه لک بکهن له دله وه گوپراهی لی بن. پیر ده توانیت ئەندامانی ناکو ک ناشت بکه نه وه، به لām ناتوانن وا له هیچ یه کینکیان بکهن له وهی دیکه خو شیبیت. خودا ئامانجیکی به پیران داوه جگه له خودا که س ناتوانیت بیییکیت. ئەمه ش به گوپراهی ئەوهی که پۆلس باسی ده کات بو ئەندامانی کلّیسای کۆرنسو س که شوانی کلّیسیان ده په رست: «من چاندم و ئەپۆلۆس ئاوی دا، به لām خودا بوو گه شهی پیکرد. ئیتر نه تووچین گرنگه و نه ئاودیژ، به لکو تهنها خودا گرنگه که گه شهی پی ده کات» (یه که م کۆرنسو س ۳: ۶-۷).

پۆیسته بیتوانایی رۆحی و امان لییکات هاوار بکهین بو خودا و داوای هیژ بکهین و گه شه بدات به ژیا نی باوه ردارانی کلّیسا که مان. وه کو نهوونهی ئەلیاس، ده توانین قوربانگا نوژن بکهینه وه و قوربانی ئاماده بکهین، به لām ده بی خودا ئاگری رۆحی پیروژ بنییریت بو ناو دلّی مروّف و ژیا نیان (بروانه یه که م پاشایان ۱۸: ۳۰-۳۹).

ده کری بلّین پیر بریکی که م هۆشیاری ئەوهی ههیه که خواستی بو گوناوه ده کری خزمه ته که ی و پیران بکات. که کتیبی پیروژ ده کاته وه په نگدانه وهی دلّی ده بینیت له فیلکردنی ئیبراهیم، هه وه سی داود، بیه یوایی ئەلیاس، لووتبه رزی حزقییل، وه نکۆلیکردنی په ترۆس. ئە گهر ئەمه به س نه بیت، ده بینیت شی ریکی به نه په نه ر ده سوورپته وه تینووی خوینی به رخه ئیچیره کانییه تی (یه که م په ترۆس ۵: ۸). کاتیک پیر ده زانیت تینووه، برینداره، سه رگه ردانه، خو ی ئیچیره که یه، ده نگی به رز ده کاته وه و ده پارپته وه بو داواکردنی یارمه تی له لایه ن شوانه دلّسو زه که وه.

به لئ، فوونهی عیسا ئیمه‌ی پیران به‌ره‌و نوئژکردن کیش ده‌کات. به‌لام داواکاریه‌کانی خزمه‌تی شوانایه‌تی و شوینه‌کانی که موکوری و بیتوانایی تیماندا ده‌بی ئه‌ویش هانمان بدات بو ئه‌وه‌ی داوا له عیسا بکه‌ین کاری مه‌حال بکات. ئیمه‌ی چاودیر نابیت ته‌نھا بو ئه‌وه نوئژ بکه‌ین که وه‌کو مه‌سیح شوانایه‌تی بکه‌ین، به‌لکو له‌به‌ر ئه‌وه‌ی پیوستمان به‌ عیسیا که له‌ریگای ئیمه‌وه و بو ئیمه‌ کاری شوانایه‌تی بکات. خزمه‌تی پیر به‌ نوئژ ده‌ژییت.

○ راهینانی نوئژ کردن

شیوازی خزمه‌تی پیری پر له نوئژ چۆنه؟ چۆن پیره‌کان له عیساوه ئیلهام وه‌رده‌گرن و به‌ به‌رپرسیاریه‌تییان پیوستمان به‌ به‌رزکردنه‌وه‌ی ده‌نگی نوئژه‌کانیانه؟ هه‌ول بده‌ وایر له نوئژ نه‌که‌یته‌وه که چالاکیه‌کی زیاده‌یه و ناخزاوته‌ نیو خشته‌ی کاره‌کانت که به‌ کردار بارکراوه. له‌بری ئه‌وه، وه‌ک سیسته‌میکی کارپیکردن بیری لیبکه‌وه که‌وا جیه‌جیکردن و به‌رنامه‌کانی دیکه به‌رپوه‌ ده‌بات. هه‌روه‌ک پۆلس گوتی: «به‌رده‌وام نوئژ بکه‌ن» (یه‌که‌م سالوئیکی ۵: ۱۷). نوئژ له‌ باشترین باره‌کانی ده‌بی‌ت کاتیک ده‌ربرینتیکی زاره‌کی ده‌بی‌ت بو حاله‌تیکی چه‌سپاو و به‌رده‌وام له‌ پشتبسته‌ن به‌ خودا. ته‌واو وه‌کو که‌سایه‌تی، پیوسته‌ له‌ هه‌رچییه‌کی پیر ده‌یکات هه‌لبقولیت. پیوسته‌ جوړیک بی‌ت له‌ هه‌ناسه‌دانی پوچی که ژیا‌نی پوچ بو ژیا‌ن و کرده‌وه‌کانمان ده‌هینیت.

له‌ خواره‌وه‌ چوار ریگا هه‌یه‌ بو تیکه‌ه‌لکیشکردنی دا‌کوکی‌کاری له‌نیو چینی خزمه‌ته‌کاران وه‌کو پیر.

○ نوئژی گشتی

هه‌ول بده‌ هه‌ر کاتیک له‌ کاته‌کانی رابه‌رایه‌تی گشتی بقوزیته‌وه وه‌ک ده‌رفه‌تیک بو نوئژکردن. که‌سیک به‌ هه‌ر ده‌رفه‌تیک بو نوئژکردن بقوزه‌وه. جا ئه‌گه‌ر پوپوره‌سمی ئیواره‌خوانی په‌روه‌ردگار به‌رپوه‌ به‌یت، یا‌ن پۆلیک له‌ پوله‌کانی قوتابخانه‌ی پوژانی یه‌کشه‌مه‌ به‌رپوه‌ به‌یت، یا‌ن ئه‌گه‌ر قسه‌که‌ر بی‌ت له‌ کونفراسیکی په‌روه‌رده‌یی، یا‌ن کاتیک کۆبوونه‌وه‌یه‌کی کلێسا به‌رپوه‌ ده‌به‌یت، له‌م کاته‌دا ده‌سه‌لاته‌که‌ت بقوزه‌وه بو ئه‌وه‌ی له‌جیاتیی ئه‌و خه‌لکه‌ی له‌گه‌لت کۆبوونه‌ته‌وه نوئژ بکه‌. وه‌ کاتیک له‌گه‌ل

ئەندامانى دىكەي كلىسا دەبىت لە بۆنەيەك بۆ چارەسەرکردنى كىشەيەك. تۆ ئەو كەسە بە كە دەئىت: «پىويستە كەمىك راوہستىن و داوا لە خودا بکەين كە يارمەتىمان بدات». وە ئەگەر لە ھەر گەردبوونەويەكى ئەندامانى كلىساكەت پرسى كە ئەگەر دەتوانىت نوێژ بکەيت، ھەرگىز كەس رەتى ناکاتەوہ.

سەربارى بەھاي خودى نوێژ، بلاوکردنەوہى داكوکىکردن لەئىو كۆبوونەوہ گشتىيەكان ھەروہا دەرفەتى ئەوہشت پىدەدات بۆ فيرکردنى خەلكى كە چۆن نوێژ بکەن لە رىگاي پىشكەشکردنى نمونەيەكەوہ كە لاسايى بکەنەوہ. كەواتە، كاتىك لەجياتى ئەندامانى كۆبووہوہ نوێژ دەكەيت، ھەول بەدە كە بىسەلمىئىت نوێژكەت ھاوسەنگە و لە دلەوہ دەرچووہ. وە مكوپ بە لەسەر ئەوہ كە نوێژ دەكەيت نەك ھەر تەنھا بۆ پىويستىيەكانى تاكەكانى كۆمەلى باوہرداران، بەلكو ھەروہا لە پىناوى كلىساكانى دىكە و لە پىناوى دامەزراندنى كلىساي نوو لە ناوچەكەت. تەنھا لە پىناوى ھەلبژاردنەكانى داھاتووى ناوچەكەت نوێژ مەكە، بەلكو لە نوێژكەتدا كارى ئىنجىل لە ھەموو جىھان بەرز بکەوہ. نوێژ بکە لە پىناوى نانى رۆژانە، وە لەبىر مەكە كە پاپرپىتەوہ لە پىناوى ئەوہى كە پاشايەتى ئاسمان بىت و بۆ ئەوہى خواستى ئەو بىتە دى، وە ھەول بەدە كە دەستپىكى نوێژكەت وەك دەستپىكى زۆرىنەى نوێژكەنى ئىو كىبى پىرۆز بىت؛ واتا: كە ستايشى ئاكار و كەدەوہكانى خوا بکەيت: «با ناوت پىرۆز بىت» (مەتا ٦: ٩). وە بە نىعمەتى خودا خەلكى لاسايى نوێژكەت دەكەنەوہ ھەروەك تۆ لاسايى نمونەكانى كىبى پىرۆز دەكەيتەوہ.

كاتىك لەبەردەم جەماوہر نوێژ دەكەيت، ئەوا تۆ تەنھا نمونەيەك پىشكەش ناكەيت سەبارەت بەوہى دەبىت چۆن نوێژ بکەن، بەلكو ھەروہا نمونەيەك پىشكەش دەكەيت بۆ ھەلوئىستى پشتبەستوو بە خودا. ئەگەر رابەرى رۆحى بلىت: «ئىمە پىويستمان بە پشتىوانى خودا ھەيە»، ئەوا پەيامىكى بەھىز دەنرپت بۆ ئەوانەى شوپنى كەوتوون. نوێژى گشتى پشتبەستوو بە خودا رىگايەكى دىكەيە بۆ رابەرايەتىکردنى خەلك بەبى خووسەپاندن بەسەرياندا.

لە ماوہى خوئىندىم لە كۆلپىزى يەزدانناسى، مامۆستايەك وانەى پىدەگوتم بە ناوى ميرىدس كلاین. كاتىك لە پۆلەكەى ئەودا بووم، ئەو خەرىك بوو خانەنشىن بىت. دكتۆر كلاین ماىەى سەرسامى قوتابىيەكان بوو بە ھوى زانستى زۆرى لە بوارى يەزدانناسى كىبى پىرۆز؛ شەيداي تىگەيشتن و روونکردنەوہى ئەوہ بوو كە چۆن

چیرۆکی کتییی پیروژ به ته‌واوه‌تی له هه‌موو به‌شه‌کانیدا له‌گه‌ڵ یه‌کتر ده‌گونجیت. به‌لام بوارى کارکردنى یه‌زدانناسى گشتگیر که به‌وه جیا ده‌کرایه‌وه ته‌نها ئه‌وه بوو یارمه‌تى دام بۆ خویندنه‌وه‌ی پیروژ وه‌کو یه‌ک گورزه، ئه‌وه‌ی کارى‌گه‌رى لى‌ کردم نوێژکردنى دکتۆر کلاین بوو.

له هه‌موو وانه‌یه‌کدا به‌ نوێژکردن ده‌ستى پێده‌کرد، به‌ ده‌نگی‌کی نووساوه‌وه ده‌ناسرایه‌وه، زبر، به‌ جوړیک هی‌واش، له‌گه‌ڵ ئه‌رکی داکوکی‌کردن نه‌ده‌گونجا له‌به‌رده‌م جه‌ماوه‌ر، وه‌ نوێژى دورودرێژى ده‌کرد. زۆربه‌ی کات دکتۆر کلاین بۆ ماوه‌ی ده‌ خوله‌ک یان زیاتر نوێژى ده‌کرد. سه‌ربارى ئه‌مه، قسه‌کردنى له‌گه‌ڵ خودا سه‌رنج‌پراکیش بوو. وه‌ له‌ کاتى نوێژکردنه‌که‌ی، وه‌کو ئه‌وه بوو که زانیارییه‌ فراوانه‌که‌ی له‌ کتییی پیروژ و یه‌زدانناسى بگۆرپیت بۆ به‌ندایه‌تى و پارانه‌وه له‌ خودا. هه‌ل‌رشتنێکی ه‌زرم بینى له‌به‌رده‌م مه‌زنى خودا داده‌نرا، وه‌ چێژى ده‌بینى به‌ لایه‌نه‌کانى کارى عیساى پزگارکار. ئه‌م پیره‌ پیاوه‌ بال‌ا کورته‌ کارى‌گه‌رى له‌ دل‌م کرد، له‌ پۆل و له‌ پاش پۆل‌یش، ه‌زم ده‌کرد وه‌کو ئه‌وه خودا بناسم و قسه‌ی له‌گه‌ڵ بکه‌م. پاره‌ستانى له‌پشت سه‌کۆ گشتیه‌که‌ی وه‌ک ده‌رفه‌تیک به‌ کاره‌ینا بۆ نوێژکردنى گشتى و کارى‌گه‌رییه‌کی قوول‌ی له‌ ژيانى قوتابیه‌کان دروست کرد.

که‌من ئه‌و پیرانه‌ی یان ئه‌و شوانانه‌ی قوول‌ی تی‌گه‌یشتن و زانیاریان هه‌بیت وه‌کو دکتۆر کلای؛ به‌لام هه‌موو چاودێرانى کلێسا شوینى گشتیان هه‌یه‌ که ده‌کرێ ده‌رفه‌ت بقۆزیته‌وه بۆ به‌کاره‌ینانى له‌ پیناوى نوێژکردن به‌پێى کتییی پیروژ له‌ دل‌ه‌وه ده‌به‌چیت. وه‌ مه‌رج نییه‌ ئه‌وه‌ی ئه‌مه ده‌کات هه‌ل‌گرى بره‌وانامه‌ی دکتۆرا بیت.

• نوێژى پیر

نوێژ بکه‌ به‌ به‌شێکی دانه‌پراو له‌ «کۆبوونه‌وه‌ی پیران» که‌ تیدا ئاماده‌ ده‌بیت. کاتى هاتوووه بۆ ئه‌وه‌ی هه‌نگاوێک زیاتر پێشبه‌کوه‌یت له‌وه‌ی ته‌نها داوا له‌ یه‌کێک بکه‌یت که‌ کۆبوونه‌وه‌ به‌ نوێژ «ده‌سه‌پپیکات» یان «کۆتایى پێه‌ییت». هه‌ر کاتیک کۆبوونه‌وه‌ کاتیک ته‌رخان بکه‌ بۆ داکوکی‌کردن. له‌ راستیدا، ئه‌م کاته‌ بکه‌ به‌ندى یه‌که‌مى خسته‌ی کاره‌کان.

مه‌ترسه‌ له‌وه‌ی له‌ تى‌وان بره‌گه‌کانى کۆبوونه‌وه‌ نوێژیکى سه‌ره‌پێى بکه‌یت. ئه‌و شی‌واژه‌م به‌لاوه‌ په‌سهنده‌ که‌ بۆب له‌ کۆبوونه‌وه‌کانى تابه‌ت به‌ پیران به‌کاریده‌هێنا؛

که هه‌ندی‌ک جار پۆبست بوو گفتوگۆی بابەتییکی قورس بکه‌ین، وه‌کو هه‌لۆبستییکی بێزارکه‌ری په‌یوه‌ست به‌یه‌کیک له‌ ئەندامانی کلێسا یان بریارپێکی قورس که‌ ده‌بووایه‌ بیده‌ین به‌بێ ئەوه‌ی بژاردە‌ی روومان هه‌بێت. زۆر جار بۆب دەستی به‌رز ده‌کرده‌وه‌ و ده‌یگوت: «ئایا ده‌توانین ساتیک رابوه‌ستین بۆ ئەوه‌ی له‌ پیناوی ئەم بابەته‌دا نوێژ بکه‌ین؟» بریاردانه‌ قورسه‌کان به‌یه‌کیک له‌ نه‌رمه‌واله‌کانی پیر داده‌نریت که‌ پیشتر باس‌م کردوو، به‌لام نوێژی پشتبه‌ست‌ن به‌ په‌روه‌ردگار به‌ سیسته‌می کارپێکردن داده‌نریت.

یه‌کیک له‌ رینگا ئاسانه‌کان بۆ دروستکردنی گۆرانکاری له‌ کۆبوونه‌وه‌کانی پیران، وه‌ له‌ برایانی پیرانت، ئەوه‌یه‌ که‌ به‌رده‌وام پێکه‌وه‌ نوێژ بکه‌ن له‌ رینگای ته‌واوی ئەندامانی کلێسا. کاتی‌ک ئەمه‌ ده‌که‌یت، بابته‌ له‌سه‌ر ئەوه‌ کورت نابێته‌وه‌ که‌ ئەندامانی کلێسا به‌ره‌که‌ت وه‌ر بگرن له‌ ئەنجامی نوێژکردنی که‌سیک له‌ پیناویان، به‌لکو تو و پیرانی دیکه‌ش له‌ نوێه‌ چر دهنه‌وه‌ له‌سه‌ر ئەندامانی کلێسا له‌جیاتی چر بوونه‌وه‌ له‌سه‌ر ئەو ئامراز و ریکار و سیسته‌مانه‌ی که‌ کلێسای پێ به‌ریوه‌ ده‌برد‌ریت. ره‌نگه‌ پیران وای ببینن که‌ داکوکیکردن له‌ پیناوی ئەندامان کاریکی ره‌زانه‌ندانه‌تر بیت له‌وه‌ی چه‌له‌حانی بکه‌ن له‌سه‌ر قه‌باره‌ی ئەو بره‌ پاره‌یه‌ی که‌ پۆبسته‌ بدریت بۆ سیسته‌می نوێی گه‌رمی یان سه‌باره‌ت به‌ توانای رپێدان به‌یه‌کیک له‌ یانه‌کانی شار که‌ ده‌زگا‌کانی کلێسا به‌کاربه‌ینیت بۆ ریکخستنی ئاهه‌نگ و بۆنه‌یه‌ک.

به‌م شیوه‌یه‌ پیرانی کلێسا که‌م هه‌ول ده‌ده‌ن که‌ هه‌موو ئەمه‌ پێکه‌وه‌ بکه‌ن. وه‌ ئەوه‌ی ئیستا ده‌یخه‌مه‌ روو ئەو رینگایه‌یه‌ که‌ ده‌کرێ هه‌بێت بۆ دانانی هه‌یکه‌لی ریکخستن بۆ نوێژکردن له‌ کۆبوونه‌وه‌کانی پیران، به‌لام بێگومان تاکه‌ رینگا نییه‌ و باشت‌رینیش نییه‌. پیرانی کلێسا که‌مان به‌ فه‌رمی مانگانه‌ دوو جار کۆ دهنه‌وه‌. وه‌ کۆبوونه‌وه‌ی «نوێژ» ده‌که‌ین له‌یه‌که‌م رۆژی سێشه‌مه‌ی هه‌ر مانگیک، وه‌ کۆبوونه‌وه‌ی «کارکردن» له‌ سێشه‌مه‌ی سێهه‌م. وه‌ له‌ کۆبوونه‌وه‌کانی کارکردنیش هه‌ول ده‌ده‌ین نوێژ بکه‌ین، به‌لام به‌ شیوه‌یه‌کی فراوان نا هه‌روه‌ک کۆبوونه‌وه‌ی نوێژ.

له‌ کۆبوونه‌وه‌ی نوێژدا باسی پێداویستییه‌ زانراوه‌کانی کلێسا ده‌که‌ین، له‌وانه‌ش پۆبستییه‌ که‌سییه‌کانی خۆمان وه‌کو پیران، ئینجا کاته‌که‌ی دیکه‌ به‌سه‌رده‌به‌ین به‌ نوێژکردن له‌ پیناوی ئەم داواکاریانه‌ و به‌ خشته‌یه‌کی درێژی ئەندامانی کلێساوه‌ نوێژ ده‌که‌ین. ره‌نگه‌ کۆبوونه‌وه‌ی نوێژی تابه‌ت به‌ پیران یه‌کیک له‌ خۆشته‌ترین چالاکی کلێسا بێت به‌ لای منه‌وه‌.

بیروکه‌یه کی دیکه: بیر له‌وه بکه‌وه بانگه‌پشتی پیرانی برات بکه‌یت بو بونه‌یه کی تایه‌ت به نوێژکردن، وه ته‌نانه‌ت بو پۆژووگرتنیش. کاتیکی پیرانی کلێساکه‌مان پووبه‌پرووی هه‌لوێستیکی قورسی ژيانی کلێساکه‌مان ده‌بوونه‌وه، جار به جار هه‌فته‌یه‌که‌مان بو نوێژ و پۆژوو ته‌رخان ده‌کرد. بو هه‌ر پیریکی چهنه‌د پۆژپکی دیاریکراومان داده‌نا بو پۆژووگرتن هه‌تا ئه‌وه‌ی هه‌موو پیره‌که‌مان له ته‌واوی هه‌فته‌که‌دا دابه‌ش ده‌کرد. پێویستمان به کاری زیاتره له‌مه.

○ نوێژی تاکه‌که‌سی

مه‌به‌ست له نوێژی «تاکه‌که‌سی» ئه‌وه نییه که به ته‌نها خۆت نوێژ بکه‌یت (له خالی داها‌توو‌دا باسی ئه‌مه ده‌که‌ین به ناو‌نیشانی «نوێژی نه‌ینی» واتا نوێژی به ته‌نها). به‌لام مه‌به‌ست له نوێژی که‌سیکه له پیناوی که‌سیکی دیکه له ئه‌ندامان، دووباره‌ی ده‌که‌مه‌وه، ئه‌م نوێژه چالاکیه‌کی زیاده نییه له خشته‌ی ئه‌رکه‌کان، به‌لکو پێویسته بپێته به‌شیکی کاری شوانیه‌تی ئاسایه‌ت. هه‌رچه‌نده قسه‌ت له‌گه‌ڵ ئه‌ندامیکی کلێسادا کرد، هه‌ول بده له پیناویدا نوێژ بکه‌یت، له هه‌رکوێ بینیت، وه له هه‌مان شوێندا، وه به شیوه‌یه‌کی که‌سی. هه‌ر بابه‌تیکی له باره‌یه‌وه پیکه‌وه قسه‌تان کرد وه‌ریبگره و به‌رزی بکه‌وه بو خۆدا، جا ئه‌گه‌ر له‌گه‌ڵ که‌سه‌که‌دا قاوه‌تان ده‌خواردوه‌وه یان له دوا‌ی ناخواردنی ئیواره له مالی تو‌دا قسه‌تان ده‌کرد. یان ته‌نانه‌ت ئه‌گه‌ر له هۆلی قه‌ره‌بالغی کلێسا له دوا‌ی کۆبوونه‌وه‌ی پۆژی یه‌کشه‌ممه بیت که ئه‌ندامیک باسی شتیکی ده‌کات په‌یوه‌ست به خۆی یان ئه‌و ئه‌زمونه‌ی پیندا ره‌ت ده‌بیت، هه‌ول بده پاره‌ستیت و لپی پرسیت: «ئایا ده‌توانم ئیستا له‌پیناوی ئه‌م بابه‌ته نوێژ بکه‌م؟» هه‌رگیز هیچ که‌سیکم نه‌بینیوه ئه‌م داوا‌یه ره‌ت بکاته‌وه.

هه‌روه‌ها هه‌ول بده ریگایه‌کی گونجاو بدۆزیته‌وه بو ئه‌وه‌ی ئه‌نجومه‌نی پیران ئه‌م ده‌قه‌ی کتیبی پیرۆز له (یاقوب 5: 14، 10) بخاته‌ه‌واری جێبه‌جێکردنه‌وه:

«کامه‌تان نه‌خۆشه؟ با پیرانی کلێسا بانگ بکات بو ئه‌وه‌ی نوێژی له‌سه‌ر بکه‌ن و به ناوی عیسا‌ی خاوه‌ن شکۆه‌ چه‌وری بکه‌ن. ئه‌و نوێژه‌ی به باوه‌ر ده‌کریت نه‌خۆش چاک ده‌کاته‌وه و عیسا‌ی خاوه‌ن شکۆ هه‌لیده‌ستییته‌وه. ئه‌گه‌ر گونا‌هیکیشی کردی‌ت ده‌به‌خشریت»

ئەم دوو ئايەتە زۆر پرسىياري گىرنگ دەورۇڭىن، ۋە كۆ: «ئايى پىۋىستە زەيت بەكاربىت؟»، «پەيوەندىي ئىۋان نەخۇشى ۋ گوناھ چىيە؟» ۋە «لايەنەكانى پەيوەندى چىن لە نوپۇزى پىر لە پىناۋى نەخۇشى ۋ لىخۇشبوۋن؟» ئامانجى من لىرەدا ئەۋە نىيە كە پاقاھىيەكى وردى ئەم دوو ئايەتە بگەم، بەلكو بە ساكارىيەۋە دەپرسم: «ئايى تۆ ۋ پىرانى ھاۋبەشت بەردەۋام لە خىزمەت نوپۇز دەكەن لە پىناۋى نەخۇشەكان ۋەك ئەۋەي ياقوب دەلىت؟»

پىرانى كلىساكەمان ئەم شتە دەكەن، زۆر كەس دەلىن كە ئەمە يەكىكە لە پىككەتە گىرنگەكانى خىزمەتەكەتان ۋەكو پىران؛ بىنىمان كە خودا كار دەكات. ۋە ھەندىك جار خودا بۆ ماۋەيەك پىرىك پىشۋۋى بە ئەندامانى نەخۇشى كلىسا بەخىيۋە. ۋە چەندىن جار، خوا بە پەرجو چاكبوۋنەۋەي لە نەخۇشى پىنەخىيۋىن لە ۋ جۆرەي كە ۋا دەكات پىزىشكى پىسپۇرى زانستى گىناسى بەھۆى سەرسامى ۋ سەر سورمانى سەرى بخۇرىپىت. ۋە چەندىن جارى دىكە، دلىيا نىم لەۋەي كە خودا چاكبوۋنەۋەي لە جەستەي كەسىك كىردىت، جگە لەۋەي بەرى نەخۇش ھىزى رۇحىي ۋەرگرتوۋە بۆ ئەۋەي بەرە ۋ پىش بچىت.

لەم كاتەي ئەم وشانە دەنوۋسم، باۋكم لەگەل نەخۇشى شىرپەنجە لە ملىمانى دايە. دايكم ۋ باۋكم ئەندامى كلىسان؛ داۋاي نوپۇزكىردىان كىرد لە ۋ پىرانە كە بەراستى ئامادە بوۋن ۋ لەپىناۋىدا نوپۇزىان كىرد. ھىشتا نازانم خودا چۆن ۋەلامى ئەم نوپۇزە دەداتەۋە لە پىناۋى چاكبوۋنەۋە. بەلام دەلىم بىنىنى نىكەي دوازە پىاۋى خواناس لە ژوورى دانىشتى باۋكم دلىان ھەلدەپىژن بۆ خودا لە پىناۋى دايك ۋ باۋكم ساتىكى زۆر قوۋلە بۆ دايك ۋ باۋكم، ۋە بۆ ئەم پىاۋانەش.

○ نوپۇزى نەپنى

لە كۆتايىدا، گىرنگە كە كاتىك تەرخان بگەيت بۆ نوپۇزكىردى داكۆكىكارى ۋ پەيوەندى لەگەل خودا لە ئىۋان خۆت ۋ ئەۋدا. ۋە ئەۋەي لەم قۇناغەدا ھىۋاي بۆ دەخۋازم ئەۋەيە كە پىۋىستى زۆرت بە نوپۇزكىردى نەپنى ۋەك پىرىك شىتىكە ھەر دەبىت زۆر بە روۋنى ھەبىت. ئەگەر لە نىكە خودا نەروپىت، رىگا ۋن دەكەيت، ۋە رەنگە مىگەلىش لەگەل خۆت بەبەيت.

مكۈر بە لەسەر ئەۋەي نوپۇزى نەپنى بگەيتە بەشىكى دانەپراۋ لە ژيانت. ھەموۋ

پروژیک کاتیک تهرخان بکه، له شوینیک، به هر پریگایهک. له کاتی چوونت بو کارکردن نویژ بکه، یان لهم کاته‌ی که پیاسه‌یهک به سه‌گه‌کت ده‌که‌یت، یان لهو کاته‌ی ده‌چیت بو کرینی شتیک. خه‌شته‌یه‌کت هه‌بیت به ناوی ئەندامانی کلێسا، له کاته‌کانی جگه له کاتی کارکردن ناوی هه‌مووان له‌به‌رده‌م خودا بهینه.

ره‌نگه نویژکردنی نهینی و هاوبه‌شی له‌گه‌ل عیسا له ریگای وشه‌ی پیروزیه‌وه له‌نیو پشتگوئی‌خستراوترین نه‌ریته‌کان بیت له‌لایه‌ن شووانانه‌وه. له‌گه‌ل ئەمه‌شدا، ئەم دوو نه‌ریته به به‌لگه‌وه زۆرتین په‌په‌وه‌یه‌یه کلاکه‌روه‌وه‌کانه بو بووژانه‌وه‌ی ژیا‌نی پو‌حی و خزمه‌ته‌که‌مان. ده‌بی چی پووبدات له کومه‌لی باوه‌پداران له کلێسا ناو‌خو‌بیه‌که‌مان ئەگه‌ر شوانه‌کانی ژیر سه‌رکردایه‌تی عیسا خو‌یان بو نویژکردن تهرخان کرد به هه‌مان شیوازی که خو‌یان تهرخان ده‌که‌ین بو بودجه، سیاسه‌تی خزمه‌تکردن، وه نامه ئەلیکترۆنییه‌کان؟

• پرو پال کوبونه‌وه‌ی نویژ

به پامان له ئەنجامدانی نویژکردنی عیسا ده‌ستمان به‌م به‌شه‌کرد. خزمه‌تی ئاشکرای عیسا نویژکردنی له‌گه‌ل بوو، که‌وا بنچینه‌ی ده‌ستپیکه‌که‌ی بوو. پیویسته پیران ته‌ماشای هه‌وونه‌کانی عیسا (وه تیردراوان) بکه‌ن و په‌رو‌ش بن بو ئەوه‌ی وه‌کو ئەوان بن.

جگه له‌وه‌ی لایه‌نیکی دیکه‌ی پیشان ده‌دات له خزمه‌تی نویژکردنی عیسا که پیویسته له‌به‌رچاوی بگرین: هه‌تا ئیستاش عیسا نویژ ده‌کات.

عیسا زیندوو، له ده‌سته‌پراستی باوکه، دا‌کوکی له‌گه‌له‌که‌ی ده‌کات به‌و پییه‌ی که سه‌رو‌ک کاهینه‌مانه (پروما ۸: ۳۴؛ عیبرانییه‌کان ۷: ۲۵). عیسا، دا‌کوکی‌مان لئ ده‌کات، له‌گه‌ل باوک قسه‌ ده‌کات و دا‌کوکی‌مان لئ ده‌کات (یه‌که‌م یو‌حه‌نا ۲: ۱). به‌ر له‌چهند کاتژمیری‌ک له‌وه‌ی عیسا بچپته‌ سه‌ر خاچ، نویژی بو باوک کرد که قوتابیه‌کانی پاریزی‌ت و له‌ناونه‌چن وه‌ک ئەوه‌ی یه‌هوزا له‌ناو‌چوو (یو‌حه‌نا ۱۷: ۱۱-۱۵). به‌رده‌وام گه‌له‌که‌ی به‌ نیعمه‌تی خودا پاریزراو بووه که‌وا عیسا له‌جیات‌ی ئیمه له‌گه‌ل باوک قسه‌ ده‌کات.

له‌به‌ر ئەوه، کاتیک پیران له پیناوی کلێسا‌کانیان نویژ ده‌که‌ن، ئەوان ته‌نها

هاوشیوهی مهسیح نابن، به لکو ده چنه پالی و له گه ل ئه ودا یه کده گرن. ئه و شوانانه ی له ژیر سه رکردایه تی سه روک کار ده که ن ده نگیان ده خنه پال ده نگی سه روکی شوانان و پیکه وه داوا له خودا ده که ن که میگه له که بپاریژیت و به سه لامه تی بگاته ماله وه.

کۆتایی

ئەركى جاويدانىي شوانايەتى

ئاي لەم شانازىيە خۆش و بەرپرسىارىيەتتە مەزنە كە وەك پىرىك لە كلىساي خۆجىيى خزمەت بكەيت، چونكە گرنگىيەكى هەتاھەتايى هەيە! وا ديارە ئەركىكى ماندوو كەرە، بەلكو هەندىك جار مەحالە، لەگەڵ ئەوھەشدا، شايستەي هەموو ئەوھەيە كە ئەنجامى دەدەيت؛ چونكە گرنگى بە كەسايىك دەدەيت كە مەتر نىن لەوھى گەلى خودا بن كە بە خويىن كرىونىيەتەو، وە كار دەكەيت لە پىناوى چاكەيان و شكۆمەندى خوداي هەتاھەتايى.

ھەر وھە، ئەي پىران و ئەوانەي دەتەنەوئى بىنە پىر، با دوو بىرۆكەي كۆتايەتان بۆ بەجىبھەتەم لە ژىر رۆشنايى ئەم بارە هەتاھەتايىيەي شوانايەتى. بىرۆكەي يەكەم ھۆشدارىيە و بىرۆكەي دووھەم بەئىنە.

يەكەم، ھۆشدارى: باش بلەوھەپنە، چونكە دەبى وەلامدەر بىت. ئەم وشانەت لەبىر بىت كە لە نامەي بۆ عىبرانىيەكان نووسراو:

«گوپرايەلپرابەرەكانتان بن و ملكەچيان بن، چونكە ئىشكتان بۆ دەگرن، وەك بلىيى حىسابيان پىشكەشى خودا دەكەن، تاكو بە شادىيەو ئەمە بكەن نەك بە بىزارى، چونكە ئەمە زيانى بۆتان دەبىت» (عبرانىيەكان ۱۳: ۱۷).

ئەم دەقە لە بنەپەتدا ھۆشدارى بە ئەندامانى كلىسا دەدات، بەلام لە ناوھەپرۆكدا ھۆشدارىيەكى تىدايە بۆ چاودىرانيش. پىران ئىشك دەگرن «وەك بلىيى حىسابيان پىشكەشى خودا دەكەن»؛ كلىسا مولكى عىسايە، مېگەلەكەي كرىو و ھى خويەتى. پىران تەنھا سەرپەرشتىاراني ئەو كەسانەن كە «دراونەتە دەستيان» (يەكەم پەترۆس ۵: ۳). شوانەكان ھەژمارىك دەدەنە خودى خاوەنەكە سەبارەت بە چۆنىيەتى ھەلسوكەوتكرديان لەگەڵ مېگەلەكەي. ھەر وەك ھەژمارىك دەدەنە زاوا سەبارەت بە چۆنىيەتى ھەلسوكەوتكردەمان لەگەڵ بووكەكەي. ئايا راستىي ئەو فېرى خەلك دەكەين، ئايا بە تەواوى راستىي ئەو فېر دەكەين، ھىچ شتىكى دىكەي جگە لە راستىي ئەو؟ ئايا مېگەلەي ئەومان خۆشەدەوئىت وەك ئەوھى ئەو خۆشەدەوئىت؟ ئايا

ئېمە ستمكار بووين يان نەرمونيان بووين؟ ئايا خوشك و براكامان بەرەو ئاراستەى عيسا دەبەين، يان ئېمە بەردى كۆسپين لە رېڭاى ھەولدانيان بۆ شوينكەوتى ئەو؟ بەلام ھەر ھەھا بەلئىنكى ھەتاھەتايى ھەيە: بەباشى بلەو پرنە، تاجىك چاوپرېت دەكات. لەدواى ئەوھى پەترۆس پيرانى ھاندا بۆ بەرپوھەردىكى بى فزانە و نمونەيى، ئەم بەلئەى پيدان: «كاتىكىش سەرۆكى شوانان دەرەكەوئى، تاجى شكۆ وەرەگرن كەكال نابىتەو» (يەكەم پەترۆس ۵: ۴).

زۆر لەو شتانەى كە ھەموو ھەفتەيەك ھەولئى بۆ دەدەين يان نىگەرانى دەبين، پووچ و بى كەلكن. سپارەى ژىرمەندى بەبىرمان دەھىتتەو ھەماندوو بوون دەستكەوتە كامان پووچن. ئېمە كۆ دەكەينەو ھە و بنىاد دەئىين، تەنھا بۆ ئەوھى بۆ كەسانى دىكە بەجىيھىلئىن. بەلام پاداشتى بەرھەمدارى شوانايەتى لەناوناچىت و گەندەل نابىت. چىيە ئەو شتەى دىكە كە ھەموو ھەفتەيەك دەيكەيت و بەلئىت پىدەدات كە لەناوناچىت؟

ئەى برايان، كە بىر لەو دەكەنەو ھە بىر پىرى كلىسا، بەھا و باجەكەى دەژمىرن، لە يادتان بىت كە بىر لە شكۆى ھەتاھەتايى بكەنەو كە بۆ بەندە چاك و سەرراستەكان ھەلگىراوھ.

«زۆر لەوانەى لەناو خۆلى زەويدا نوستوون ھەلدەستتەوھ، ھەندىكىان بۆ ژيانى ھەتاھەتايى و ھەندىكى دىكەشيان بۆ سەرشۆرى و سووكايەتى ھەتاھەتايى. تىگەشتووان ھەكرووناكى ئاسمان دەدرەوشىنەوھ، ئەوانەش كە خەلكىكى زۆريان بۆراستودروستى گەراندووھتەوھ بۆ ھەتاھەتايە ھەك ئەستىرەن» (دانىال ۱۲: ۲، ۳).

۹ نیشانەکان: زنجیره‌ی بنیادنانی کلیسا

ئەم زنجیره‌یه له ۹ نیشانەکان کتیبی کورت و پوخت پیشکەش دەکات که خویندنه‌وه‌ی ئاسان بێت. سەبارەت بە پێکخراوی ۹ نیشانەکان که سەرەتا شووان مارک دێقەر پیشکەشی کرد له کتیبه پرفرۆشه‌که‌ی به ناوی «نۆ نیشانە‌ی کلیسای تەندروست»، سەرباری کتیبیک سەبارەت به بیروباوەر.

ئەم زنجیره سوودبەخشه بۆ خویندنی تاکه‌که‌سی. ئەمانه کتیبی کورت و پوختن و یارمه‌تیت دەدەن بۆ تیگە‌یشتنی ئەوه‌ی کتیبی پیروژ سەبارەت به کلیسای نێوخۆیی پیشکەشت دەکات و چۆنیه‌تی بنیادنانی گە‌لێکی تەندروست.

۹ نیشانه کان

بنیادانی کلیسای تهندروست
 آیا کلیساکه یه کی تهندروستت هه یه؟

پریکخراوی ۹ نیشانه کان ئیشی ئه وه یه که رابه رانی کلیسا به بینین و ئاشکراکردنی کتیبی پیروژ و سه رچاوه ی کرده یی ته یار و ئاماده بکات بۆ ئه وه ی له ریگه ی کلیسای تهندروسته وه شکۆی خودا نیشانی گه لان و نه ته وه کانی جیهان بدهن.
 به له به رچاوه گرتنی ئه و ئامانجان، ده مانه ویت یارمه تی کلیساکان بدهین که له نو نیشانه ی تهندروستدا گه شه بکه ن که زۆربه ی کات پشتگۆی ده خرین:

۱. وتاردانی روون و ئاشکرا
۲. یه زداناسی به پتی کتیبی پیروژ
۳. تیگه یشتن له ئینجیل به پتی کتیبی پیروژ
۴. تیگه یشتن له گوپینی مروّفه کان به پتی کتیبی پیروژ
۵. تیگه یشتن له مزگینیدان به پتی کتیبی پیروژ
۶. نه ندامتی کلیسا
۷. ته مپکردنی کلیسای به پتی کتیبی پیروژ
۸. به قوتایکردن به پتی کتیبی پیروژ
۹. رابه راپه تی کلیسا به پتی کتیبی پیروژ

ئیمه وه کو ریکخراوی ۹ نیشانه کان بابته و په رتووک و هه لسه نگانندی په رتووک ده نووسین، ههروه ها رۆژنامه یه کی ئینته رنیتیش به ریوه ده بهین. کۆنفرانس ساز ده که یین و چاوپیکه وتن تۆمار ده که یین و سه رچاوه ی دیکه ش به رههم دینین به مه بهستی ته یارکردن و ئاماده کردنی کلیساکان تاکو شکۆی خودا نیشان بدهن.

سه ردانی ماله په که مان بکه که بابته کانی به زیاتر له ۰۳ زمان به رده ستن بۆ خویندنه وه، وه ناوی خۆت تۆمار بکه تاکو رۆژنامه ی ئینته رنیتی ببه رامبه رت به ده ست بگات. ده توانیت له م لینکه ی خواره وه دا لیستی ته واوی ماله په ری زمانه جیاوازه کان ببینیت:

<https://www.9marks.org/about/international-efforts/>

به کاریگه ریبه وه رابه رایه تیکردنی کلّیسا چۆنه؟

لهم کتیبه دا پر له گفتوگۆیه دا، قه شه جیریمی رین خهسلّت و تایبه مه ندیه کانی کاری پیر ده خاته روو که خوینهر به ناسانی لیبی تیده گات، که پشت به فیرکردنه کانی کتیبی پیرۆز ده به ستیت سه بارهت به رابه رایه تیبی کلّیسا.

ئهم کتیبه رپنۆینییه کی کرداری بو پیرانی نوئی پیشک شه ده کات، ههروه ها یارمه تی ئەندامانی کلّیسا ده دات بو ئه وهی باشت له رابه ره کانیان تیبگه ن و پشتیوانیان بکه ن. ههروه ها ئهم کتیبه پوخته رابه ران هان ده دات بو بنیادانی بانگه پشته که یان به نیعمهت و دانایی و روانگه به کی روون.

قه شه ئەلیستهر بیگ، شوانی کلّیسی پارکساید، له کلیفلاندی ویلایه تی ئۆها یۆ ده لّیت:

"جیریمی رین به رینگه به کی نوئی و به شپوه یه کی روون و بنه ره تی ئه وه ده رده خات که کتیبی پیرۆز ده لّیت سه بارهت به پیناس و چالاکی پیرانی کلّیسی خۆجیبی. ده کرّی پیران پیکه وه ئهم کتیبه بخویننه وه بو سوودوهر گنئیان لیبی، ههروه ک یارمه تی ئەندامانی کلّیسا ده دات بو نوژکردن له پیناوی رابه ره کانیان و پشتیوانیکردنیان".

قه شه جهی. دی. گریار، شوانی رابه ره له کلّیسی سه مت له دۆرهم، کارۆلینای باکوور ده لّیت:

"خزمه تی نو نیشانه کان یارمه تیه کی مه زنی کاریگه ر و سه رراسته نه ی کلّیسا که مانیان داوه له دامه زاندنی په یکه ری ریکه ستن له کلّیسا که ماندا. وه ئهم کتیبه پشت به کتیبی پیرۆز ده به ستیت و له رووی کرده ییه وه سوود به خشه".

تۆنی پاین، به رپۆه به ری بلاوکرده وه له ده زگای مه تیاس مه دیا ده لّیت:

"ئهم کتیبه بچووکه له سه ره بنه مای کتیبی پیرۆز و به داناییه وه باسی سروشتی به کۆمه ل ده کات بو خزمهت و رابه رایه تی له کلّیسا دا. له م کتیبه دا زۆر شت ده بینیت که رپووه رووی ئالنگاریت ده کاته وه، هاندات ده دات و رپنهاییت ده کات".

جیرمی رین (بروانامه ی ماسته ری له یه زداناسی به ده سه ته ئناوه، له کۆلیژی گۆردن کونویل بو به زداناسی) شوانی کلّیسی ساوت شۆره باپتسته له هینگهام، له ویلایه تی ماسه چوسیتس. وه به رده وام به شداری له نووسینه کانی گۆفاری نو نیشانه کان کردووه. وه نووسه ریکی به توانایه له کۆمپانیای "گود بوک"، ههروه ها مامۆستایه له ورکشۆپه کانی "سیمۆن ترست" ی تایبهت به رافه کردنی کتیبی پیرۆز. جیریمی له گه ل جیتفه ری خیزانی و جوار منداله که یان له ساوت شور له بوست ده ژین.

ئهم کتیبه به شیکه له زنجیره کتیبه کانی نو نیشانه کان: زنجیره یه ک کتیبه چر ده بیته وه له سه ر بنیادانی کلّیسی ته ندروست.

